

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám talányos és időleges 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 22.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 782. Kiadóhivatal 708.

A püspökök.

Budapest, február 5.

A katolikus egyház leggazdagabb papjai: a püspökök, ma döntötték el végérvényesen, hogy milliós jövedelmekből mennyit juttathatnak a katolikus egyház legszegényebb papjainak. Nyolczszázezer koronát juttathatnak, mely összeg önmagában kevés a legszegényebb papok jövedelmének kiegészítéséhez és még az állam segítségét is alaposan igénybe kell venni, hogy a kongrua rendezésével minden plébános jövedelme megüsse a szerényen kiszabott gyenge minimumot, a csekélyke ezerhatszáz koronát.

A főpapok nyolczszázezer koronája azonban, ha nem is sok, érdemes nyolczszázezer korona, mert szociális hivatás teljesítésére indul. Azoktól vonatik el, akiknek amugy is sok esett osztályrészül s azoknak jut, akik kevés földi jóval nélkülöznek s végvidékeken, szegény parasztnép között, kopott, megzöldült reverendában járják egy nehéz hivatás rögös útját. Im már nekik, mostohagyermeknek is cseppent a gazdag egyházi javak jövedelméből valami s ez haladás, mert az egykori gazdag donációknak ezideig ők látták legkevésbé hasznát. A donáció — akkor, amikor adták — az egész egyháznak szólt, sőt nemcsak az egyháznak, hanem az állami közönségnek is, mert a beneficiumok élvezetével különböző költséges közjogi kötelesek is jártak. Nem említünk itt mást, mint hogy háboru esetén minden főpap

az ország zászlósúrai között tartozott saját bandériuma élén táborba szállni s hogy ezen kívül egyes püspököknek más speciális köteleseik is voltak, így például a veszprémi püspököt terhelte a király elsőszülött fiának a neveltetési költsége. A közjogi kötelesek azonban idővel elavultak s ma úgy áll a dolog, hogy írásos megszabás nélkül minden főpap saját izlése és tetszése szerint költi el jövedelmét.

Itt koncedálni illik, hogy az egyházi jövedelmek tekintélyes része így sem a főpapok személyes céljaira fordítódik, mert a nagyjövödelmű főpásztorok évente szép összegeket költenek egyházi, kulturális és jótékonyági célokra. Annak hozzáadásával, hogy a kulturális és jótékonyági célok az egyház érdekkörén belül mozogtak, azt hisszük, hogy most, amikor a kongruarendezéshez ők is hozzájárultak, úgy nagyjában véve a főpapok az egyháznak megadták azt, ami az egyházné.

De ezzel egyszerre a sok bajjal sajnargatott társadalom is prezentálja a maga számláját. Mi lesz ezzel a számlával?

A római jog fölfogása, mely szerint mindenki korlátlanul rendelkezik a maga tulajdonával, még a mai társadalom világnézetében is uralkodik, bár a szociális tudományok legújabb művelői ezt a jogot erősen kétségbe vonják. Nem is kell minden magántulajdont rablásnak minősítő szociálistának lenni annak a belátásához, hogy az élvezett földi jók

köteleseket rónak a vagyonosokra azok irányában, akik vagyontalanok. Mai erkölcsök mellett azonban a főkéis, az ezerholdas könnyen elzárhatja szívét a szociális föladatok elől, egyszerűen a rideg stricte jus álláspontjára helyezkedik s azt mondja: „Mi közöm hozzá? Én összes szerződéses köteleseimnek eleget teszek, megfizetem az adómat, tisztelem a királyt és a hatóságokat, hol az a paragrafus, amelyik engem ennél többre kötelez?”

S igaza van, mert nincsen ilyen paragrafus. Az egyházi javak élvezői számára azonban nem ajánlkozik ilyen alkalmatos kibuvó. Először azért, mert az egyházi vagyon nem magántulajdon, nem is tisztán az egyházné, hanem állami ellenőrzés alatt álló közjogi vonatkozású vagyon. Másodszor pedig azért, mert a főpapok ama Krisztus követői, aki a gazdagnak azt ajánlotta, hogy mindenét ossza szét a szegények között, tehát, hogyha csak nem akarják megtagadni őt, akinek nevében az egész nyáját kormányozzák, nem helyezkedhetnek az önző nyárspolgárok szűkkeblű álláspontjára.

Sajnos, nem hallunk akcióról, amelyik azt bizonyítaná, hogy a főpapság e tekintetben is föl akarna emelkedni hivatása magaslatára, pedig, hogyha ezt tenné, tekintve azt, hogy a holtkézen levő földbirtok Magyarország művelhető területének közel egyötödét teszi ki, sok szociális nyomoruságot enyhíthetne. Nem föladatunk, hogy e cikk keretében rész-

Apám.

Írta: Lengyel Géza.

(Ünnevmás tilos.)

Apám kék szemű jóságosan nézett a világra. Jóságosan és bölcsen. Engem kezemnél fogott és vezetett a városban, ahol ő sem járt soha. Ő volt az én utolsó vezetőm. Azóta egyedül botorkálok. Kezemnél fogott és vitt, mint aki az élet minden útját ismeri. Amit láttunk, mindenről tudott és mindent elmondott nekem. Akkor már én kezdtem ismerni a világot, megláttam, hogy az egyik ember részeges, a másiknak piszkosak, feketék a körmei: ilyen apró diffektumokat minduntalan felfedeztem. Csak ő volt hibátlan, erős, tiszta, szigorú, jó. Az apám.

Tíz éves voltam és az anyám azt írta: apád meghalt. Fekete szalagot varrtak a kalapomra és rettenetesen rossznak éreztem magamat, mert nem tudtam sirni. Egy öreg asszony, aki nálam laktam, azt mondta: ne sirjon fiacskám, az isten jó, majd megsegíti.

Én száraz, égő, de könnytelen szemekkel gondoltam a halálnál sokkal szomorubb dolgokra. Hogy karácsonykor megbukom, hogy leöntöm tintával az új ruhámat. Köny azonban nem jött a szememből.

Azután egyedül botorkáltam a világban. Ekkor már megíőttek a könyvek. Már kamaszszá serdültem és éjjel hangtalanul sirtam, vágytam a férfi után, aki rám nézzen kék szemével, arczomhoz szorítsa barna, szurós szakállát és ajkamra szivarszagu csókot nyomjon.

Almomban néha találkoztam vele. Számonkérte az eltöltött időt, hibáimat, büncimeit mind felrőtta, büntetett, mindig csak büntetett. Apám volt.

Reggel megkönnyebbülve ébredtem fel. Egyedül voltam. Szabad voltam. Nem volt, aki számonkérte rossz cselekedeteimet. Örültem. Annak örültem, hogy nincs apám.

Én is hozattam egy üveg pezsgőt. Mi, hárman, ekkor ittuk az ötödik üveggel. A szülőkrol beszélgettünk. Én az apámat mondtam el. Szigorúnak és jónak, bölcs mindenttudónak. Előlglyultam, érzelegtem:

— Ha ő élne, ha mellettem lett volna, ha nevelt volna, akkor erős volnék, tudnék akarni, nem terhelnének megbánt és elsiratott lépések.

— Mit tudsz te az apádról, hogyan beszélsz az apádról — vetették közbe — holott tíz esztendő is voltál, amikor meghalt?

— Én akkor már mindent láttam — makacskodtam — és az apámat ismertem olyan jól, mint titeket ismerlek és most is olyan élesen

látom, hogy ha ide lépne, megismerném, mintha tegnap váltunk volna el és a nyakába botorkálnék.

— Az apád most már nem harmincz éves volna, mint akkor. Az apád is öregedett volna husz esztendő. Én is szeretem az apámat, akivel együtt éltek most is. Szeretem, mint a barátomat. Annyit használt nekem, mint egy jó barát. Ő is szeret. De annál inkább tudom, mennyi hibája van, mert körülbelül az, aki én vagyok. Gyarló ember.

— Ez nem az igazi — feleltem én. Az enyém más volt.

A kávéházba ekkor belépett egy szakállas férfi. Az apám. Leült egy homályos asztalhoz. Én megdermedve néztem. Az apám kerek arca, szögletes mozdulatai. A kávébarna kabát, a csontnyelű bot is az apámé. Arczképet vettem elő a tárczából. Összehasonlítottam. Minden vonása ugyanaz. Lehajtottam egy pohár pezsgőt és szóltanul, nyitott szájjal a helyemen maradtam.

A pincér jött és meggyújtotta az idegen asztalánál a gázlámpát. Mereven vizsgáltam. Ősz szálakkal volt tele a szakálla és ami nem volt benne ősz, az vörös volt.

— Igen, ilyen volt az övé is — állapítottam meg sóhajtván.

minden sz
közönsége
rrrel, kompak
rrrelfizetend

sági
rokat,
geket,
rokat

b berendezé
at és üze
ek és eladók.

sigmond

-utca 3

ut mellett).

aszték a leg
modern és

és fényezett

isander vagy

ebédő, uti

ombutorokban.

t, bõrgarnitú

pitostélékben

a és más szõ

hagyományok

szállásokban

sib.-hez.

6

dulákat

zalogosított,

gyõngy-és

ezüst- és

00.000 kor.

esea kivál

s értéket ki

em.

Jakab

reskeadó

PEST,

91. szám.

utcasarkán

ékipar

s bõrfaragás.

ANTAL

Károly-utca 2

s iskolaépü

raktár valód

karosszékek

esőbb árban,

eddig.

ek átalakítá

lcsó árakban.

rbutorok és

nyok.

butor

szek; mahá

bákat, ebéd

okát, rézbu

orákat, perzs

ezõnyegetek

üveg- és

okát, petró

at, bronzszob

aragványokat,

festményeket,

rendezéseket,

ndezéseket.

és Fia

alkberendezési

és.

iss-(Ujvágy)

pubefjárt. Az

an. Telefon

77.

nincsen.

26619

letes programot adjunk, csak példaképpen hozzuk fel, mennyi kisegziszcziát állitana talpra egyetleneg szocziális reform: ennek a töméntelen aranykalászt termő földnek parcellázása és kisbérletekre való szétosztása!

Ma — szerencsés körülménynek hála, melyben sok része van a koalíció minden ellentétet kiegyenlítő irányzatának — felekezeti villongások szélcsendjét éljük. Ez az idő különösen alkalmas jelét adja annak, hogy a katolikus főpapság jelét jó vagy balsorsa iránt s részt kíván venni abból a szociális munkából, amelyiknek nagyrésze — a kezelésükben levő vagyion töméntelensége révén — az ő vállukat terheli.

Ha fél a főpapság a szekularizációtól — Franciaország nincs tőlünk tulságosan messze nyugat felé, tehát félnie kell — akkor annak elkerülésére legjobb módszer az, amit most ajánlotunk: meg kell győzni a közvéleményt arról, hogy a rengeteg vagyion az ő kezükben is jó kézben van s hogy a holtkéz a nagy közösség szempontjából a hatalmában tartott vagyiont nem teszi elfecsérelt holttökévé.

Budapest, február 5.

A képviselőház holnap, délután 1 órakor formális ülést tart a főrendiház üzenetének átvétele czéljából.

A főrendiház, holnap, délelőtt 11 órakor ülést tart, melynek napirendje a következő: Az igazoló és a mentelmi bizottság jelentése; az erdélyi birtokrendezésről, arányosításról és tagosításról, a bírói és ügyészi szervezet és a másodosztályu kereseti adóról, valamint a tőkekamat- és járadékadóról szóló törvények némely intézkedéseinek módosításáról, a nagykikinda—aradi h. é. gözüzemű, a szabadka—gombos—palánkai h. é. vasutak engedélyezéséről szóló törvényjavaslatok tárgyalása.

Az igazságügyi bizottságból. A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délután Simonyi-Semadám Sándor elnöklésével ülést tartott, amelyen

A bajusz a szájaiba lógott, szürke, zavaros szemét vörös szálak hálózták be.

— A szeme is ilyen volt.

Lehajtott gallérja rojtos, alatta piszkos fekete nyakkendő. Szilvóriumot rendelt. Keze reszketve nyúlt a pohár után. Érezni véltem, hogy lehelle tele van szeszszel.

A könyvek végigfolytak arczomon. Apámat, a feltámadottat keservesen megsirattam. Most sirattam meg igazán.

A kávéházajtót kinyitották, friss levegő jött be, mámoros fejem tisztulni kezdett. Az idegen észrevett ekkor és felém jött.

Szívdobogva vártam. Odajött hozzám és kezét nyújtva, egyszerűen mondta:

— Szervusz öcsém.

— Én sikoltani akartam, ő folytatta:

— Megint feljöttem Pestre. Persze, alig ismeresz rám. Két év óta megöregedtem.

Bátyám, apám testvére, hasonmása, leült asztalomhoz, ahol már egyedül voltam. Beszélni kezdett.

A hangja, ez az érdes, kemény hang, ez is az övé.

De már vidám voltam. Megkönnyebbültem, mint ama reggeleken, amelyek előtt álomban találkoztam vele. Megkönnyebbültem, örültem most is annak, örültem, hogy apám valóban nincs.

Gusztáv és Meskó László államtitkárok is megjelentek. A bizottság Nagy Emil előadó ismertetése után és módosításaival általánosságban és részleteiben elfogadta a kereskedelmi üzlet átruházásáról szóló törvényjavaslatot, valamint Simonyi-Semadám Sándor előadása alapján a csekkéről szóló törvényjavaslatot.

Támadások Magyarország ellen.

— A delegáció üléséből. —

Budapest, február 5.

A magyar delegáció ma az egyesült négyes albizottság ülésével kezdte meg ismét munkáját, amelyet holnap délelőtt az első plenáris ülés követ. A külügyi költségvetés kerül tárgyalás alá, amikor a magyar delegátusok részéről erélyes visszautasításban fog részesülni báró Aehrenthal közös külügyminiszter pénteki hirhedi beszédeért. A ballplatz-i külügyminiszteri palotában ma már észrevették, hogy ennek nem lesz jó vége és ma végre hirül adták, hogy Aehrenthal ki fogja magyarázni magát. Természetesen itt nem lesz helye semmiféle kertetelésnek, vagy enyhe és diplomatikus magyarázatoknak, de kötelessége a legteljesebb elégtételt szolgáltatni a magyar nemzetnek. És gondosan figyelni kell arra is, hogy erről a kimagyarázásról, amely csak a magyar közjog teljes elismerése és Magyarországnak abszolút függetlenségének bevallása lehet, tudomást szerezzen a külföld is. Mert nem elég az, hogy nekünk itt mondjon valami visszasi-vaszt Aehrenthal, de szükséges, hogy a külföld előtt is dokumentáltassék állami önállóságunk. Ugyanazon a módon, ahogy a külügyminiszter hamis és közjogellenes fejtegetéseit a külfölddel megismertették, kell publikálni azoknak visszasi-vasztát és helyeigazítását is. Figyelni kell tehát arra, hogy a külügyminiszterium sajtóirodája ne síkka-sza el Aehrenthal elégtételét.

Az osztrák delegáció hadügyi albizottsága ma folytatta a hadügyi költségvetés tárgyalását. A felszólalók azonban a költségvetéssel alig foglalkoztak, hanem túnyomólag a magyar nemzeti követelések ellen mennydörögtek. Valamennyien a legélesebben tiltakoztak a közös hadsereg egységének megbontása ellen, mert ebben Ausztria elleni merényletet látnak. Ebből az állásfoglalásból láthatjuk legvilágosabban, mennyire jogos a magyar nemzet követelése, mert ize a közös hadsereget Ausztria a magáénak mondja. Történetek pedig ezek a kirohanások a tisztí fizetések felemelésének kérdése miatt, amelyben az osztrákok nem akarnak engedni. Az osztrákok azonban hiába erőlködnek, czélt nem fognak érni. Érzik ezt ők maguk is és a dolgok mai állása szerint az osztrák delegátusok többségében nincs is meg a hajlandóság, hogy már most foglalkozzanak a közös szavazás eshetőségével. Éppen ellenkezőleg, a hadügyi bizottság tárgyalásainak menetét nem gyorsítják meg, s így valószínűleg csak a hét vége felé jut el majd a bizottság a fizetésemelés kérdéséhez.

A magyar delegáció munkaprogramja még nincs megállapítva. A kormánykörök a tárgyalásokat lehetőleg siettetni igyekeznek és ezért valószínűleg e hét minden napján párhuzamos üléseket tartanak, hogy az összes javaslatokkal lehetőleg végezzenek.

Mai híreink a következők:

Aehrenthal magyarázni készül.

Holnap délelőtt tartja a magyar delegáció első plenáris ülését, amelyen a külügyi tárca költségvetése kerül tárgyalás alá. Ez az ülés igen izgalmas lefolyásnak ígérkezik, mert báró Aehrenthal közös külügyminiszter ekkor fog az osztrák delegáció külügyi albizottságában elmondott hirhedi beszéde óta először

szembe kerülni a magyar delegációval. Egészen biztosra vehető, hogy a külügyminiszter eléggé meg nem róható beszéde miatt, igen erős támadásoknak lesz kitéve. De rá is szolgált a legsúlyosabb következményekre. A külügyi albizottság a legjobb akarattal fogadta és elismeréssel honorálta exozéját. És erre viszonzásul az osztrák delegáció előtt oly, a magyar államiságot, ennek önállóságát és félremagyarázást nem tűrő törvényes rendelkezéseinket sértő beszédet tartott, amely az egész magyar közvéleménynek megütő közlést s megbotránkozását hívta fel. Kmety Károly, a magyar közjog tudós tanára, aki elsőnek kíván felszólalni, alapos leczkét fog adni neki a magyar közjogból és értésére fogja adni neki, hogy az, aki ilyen tanokat hirdet, ne várjon Magyarországtól költségvetést, hanem vonja le az ellene irányuló bizalmatlansági nyilatkozatból a konzekvenciát.

A külügyminiszter beszéde nyomán támadt elkeseredés híre Barta Ödön tegnapi interpellációja után végre eljutott a Ball-Platzon levő külügyminiszteriumi palotáig. És báró Aehrenthal meg is riadt. Ma este egyszerre az a hír érkezik Bécsből, hogy a külügyminiszter kimagyarázni készül magát és nagy erőlködést fejt ki, hogy a fölzudulást lecsillapítsa és megintott állását megtartsa. Ki is adtak már valami sugalmazott közleményt, amely azzal kezdődik, hogy a külügyminiszterium urai csodálkoznak azon a fölháborodáson, amely báró Aehrenthal beszéde nyomán támadt. Azután pedig azt mondja, hogy a külügyminiszter beszédét tulajdonképpen nem nyilvános ülésen, hanem egy albizottság bizalmas tanácskozásán mondta és az az inkriminált beszéd végre is csak az apológiája volt azoknak az állami jogi formuláknak, amelyek a magyar kormány kívánságára jutottak a kiegyezésbe és amelyek miatt a külügyminisztert az osztrák delegációban megtámadták. Az a védekezés, hogy Aehrenthal nem nyilvános ülésen, hanem egy albizottság bizalmas tanácskozásán mondta el beszédét, egyszerűen nevetéses, mert hiszen az ilyen bizottsági beszédeket gondosan átjavitva adják ki közlés czéljából, az ismeretes szöveg tehát nagyon is Aehrenthal beleegyezésével került nyilvánosságra. Kimagyarázásról pedig szó sem lehet, Aehrenthalnak határozottan bocsánatot kell kérnie, mert holmi kertetelés, vagy diplomatikus magyarázgatás nem elégtétel.

A tisztí fizetések felemelése.

A tisztí fizetések emelésének kérdése még mindig nagyon élénken foglalkoztatja a politikai köröket. Bécsben báró Burián közös pénzügyminiszter tegnap este megbeszélést folytatott dr. Fuchs-szal, az osztrák delegáció elnökével, ahogy delegacionális körökben hiszik, azért, hogy a delegáció hadügyi albizottságának hangulatáról és szándékairól informálódjék és esetleg informálhassa a magyar delegáció vezető tagjait arról, hogy az osztrák delegációt a Latour- és Schrafil-féle indítványok elfogadásánál miéle szempontok vezették. Ugy látszik, hogy kölcsönös információkról van szó, melyek a két delegáció hangulatán egyelőre mitsem változtatnak. A Neue Freie Presse értesülése szerint az osztrák delegáció tagjai között sokan reménykednek még, hogy a fizetésemelés kérdésében kompromisszum fog létre jönni. Általánosan beszélnek, hogy Magyarország méltányolni fogja azokat a szempontokat, amelyek az osztrák delegációt a tiszték érdekében vezették és ezeket szem előtt tartva, foglal majd állást. Azok közé, akik bízna a kompromisszum lehetőségében, tartozik dr. Fuchs, az osztrák delegáció elnöke is. Ezzel szemben a Reichspost mai reggeli számában azt írja, hogy a tisztí fizetések kérdésében megkísérelték, hogy a két delegáció közt megegyezést hozzanak létre. A közös miniszterek és az osztrák kormány természetesen egyre azon fáradozik, hogy megtalálják az utat ama nehézségek elhárítására, melyeket a magyar delegáció magatartása okoz. Ezeknek a fáradozásoknak eddig semmiféle pozitív eredményük nem volt és tekintettel a magyar delegációban uralkodó hangulatra, nagyon pesszimistákusan ítélnek meg informált körökben az ezen tárgyalásokból várható eredményt. Magyar részről egyáltalában kétségbe vonják, hogy a megegyezésre formális kísérletek tétettek.

Egy delegátus lemondása.

Bárcsics Erazmus delegátus, betegsége miatt delegátusi tisztségéről lemondván, helyébe Babics-Gyalszki Ljuba póttagot hívták be.

A magyar delegáció.

Az egyesült négyes albizottság.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság egyesült négyes albizottsága ma délelőtt tíz órakor gróf Zichy Tivadar elnöklésével ülést tartott. Az ülésen a közös minisztériumok részéről: báró Burián István közös pénzügyminiszter, Thallóczy Lajos, gróf Esterházy Pál és Hoffmann Hugó altábornagy, osztályfőnökök, valamint szakreferenseik, a magyar kormány részéről pedig: Wekerle Sándor miniszterelnök, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter és Ábrányi Kornél miniszteri tanácsos, a miniszterelnökségi sajtóiroda főnöke voltak jelen.

Az elnök az ülést megnyitotta, azután Hoitsy Pál előadó részletesen ismertette a megszállott területeken levő csapatok kiadásainak és bevételeinek az 1908. évre vonatkozó előirányzatát; bemutatja továbbá Bosznia és Herzegovina közigazgatásának az 1904. és 1905. évről szóló zárszámadásait, amelyek örvendetes feleslegeket mutatnak fel, úgy, hogy fel fogosítanak arra a reményre, hogy a monarchia két állama a közel jövőben Bosznia és Herzegovina közigazgatására nem fog ráfizetni. Végül ismertette Bosznia és Herzegovina közigazgatásának az 1908. évre szóló költségvetését, amely körülbelül négy millió korona emelkedést mutat fel a kiadások terén. Ennek megfelelőleg emelkednek a bevételek is, úgy, hogy maga a mérleg 45.241 korona felesleggel van előirányozva. Kéri ennek tudomásulvételét.

Gróf Zichy Miklós kifogásolja, hogy a Boszniában elhelyezett csapatoknak körülbelül kétharmad része magyar csapatokból áll. Ezek illetményeiket nem Magyarországon költik el és így az ország egy részét a felemelt kvóta, másrészt ezen csapatoknak Magyarország területén kívül való elhelyezése által kétszeres károkat szenved.

Hoitsy Pál előadó felvilágosításképpen kijelenti, hogy a tavalyi és tavaly előtti delegációban a csapatoknak ezt az elhelyezését kifogásolta és hogy ennek folytán történtek is intézkedések, amelyek ezt az arányt Magyarország előnyére részben megváltoztatták. Tavaly 22 magyar zászlóalj volt Bosznia és Herzegovinában, ma pedig csak 18 van.

Több felszólalás nem lévén, az elnök az általános vitát bezárja.

Áttérve a részletes tárgyalásra, az albizottság a részleteket is az idevonatkozó határozatokkal együtt elfogadta.

Ezzel az ülés véget ért.

Az osztrák delegáció.

A hadügyi albizottság.

Az osztrák delegáció hadügyi albizottsága ma folytatta a hadügyi költségvetés tárgyalását.

Dulemba delegátus kifejté, hogy párthívei megszavazzák a költségvetést, mert az erős hagsereget a béke biztosítékának tekintik. Mindazonáltal kénytelen több hátrányra és reformszükségletre utalni és a lakosság óhajainak tekintetbevételét mellett állást foglalni.

Schlegel delegátus a hadsereg kettészakadásától tart. Lejtőn vagyunk — úgy mond — és elérkezik az az idő, hogy a régi, diéső császári hadsereg két részre oszlik, amelyek más nyelveket, amelyeket más szellem tölt el és amelyekről nem tudni, vajon nem-e foglalnak el egymással szemben állást. Ha a Clam képviselő által jelzett engedmények megtették, a delegátusok kötelessége meggondolni, hogy a közös hadsereg nevével, de már nem közös intézmény czéljára szabad-e még egy krajezárt is megszavazni, mert ezen a félhadsereg magyarosítását jelentő engedmények sokkal messzebbmenő horderejűek, mint az egész vezényleti nyelv. Szónok kész az osztrák hadsereg részére szükséges összegeket megszavazni, de megfontolandó, megszavazhatjuk-e ezt oly hadseregnek, melyről nem tudjuk mié váljon. A véderőtörvény reformját sürgeti és hibáztatja a magyaroknak ez ellen kifejtett állását. Kijelenti, hogy ha Ausztria jogos kívánalmaival nem számolnak, a magyarok mintájára mindennek ellentmondanak.

Stanek delegátus a magyar követelményekről szólván, tulzolt engedetlenséggel vádolja a hadügyi kormányt.

Clam-Martinié delegátus meglepéssel konstatálja, hogy a hadügyi kormány követeléseit szerény határok közt mozognak. A delegációnak a katonai ügyeket politikai, közgazdasági és pénzügyi szempontból kell megítélnie. A politikai kérdésekről szólván, tudatában van annak, hogy mérsékelnie kell magát. De nem hagyhatja szó nélkül a magyar viszo-

nyoknak a hadsereg ügyére gyakorolt visszahatását, egyrészt, mert nem akar struczpolitikát követni, másrészt, mert ha nem utal egyes magyarországi eseményekre, ezt könnyen tacitus consensus-nak minősíthetnék. Utal arra, hogy a magyar országgyűlés egyik januári gyűlésén Lengyel és Nagy disszidensek azt javasolták, hogy e szavakat „közös hadsereg” ezen szavakkal helyettesítsék „az összes véderő kiegészítő alkatrésze a magyar hadsereg”. Jekelfalussy honvédelmi miniszter akkor kijelentette, hogy igyekezni fog a közjogilag helytelen kifejezéseket helyesekkel pótolni és hogy e hibás megjelölés ezuttal első ízben fordul elő. A magyar honvédelmi miniszter ezen kijelentése után elvárhattuk, hogy a közös hadügyminiszter a legközelebbi alkalommal konstatálni fogja, hogy e felfogásban Ausztria nem osztozik és nem is fog osztozni. Emlékeztet arra, hogy a magyar lapok a bécsi lapok által is átvett azon hírt közölték, hogy a magyar szolgálati nyelvnek az alsóbb csapatokban való életbeléptetése elhatározott dolog. Ha ezen szolgálati nyelv az a nyelv, amelyen az alsóbb katonai parancsnokságok érintkeznek egymással, ezen engedményben mély aggodalomra szolgáló okot lát, amennyiben attól kell tartani, hogy ez az újítás nem csak az alsóbb csapatokra szorítkozik.

A másik tekintetbe jövő kérdés a magyar ezred-nyelv a magyar ezredekben. Ma már csak három ezred van Magyarországon, amelynek nem magyar az ezred-nyelve. Ez a legénység ama bizonyos 30%-ának következménye, melynek magyarul kell értenie, hogy az ezred nyelve magyar legyen. Pedig ez Magyarország lakossági viszonyaival nagy ellentmondásban áll. Azt a hírt sem czáfóliák meg, hogy gróf Apponyi Albert néhány nappal ezelőtt úgy nyilatkozott volna, hogy a magyar ezred-nyelv után van. Napról-napra hivatalosan és egyébként is hallani azt a Magyarországon uralkodó felőgást, hogy nemzeti és közjogi engedmények nélkül semmit sem szavaznak meg. Szónok csak azt kívánja, hogy az illetékes magyar körök a magyar delegációnak Latour javaslata dolgában való állásfoglalásukkal aggodalmát eloszlassák. A tárgyalt kérdések komplexumából csak az ujonclétszám felemelésére vonatkozó kérdést veszi ki. A létszámemelés a hadseregnek legsürgősebb létfeltétele. De itt csak engedményekkel lehet állítótól a beleegyezést kivívni, bár a magyar kormány a paktum szerint köteles volna az ujonclétszám felemelését keresztülvinni. Mi azonban — úgy mond — azon az állásponton állunk, hogy a közös hadsereget feltétlenül meg kell tartani. A hadsereg kettéválasztásába semmi feltétel alatt sem mehetünk bele, mert a hadseregben Ausztria szimbólumát látjuk.

Pacher delegátus a leghatározottabban állást foglal minden Magyarországon teendő engedmény ellen, főleg nyelvi tekintetben, követeli a két éves katonai szolgálatot, a szabadságolásra vonatkozó rendelkezések reformját, a tartalékosok családjainak támogatását, a katonai perrendtartás reformját, a szold megjavítását, valamint a legénység élelmezésének és a vele való bánásmódnak javítását. Követeli, hogy a hadsereg részére teljesített szállítmány 50%-át a kisiparra bizzák és hogy a cseh városoknak helyőrségekre vonatkozó kívánásait vegyék tekintetbe. Végül azt óhajtja, hogy a hadügyi kormány Magyarországgal szemben erélyes álláspontot foglaljon el.

Budapest, február 5.

A horvátországi helyzet. Báró Rauch horvátban — mint Zágrábból jelentik — ma elnökölt az országos conmasatióális-bizottság ülésén. A zágrábi országos kormány közoktatási osztálya ma kommunikét tesz közzé, amely a középiskolára tervezett reformmal foglalkozik. A kommuniké szerint a gimnáziumoknak a modern kulturai igényeknek megfelelő reformálása tervbe van véve, ugyancsak az érettségi vizsga rendjének megváltoztatása. Nikolics Vladimír volt bányhelyettes Karlóczán és Zimonyban van jelölve. Az utóbbi helyen az önálló szerb-pártiak, németek és horvátok paktumot kötöttek Nikolics érdekében. Harambasits Agost kerületében, Novskában beszámolót tartott, amelyben kijelentette, hogy a horvát delegációba nem választatja meg magát, mert a magyaroktól mitsem várhat. A hivatalos mai száma jelenti, hogy a király báró Rajacsich Vladimirt, Temes vármegyei tiszteletbeli főszolgabíráját Verőcmezegye és Eszék város főispánjává nevezte ki.

A parlament részvéte. A főrendiház holnap délelőtt tízenegy órakor ülést tart, hogy elintézzze a képviselőházban legutóbb tárgyalott törvényjavaslatokat. Ezzel az alkalommal a főrendiház elnöke, gróf Dessewffy Aurél kegyeletes szóval emlékezik meg a portugál királyi család gyászáról. Arról érte-

sülünk, hogy amikor a portugáliai képviselőház megnyílik, akkor a mi képviselőházunk is részvétnyilatkozatot küld a lisszaboni képviselőháznak.

Feszültség Ausztria-Magyarország és Oroszország közt. Londonból jelentik, hogy a „Daily Telegraph” szeptérvári levelezőjének értesülése szerint báró Aehrenthal expozéjának a Balkánra és különösen a balkáni vasuttra vonatkozó része kellemetlen, sőt valósággal kínos benyomást keltett mérvadó orosz körökben. A tulzó oroszok azt állítják, hogy ezáltal Oroszország végleg elveszti befolyását a Balkánon s az teljesen Ausztria-Magyarország presztízse alá kerül. Ezek a tulzó elemek közeli háborút emelgetnek, erről azonban szó sincs, de a levelező hiteles értesülése szerint, báró Aehrenthal beszéde következtében a viszony Ausztria-Magyarország és Oroszország közt fölértébb kritikussá lett.

Szenteltett és szentesítendő törvények. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy február 5-én megjelent az „Országos Törvénytár” (Corpus Juris) I. száma a következő tartalommal: I. törvények. A közös hadsereg és haditengerészet, valamint a honvédség ujonclétszámának az 1908. évre való megállapítása tárgyában. II. törvények. Az 1908. évre kiállítandó ujonczok megajánlásáról — A törvényhozás által megszavazott és szentesítés alá terjesztendő törvényjavaslatok átvizsgálására a házszabályokban előirt bizottság holnap délután, közvetlenül a képviselőház ülése után az elnöki tanácskozóteremben ülést tart, amelyen a főrendiház által holnap elintézendő törvényjavaslatok kerülnek megvizsgálásra.

A dési mandátum. A dési függetlenségi párt dr. Gogomann Antal elnöklésével tegnap délután értekezletet tartott, amelyen mintegy ötszáz választópolgár vett részt. Az értekezlet több felszólalás után egyhangulag kijelentette, hogy ragaszkodik a kerület függetlenségi jellegének fentartásához és ismét Gaál Istvánt jelölte. Az elnök ezután felolvasta Kossuth Ferencnek, az országos függetlenségi párt elnökének, a párthoz intézett táviratát, amelyben Gaál István jelölését tudomásul vette és a pártot kitartásra buzdította. Az értekezlet Kossuth Ferencet táviratilag üdvözölte, végül kétszáztagú végrehajtó bizottságot választott, amelyben az oláh-ság is nagy számban van képviselve. Dr. Gaál István vasárnap, e hónap 9-én mondja el programbeszédét. Az alkotmánypárt híre szerint Barcsay Tamást jelöli.

Gróf Batthyány Tivadar ünneplése.

Budapest, február 5.

A VII. kerületi függetlenségi párt gróf Batthyány Tivadar tiszteletére ma este szépen sikerült ünnepi lakomát rendezett Almássy-téri körhelyiségében. A kör izlésesen feldiszipített termék zsúfolásig megtöltötte az előkelő közönség, amely melegen és szeretettel ünneplte az egész est folyamán gróf Batthyány Tivadart. A lakomán mintegy háromszázan vettek részt. Képviselve volt a főváros valamennyi kerületének függetlenségi pártja nagy számban.

Elsőnek Hamar István, a zuglói függetlenségi kör elnöke szólalt fel, aki meleg szavakban üdvözölte gróf Batthyány Tivadart és biztosította őt a kör tagjainak odaadó támogatásáról, ragaszkodásáról és tiszteletéről. (Lelkes éljenzés.)

Gróf Batthyány Tivadar hosszabb beszédben válaszol. A régi időben — mondotta — kevesebbet foglalkozott a főváros politikai és közigazgatási ügyeivel, azonban az alkotmányért folytatott nagy nemzeti küzdelemben sokat érintkezett a fővárosi függetlenségi polgárokkal és ez érintkezés folyamán két dolgról volt alkalma meggyőződni. Az egyik az volt, hogy Magyarország fővárosa, sajnos, még mindig nincs áthatva a nemzeti eszméktől, a másik pedig, hogy a főváros nagy többsége az alkotmányos küzdelemben lelkesen együttértett velük és együttérez velük ma is, amikor a magyar nemzeti állam kiépítésére irányuló törekvéseiket szabadon érvényesíthetik. (Lelkes éljenzés.) Amikor ellenfeleink többségre jutottak a város vezetésében, nagy garral hirdették, hogy a függetlenségi párt a fővárosban elvesztette a talajt. Hogy ez mennyire nem áll, annak fényes bizonyítéka a legközelebb lezajlott öbudaí választás, ahol a függetlenségi párt nagy diadalt aratott. Meggyőződése, hogy Magyarországon minden igaz függetlenségi politikusként elsőrangú feladatai közé tartozik az, hogy a főváros törvényhatósági életében is kiújdön a függetlenségi eszmék érvényesüléséért. (Ugy van! Élénk helyeslés.)

A főváros törvényhatóságát demokratikus alapokra kell fektetni. Ennek egyetlen módja a törvényalkotás. (Élénk helyeslés.) Az igaz demokrata elvek szolgálatában küzd azokkal az áldemokratákkal szemben, akik a demokráciát csak eszköznek tekintik a saját céljaik megvalósítására. A főváros törvényhatósági életének reformálásában első kötelességünk a virilizmus eltörlése, második az összeférhetlenségi kérdés rendezése. Meg kell adni továbbá a városi életben is a választói jog reformálásával mindenkinek a szavazási jogot, aki politikailag elég érett. Az öt évtől támadások nem érintik az ő működését, azokat pedig, akik mögötte csoportosulnak, csak megerősítik és a közdelem minél lelkesebb folytatására buzdítják.

A beszédet lelkes éljenzéssel és tapsal fogadták. Ezután Földiák Gyula, a kör elnöke szólalt fel és a jelenlevő függetlenségi képviselőkre ürti poharát.

Beszélték még Nagy Dezső, Markos Gyula orsz. képviselő, Somogyi Lajos, B. Virágh Géza stb. A társaság sokáig maradt együtt emelkedett hangulatban.

Politikai hangulatok.

I. A bonyodalmak.

A Ballplatz hagyományos szellemének és a szisztematikus osztrák jogi nevelésnek tulajdonítják a báró Aehrenthal elszólását. Felfedezik, hogy a hatvanhetet megelőző korszak s a mostaninak a felfogása közt alapjában véve nincs eltérés, mert amiképpen akkor, úgy most is a Gesamtmonarchie ábrándja lebeg minden osztrák politikai szeme előtt, akit akár véletlen sors, akár származás vagy más körülmény vezető pozícióhoz juttatott. Már pedig a külügyminisztert az osztrák politikusok közé sorozzák s ezen minőségéről még eddig gróf Andrássy óta minden külügyminiszter tényei és nyilatkozatai által egyaránt tanuságot tett. Hogy a külügyminiszter közös miniszter, aki épúgy köteles Magyarországot szolgálni, mint Ausztriát, azt senki se vette komolyan, különösen, minthogy a külügyminiszter egy különleges hivatalt is betölt, tudniillik a császári ház minisztere. Avagy mi más egyéb miatt nem lehetett kivinni azt, hogy gróf Goluchowski után külügyminiszterre magyar államférfiut nevezzenek ki? Nemde azért, mert a császári ház miniszterének kell egyuttal lennie a külügyminiszternek? Vajjon nem tekintik elsősorú fontosságúnak, sőt legfőbb kelléknek, hogy aki a két állam külügyminisztere gyanánt jelenik meg a külföld előtt, az leginkább a császárt képviseli és a császár akarata szerint cselekszik, intézkedik, avagy tárgyal. Hivatalát tehát akár látszólagos, akár szándékos könnyelműséggel akként tüntetik fel, mint ha egyetlen birodalom legfőbb megbízottja lenne és pedig a császár akarata folytán.

De, úgy mondják, báró Aehrenthalról az a nézet volt elterjedve, hogy közjogunkat respektálni akarja, sőt hogy Magyarország közjogi állásának értelmében reformtervek voltak és nemzeti irányú intézkedésekkel akarta megszerezni a magyarság szimpátiáját. Lehetséges. Sőt a mi információink is ezt a feltevést igazolják. Hogyan eshetett mégis, hogy báró Aehrenthal éppen ellenkezőleg visszaesett a régi kancellári ábrándozók körébe és igazságtalan, közjogellenes, sőt alkotmányellenes tanokat hirdet? Ez bizony már a bécsi befolyás következménye. Amikor báró Aehrenthal hazajött, meg kellett tudnia, hogy őt azért nevezték ki Goluchowski helyébe, mert a szépszemű Agenort a magyarok gyűlölték és közjogi felfogását visszautasították. Ebből is következtethette báró Aehrenthal, hogy neki más politikát kell folytatnia, mint aminő politika miatt Goluchowskit megbuktatták. Azonban Aehrenthal a kiegyezési tanácskozások folyamán bőven tapasztalta, hogy az egész változás csak szemfényvesztés volt. Azt is tapasztalhatta, hogy magyar részről nem igen szorongatják őt a külpolitikai témák és állásfoglalások miatt.

Másfelől viszont, hogyha a bécsiek kegyét meg akarja szerezni, akkor a régi szisztémához kell ragaszkodnia. A ballplatz meg az osztrák politikusok kellőképpen gondoskodtak róla, hogy báró Aehrenthal ne szűkölködjön felvilágosításokban a tekintetben sem, hogy a császári udvarnak melyik politika kedves.

Igy érkezünk el ama bonyodalomig, amelyik még több egyéb következményt von maga után. Az a tervszerű akció, mely Bécsből indul Magyarország ellen, gondolkodásba ejti államférfiainkat és a közvéleményt. Hogy éppen most törnek reánk, amikor Magyarország a Burg valamennyi kívánságát teljesíti s a legnehezebbet is teljesíteni hajlandó, azt a hitet kelti, hogy itt nem komolyan törekednek a békére, hanem most, miután majdnem mindent megkaptak, szeretnék zavart okozni. Még a delegációban is kísérletet akartak tenni, hogy valamely Centralparlamentszerű ténykedésre, mint például a katonatisztek fizetésemelése dolgában egyoldalu javaslatra a közös szavazás lenne. Több más jel is arra mutat, hogy most még merészebben lépnek fel ellenünk, mint régebben.

Ennek aztán legközvetlenebb következményi párt részéről a kemény kifejezések nem nye, hogy a bizalmatlanság fokozódik. A többvéletlenségéből kerültek elő. Sőt még az sem véletlenség, hogy a portugál királyt nem lehetett elparentálni a magyar képviselőházban. Ezenkívül pedig igen tanulságos olvasmányok gyanánt szerepelnek ama filozofálások, amelyek a lisszaboni gyilkosság kapcsán, a magyar sajtóban napvilágot láttak. Aligha olvasnák szívesen a Burgban, ha oda eljutnának.

Mindenképen odáig jutottunk a bonyodalmakban, hogy nagyon komoly törekvésre lenne szükség, ha a békés hangulatot, melyet a további munka igényel, meg akarjuk szerezni.

* * *

II. Társadalom és pártélet.

Amióta Návay Lajos felköszöntője a Nemzeti Kaszinó Széchenyi-bankettjén elhangzott, különböző kombinációk keltek szárnyra ama tétellel kapcsolatban, amit ott portált, hogy tudniillik nem kellene az ellentéteket élesíteni, hanem ellenkezőleg a magyar emberek tömörülésére és egyetértésének megteremtésére kellene megtenni minden lehetőt.

Talán Návay nem is gondolt egyébre, mint szűkebb körben tapasztalt benyomások közvetítésére. Talán csak arra a társaságra gondolt, melynek tagjai közt időzött, ahol a társas érintkezésre is befolyást gyakorolt a politika és keletlenlenséget, széthuzásokat, ellenségeskedést idézett elő. Hogy a kaszinóban vannak klikkek és csoportok, melyeknek a mostani rendszer nem tetszik s mások, amelyek a korábbi időkben szerepet játszott urakat mellőzik, — azt mindenki tudja. Tehát könnyű volt a beszédből azt magyarázni, hogy az egész a kaszinói társaságra vonatkozik.

Azonban mások tovább mentek és körültekintettek az országban, kiki ama részre gondolva, amelyet ismer. Hány és hány helyen tapasztalhatók hasonló jelenségek. A társadalmi rend meg van zavarva és különösen a pártpolitika benyulik oly területekre is, ahol eddig nem volt talaja. A koalíció a periferiákon nem sikerült mindenütt. Időnként egy-egy mozgalom újabb ellentéteket okoz. Egy-egy gazdasági vagy felekezeti agitáció feldulja a kedélyeket.

És ha minden jelenséget számba vesznek, csakugyan gondolkozni kell afelől, hogy minő erőket tudunk egyesíteni, amikor nemzetiségiek és szociálisták politikai pártalakítási és választási akciójával szemben kell sikra szállani, kü-

lönösen, ha ők a választási reformmal előnyökhöz jutnak.

Igy keletkezett a feltevés, hogy a békességre való felszólítást általánosítani lehetne, sőt némelyek a mostani hatvanhetesek és a korábbi szabadelvűpártiak közeledésének gondolatát is lanszírozni akarták.

Kétségtelen, hogy idáig nem kell elmenni. De azt az elvet sem szabad uralomra juttatni, hogy az idő mindent elsimit. Tulajdonképpen a Pató Pál politika se mindig ártalmas, de a vak-szerencsében való bizalom nem képezheti a nemzeti politika alapját. Hogyha van valami komoly terv, mely mögött megbízható férfiak állanak, hát elő vele. Lássuk. Mi van benne? Életképes-e, avagy kalandor-fogás. Becsületes törekvés-e, avagy csak ámitás? De ha nincs, akkor nem kell nyugtalanítani és izgatni az elégteleneket. A régiek a mostaniakkal úgy sem egyesülhetnek.

De, hogy a mostaniak egymásra törjenek s el akarják pusztítani egymást, azt semmiféle pártpolitika nem kívánhatja.

Mivelhogy pártpolitikában sem jogosult az, ami az ország érdekével ellentétben áll.

KÜLFÖLD.

Osztrák költségvetési bizottság. A költségvetésben a sötétel tárgyalásának további folyamán Koraszetz és Diamand képviselők tiltakoznak az ellen, hogy a kormány nem veszi tekintetbe a határozattá emelt javaslatokat. Diamand képviselő javasolja a konyhasó és marhasó árának leszállítását, illetőleg a magyar kormányval az erre vonatkozó tárgyalások megindítását. Beer képviselő az állami sóbányamunkások viszonyainak törvényhozási rendezését sürgeti. Korytowski pénzügyminiszter utal tegnapi felszólalására, amelyben kijelentette, hogy az adóleszállításra a jelen pillanatban gondolni sem lehet és a leghatározottabban állást foglal az előbb említett javaslatok ellen. A magyar kormányval megindított tárgyalások bizonyonnyal nem vezetnének eredményre.

Német birodalmi gyűlés. A hadügyi költségvetés folytatolagos tárgyalása során Vogt képviselő ama tegnapi elhangzott állítást ellen fordul, hogy a hadügyi kormány ellátásra a szerencsétlen agrárpolitika következtében 10 millióval többet adott ki, mint azelőtt.

Müller-Meiningen (szabadelvű néppárti) megindokolja a szabadelvűeknek a katonai büntető-törvénykezés, a panaszokadasi jog és a becsületügyi eljárás reformjára vonatkozó határozatai javaslatait és kijelenti, hogy a legsürgősebb a katonai igazságszolgáltatás reformja.

Armin altábornagy azt válaszolja, hogy nem a katonai kabinetet, hanem a szabad és korlátozatlan parancsnoki hatalmat jelölte meg a hadsereg főszlopanak. Ha e jogot a hadügyminiszterre ruháznák át, akkor a parlament is élhetne velük és ily változtatás ellen foglalt szót állást. (Helyeslés jobb oldalról.)

Oldenburg (konzervatív) kijelenti, hogy pártja teljesen Armin álláspontján van a katonai kabinet kérdésében is.

Porosz miniszterválság. Berlinben miniszterválság hírekkel van tele a levegő. Báró Stengel lemondása befejezett dolog, noha forma szerint még nincs elintézve. De lemondani készül Baeseler is, sőt Rheinbaben visszalépése sem lesz meglepetés. A belpolitikai zavaroknak biztos jele, hogy kancellárválságról is suttognak, de ezeket a híreket mindenfelé kételkedéssel fogadják. Az köztudomásu, hogy a Moltke-Harden pör miatt komoly véleményeltérés volt Bülow herceg és Baeseler között, aki a közérdek szempontjából ragaszkodott ahhoz, hogy az államügyészség hivatalból indítsa meg a pört. Az is jól tudják politikai körökben, hogy a birodalmi kancellár és Rheinbaben pénzügyminiszter között elsimíthatatlan konfliktus támadt. Ami magát a birodalmi kancellárt illeti, az ő lemondását a lengyel javaslattal hozzák összefüggésbe, amely mellett Bülow

herceg tulságosan erősen exponálta magát s a javaslat visszavonása a kancellár nézve ugyszólván lehetetlenné vált. De vannak más szempontok is, amelyek a kancellár lemondása mellett szólnak. Bülöw herceg négy év óta dús gazdag ember és felesége unszolja, hogy vonuljon vissza a fáradságos közélettől s szentelje magának és családjának idejét a jól megérdemelt nyugalomban.

Törökország fegyverkezik. A Novoje Wremja hírt kapott Tiflisből, hogy nagy a veszedelem. Törökország lázasán készül a háborúra s nem is tagadja, hogy sürgősen fegyverkezik. A Kaukaszban lévő csapatok jól tudják, hogy a fegyveres összeütközés kikerülhetetlen és Tiflisben is nyíltan beszélnek, hogy a háboru kitörése már csak napok kérdése.

Marokkó. Ma délután a francia tözsdén az a hír terjedt el, hogy a francziák Marokkóban újabb csapatát veszítették, mely alkalommal százhatvan ember esett el és számosan megsebesültek. A külügyminisztérium e hírt határozottan megczáfolja és kijelenti, hogy D'Amade tábornok legutóbbi táviratai csak a legutóbbi küzdelemre vonatkozó ismert részleteket hoznak.

Belgium és a Kongó-állam. A belga miniszterek tegnapi értekezletén, amelyen a gyarmatügyi bizottság jobbpárti tagjai is résztvettek, Sholaer miniszterelnök oly értelmű nyilatkozatot tett, hogy a kormány lemond az ugynevezett koronauradalom további fennállásáról, amely a Kongó-állam bekebelezésére vonatkozó mostani szerződésben van kontemplálva. Ennek helyébe Belgiumban és a Kongó-államban végzendő közmunkák céljaira külön alap lenne létesítendő. A kormány ennek következtében elhatározta, hogy a bekebelezési szerződést kiegészítendő pótszerződés kidolgozása céljából új tárgyalásokat indít meg a Kongó-állammal.

Iswolski állása megrendült. Diplomáciai körökben híre terjedt, hogy Iswolski külügyminiszter állása megrendült. Beavatott körökben úgy tudják, hogy az orosz külügyminiszter már legközelebb meg fog válni állásától. Nem a külügyi politika terén keresendő Iswolski bukásának okai, hanem a belpolitikai viszonyokban.

A német czukorkonvenzió. A czukorkonvenzió ügyében megegyezés jött létre, amely szerint a birodalomgyűlés pártjai pótlás nélkül elfogadják a kormányjavaslatot. Egyben törvényjavaslat került tárgyalásra, mely a czukoradónak 16-ról 10 márkára való leszállítását javasolja. A leszállítás akkor lép érvénybe, mihielyt új bevételi források találtnak. Azt hiszik, hogy ezen megállapodás a szövetséges kormányok beleegyezését is kivívja.

EGYHÁZAK.

— (A pátriárkaválasztás ügye.) A kongresszusi választmány, mely most tudvalevőleg tisztán radikális szerbekből áll, tárgyalásokat folytat Zmejanyics püspökkel, az egyedüli komoly pátriárkajelölttel, hogy megválasztása esetére bizonyos kötelezettségeknél vesse magát alá. Így a választmány azt akarja, hogy a pátriárka ezentel ne élvezze a karlóczai érsekségnek egy millió koronára rugó évi jövedelmét, hanem elégedjék meg évi 240.000 koronára fix fizetéssel, a többi pedig engedje át az iskoláknak. A választmány azt is követeli, hogy a többi szerb püspökök fizetése, kiknek most csak 24.000 korona évi illetményük van, 48.000 koronára emeltesse. Zmejanyics ezeket a feltételeket nem akarja elfogadni és azt mondja, hogy a püspöki javadalmak fölött csak a királynak van joga rendelkezni. A választmány erre nézve nem tehet kikötéseket.

— (Katolikus püspöki konferenzia.) A hercegprimás budavári palotájában ma délelőtt 10 órakor értekezletre gyűltek össze a püspöki kar tagjai, akiket a palotában dr. Kohl Medárd püspök fogadott. A konferenzian Vaszary Kolos bíboros hercegprimás elnökölt. Az egybegyűlteket Vaszary Kolos bíboros hercegprimás üdvözölte és a jegyzőkönyv vezetésére Fischer Colbric Ágost kassai püspököt kérte fel.

A mai püspöki konferenzia egyedüli tárgya a kongrua elosztásának és rendezésének ügye volt. A legutóbbi püspöki konferenzia alkalmával ugyanis

a főpapi kar kebeléből egy bizottságot küldött ki, elnöke Várossy Gyula kalocsai érsek volt és tagjai: Hosszu Vazul lugosi gör. kat. püspök, az egri érsek képviselőjében Párty Sándor székesi püspök, Széchenyi Miklós gróf győri püspök és Fehér Ipoly pannonhalmi főpát. A bizottság közölte gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszterrel, illetve a kultuszminisztérium kongrua-osztályával a legutóbbi püspöki konferenzia megállapodásait, amelyek értelmében a püspöki kar 800.000 koronával járul a kongrua rendezéséhez. A bizottság a közoktatási miniszterrel megállapodott a kongrua elosztásának módozataira nézve és a kormánnyal folytatott tárgyalásának eredményéről nem tett jelentést a püspöki konferenzianak.

A püspöki kar a mai tárgyaláson megállapította az egyes egyházfőkre, valamint az egyes egyházakra vonatkozó hozzájárulás arányát és elintézte a kongruával függőben maradt kérdéseket. Végül tanulmányi ügyek kerültek sorra és a kiküldött albizottság jelentései alapján megállapították a fegyelmi szabályzatot és a nem magyar ajku iskolák tantervét. A konferenzia déli 1 óra után véget ért.

A lisszaboni események.

Budapest, február 5.

A portugál királyi ház véres drámája mindinkább kezd kibontakozni abból a sűrű homályból, amelyet az eddigi, legtöbbször ellentétes híradások vetettek az elkövetett gonosztett indító okaira. Most már a világ tudja, hogy a merénylítő merénylet nem az anarchisták műve, hanem politikai összeesküvés. A tegnapi francia lapok még hihetetlennek tartják, hogy az a szerencsétlen szegény ördög, akitnek pisztolya kioltotta a király életét, akit Buica-nak hívnak (foglalkozására nézve volt katona és utóbb valami tanítóféle ember), egy szervezett politikai pártnak legyen a végrehajtó közege és valószínűbbnek mondják, hogy egy elmezavart egyénnel van dolgunk, akit a politikai öriöngés szállt meg a merénylet percében. Amit a francia lapok lehetetlennek tartottak, az, sajnos, mégis csak tényné válik, mert ma semmi kétség sincs többé arra nézve, hogy a szerencsétlen merénylők egy politikai pártnak szolgálatában voltak. A párisi „Temps”, a francia köztársasági kormány legtekintélyesebb lapja, nagyon keményen megrójjá a lisszaboni forradalmi pártot a merénylet miatt és teljes joggal felveti azt a kérdést, hogy vajon Franco diktatúrájának megbuktatására és az alkotmányos élet helyreállítására nem kínálkozott-e más eszköz, mint a királyi család lemészárlása? Nem lett volna-e ennek a pártnak módjában a közelgő választás alatt egy hatalmas mozgalmat megindítani, az ország közvéleményét hálójába keríteni és így a királyra ellenállhatatlan nyomást gyakorolni arra nézve, hogy térjen vissza a felfüggesztett alkotmányosság ösvényére? Ugy látszik, ugymond a párisi lap, hogy a párt nem tett meg minden alkotmányos kísérletet arra, hogy Franco diktatort megbuktassa. A „Temps” nemesak a merénylet elkövetéseért rójjá meg a politikai mozgalom vezetőit, hanem kikel az újonnan alakult kormány ellen is, amelynek élén Amaral Ferreira admirális áll, mert úgy látszik, hogy a kormány tagjai nem értenek egyet a merénylet következményei megfontolásában. Portugáliának rendre, reformokra, közigazgatásra és igazságszolgáltatásra volna első sorban szüksége, valamint arra is, hogy a népnek közfelőgása a kormányzatról átalakulhasson és alkalmassá válhassék a rendes parlamenti kormányformára. Az „Indépendance Belge” tegnapi száma meg arra inti a portugál kormányt, hogy ne vessen rá magát a bosszupolitikára a forradalmi párt ellen, mert ezzel az ország sorsa nem fordul jobbra, hanem első dolga inkább az legyen, hogy helyreállítsa az alkotmányt és törekedjék életet és hatékonyságot adni annak a sokat sanyargatott portugál alkotmánynak. „Az iszonyatos büntetés”, ugymond a brüsszeli lap, „annak tu-

lajdonítható, hogy a szerencsétlen király megengedte Franco Ivao diktatortnak, hogy tultegyé magát az alkotmány betűjének és szellemének. Már most azt mondani egy tizennyolcz éves ifjunak, aki most lép a trónra, hogy nem köteles szigoruan megtartani azt az alkotmányt, amelyre trónralépésekor megesküdött, nem annyit tesz-e, mint öt vakon belekergetni egy újabb és még nagyobb válságba?”

Ezek nagyon komoly intelmek és nagyon is ráférnek az új portugál kormányra, mely kormányzatát azzal kezdte meg, hogy százával dobta börtönbe a politikai gyanúsításokkal terhelt embereket. A mostani rémületes napokban mi sem könnyebb annál, hogy bárkire is rátapadjon a politikai gyanu és így mindenkit lehet bebörtönözni és deportálni. A rendesinálás e módszere Oroszországba való, de nem illő egy olyan kormányhoz, amely a királyt trónralépésekor megesküeti az alkotmánynak szentül való betartására.

Hogy a francia lapoknak aggodalmi megnyire igazoltak, azt mutatja leginkább az, hogy a portugál kormánynak első boszútettei korántsem segítették elő a rendnek és a nyugalomnak helyreállítását a szerencsétlen országban, hanem inkább újabb összeesküvéseket és rendbontásokat szültek. Ma már jelentik azt is, hogy két katonaezred megtagadta az engedelmisséget és nem akart kivonulni a vezénylő parancsára. Jelemtik továbbá Mines hadügyminiszternek legyilkolását is, mely hírek, ha beigazolódnak, nagyon szomorú világot vetnek az új kormány első rendesináló cselekedetére. Ilyen viszonyok között alig lesz elkerülhető az, hogy valamelyik szomszéd hatalom bele ne avatkozzék Portugália dolgaiba, mert sem Spanyolország, sem Franciaország, sem Angolország nem tűrheti azt, hogy Portugália az örökös forradalom tüzhelyévé váljék. Első sorban az angol kormány készülődik az akcióra, melynek okai nagyon átlátszóak annál a rokonságnál fogva, amely az ifjú spanyol királyt az angol királyi családhoz fűzi. A spanyol dinasztianak nagy érdeke az, hogy a forradalmi tüzvész Portugáliában mihamarább eloltassék. Szerencsére a többi nagyhatalmak nem nézik rossz szemmel Angolorzágnak e segélyt nyújtó készenlétét, mert jól tudják, hogy az angol kormányt ez egyszer nem vezetni semmi önző érdek. Az eseményekről ma a következő sürgönyökkel számolunk be:

Zendül a hadsereg.

Bár látszólag nyugodt a lakosság, mégis nyugtalanság jelei is észrevehetők. Katonáság és hadihajók intervencziójától tartanak. A republikánusok a miniszterelnököt népszerűtlenné akarják tenni, amennyiben emlékeztetnek arra, hogy Ferreira Amaral a Vasco de Gama hajón előfordult zendülés okozóinak és résztvevőinek megígérte a megkegyelmeztetést és ígérését nem tartotta meg. Hír szerint Manuel király első cselekedete amnesztiarendelet kibocsátása lesz.

A „Vossische Zeitung” lisszaboni tudósítója a következőket táviratozta lapjának: Szombaton este hét órakor a 16. számú gyalogezred kaszárnyájának szomszédtságában erős lövöldözést hallottam; perzenként hatvan lövést számláltam. Alig néhány perczel később az 1. számú tüzérezred kaszárnyájának szomszédtságában is tartós lövöldözést hallottam s itt perzenként ötven lövést számláltam. Teljes hittel érdemlő forrásból arról értesülök, hogy mind a két ezred vonakodott kivonulni. A hadsereg zendülése megkezdődött. A helyzet sokkal komolyabb, semmint meg lehet írni a táviratokban, amelyek a cenzura továbbít.

Egy lisszaboni távirat szerint az új portugál hadügyminisztert, Mines tábornokot, az összeesküvők meggyilkolták. Ezt a hírt hivatalosan még nem erősítették meg.

Késő éjjel érkezett távirat a hadügyminiszter ellen elkövetett merényletet megczáfolja

A főváros törvényhatóságát demokratikus alapokra kell fektetni. Ennek egyetlen módja a törvényalkotás. (Élénk helyeslés.) Az igaz demokrata elvek szolgálatában küzd azokkal az áldemokratákkal szemben, akik a demokráciát csak eszköznek tekintik a saját céljaik megvalósítására. A főváros törvényhatósági életének reformálásában első kötelességünk a virilizmus eltörlése, második az összeférhetetlenségi kérdés rendezése. Meg kell adni továbbá a városi életben is a választói jog reformálásával mindenkinek a szavazási jogot, aki politikailag elég érett. Az öt évtől támadások nem érintik az ő működését, azokat pedig, akik mögötte csoportosulnak, csak megerősítik és a küldelem minél lelkesebb folytatására buzdítják.

A beszédet lelkes éljenzéssel és tapsal fogadták. Ezután Földiák Gyula, a kör elnöke szólalt fel és a jelenlevő függetlenségi képviselőkre ürti poharát.

Beszélték még Nagy Dezső, Markos Gyula orsz. képviselő, Somogyi Lajos, B. Virágh Géza stb. A társaság sokáig maradt együtt emelkedett hangulatban.

Politikai hangulatok.

I. A bonyodalomak.

A Ballplatz hagyományos szellemének és a szisztematikus osztrák jogi nevelésnek tulajdonítják a báró Aehrenthal elszólását. Felfedezik, hogy a hatvanhetet megelőző korszak s a mostaninak a felfogása közt alapjában véve nincs eltérés, mert amiképpen akkor, úgy most is a Gesamtmonarchie ábrándja lebeg minden osztrák politikus szeme előtt, akit akár véletlen sors, akár származás vagy más körülmény vezető pozícióhoz juttatott. Már pedig a külügyminisztert az osztrák politikusok közé sorozzák s ezen minőségéről még eddig gróf Andrássy óta minden külügyminiszter tényei és nyilatkozatai által egyaránt tanúságot tett. Hogy a külügyminiszter közös miniszter, aki épügy köteles Magyarországot szolgálni, mint Ausztriát, azt senki se vette komolyan, különösen, minthogy a külügyminiszter egy különleges hivatalt is betölt, tudniillik ő a császári ház minisztere. Avagy mi más egyéb miatt nem lehetett kivinni azt, hogy gróf Goluchowski után külügyminiszterré magyar államférfiut nevezzék ki? Nemde azért, mert a császári ház miniszterének kell egyúttal lennie a külügyminiszternek? Vajjon nem tekintik elsőrangú fontosságúnak, sőt legfőbb kelléknek, hogy aki a két állam külügyminisztere gyanánt jelenik meg a külföld előtt, az leginkább a császárt képviseli és a császár akarata szerint cselekszik, intézkedik, avagy tárgyal. Hivatalát tehát akár látszólagos, akár szándékos könnyelműséggel akként tüntetik fel, mint ha egyetlen birodalom legfőbb megbízottja lenne és pedig a császár akarata folytán.

De, úgy mondják, báró Aehrenthalról az a nézet volt elterjedve, hogy közjogunkat respektálni akarja, sőt hogy Magyarország közjogi állásának értelmében reformtervel voltak és nemzeti irányú intézkedésekkel akarta megszerezni a magyarság szimpátiáját. Lehetséges. Sőt a mi információink is ezt a feltevést igazolják. Hogyan eshetett mégis, hogy báró Aehrenthal éppen ellenkezőleg visszaesett a régi kancellári ábrándozók körébe és igazságtalan, közjogellenes, sőt alkotmányellenes tanokat hirdet? Ez bizony már a bécsi befolyás következménye. Amikor báró Aehrenthal hazajött, meg kellett tudnia, hogy őt azért nevezték ki Goluchowski helyébe, mert a szépszemű Agenort a magyarok gyűlölték és közjogi felfogását visszautasították. Ebből is következethette báró Aehrenthal, hogy neki más politikát kell folytatnia, mint aminő politika miatt Goluchowskit megbuktatták. Azonban Aehrenthal a kiegyezési tanácskozások folyamán bőven tapasztalta, hogy az egész változás csak személyvesztés volt. Azt is tapasztalhatta, hogy magyar részről nem igen szorongatják őt a külpolitikai témák és állásfoglalások miatt.

Másfelől viszont, hogyha a bécsiek kegyét meg akarja szerezni, akkor a régi szisztémához kell ragaszkodnia. A ballplatzi meg az osztrák politikusok kellőképpen gondoskodtak róla, hogy báró Aehrenthal ne szükölködjön felvilágosításokban a tekintetben sem, hogy a császári udvarnak melyik politika kedves.

Igy érkezünk el ama bonyodalomig, amelyik még több egyéb következményt von maga után. Az a tervszerű akció, mely Bécsből indul Magyarország ellen, gondolkodásba eiti államférfiainkat és a közvéleményt. Hogy éppen most törnek reánk, amikor Magyarország a Burg valamennyi kívánságát teljesíti s a legnehezebbet is teljesíteni hajlandó, azt a hitet kelti, hogy itt nem komolyan törekednek a békére, hanem most, miután majdnem mindent megkaptak, szeretnének zavart okozni. Még a delegációban is kísérletet akartak tenni, hogy valamely Centralparlamentszerű ténykedésre, mint például a katonatisztek fizetésemelése dolgában egyoldalu javaslatra a közös szavazás lenne. Több más jel is arra mutat, hogy most még merészebben lépnek fel ellenünk, mint régebben.

Ennek aztán legközvetlenebb következménye a párt részéről a kemény kifejezések. nem nye, hogy a bizalmatlanság fokozódik. A többvéletlenségéből kerültek elő. Sőt még az sem véletlenség, hogy a portugál királyt nem lehetett elparentálni a magyar képviselőházban. Ezenkívül pedig igen tanulságos olvasmányok gyanánt szerepelnek ama filozofálások, amelyek a lisszaboni gyilkosság kapcsán, a magyar sajtóban napvilágot láttak. Aligha olvasnák szívesen a Burgban, ha oda eljutnának.

Mindenképen odáig jutottunk a bonyodalomakban, hogy nagyon komoly törekvésre lenne szükség, ha a békés hangulatot, melyet a további munka igényel, meg akarjuk szerezni.

* * *

II. Társadalom és pártélet.

Amióta Návay Lajos felköszöntöje a Nemzeti Kaszinó Széchenyi-bankettjén elhangzott, különböző kombinációk keltek szárnyra ama tétellel kapcsolatosan, amit ott portált, hogy tudniillik nem kellene az ellentéteket élesíteni, hanem ellenkezőleg a magyar emberek tömörülésére és egyetértésének megteremtésére kellene megtenni minden lehetőt.

Talán Návay nem is gondolt egyébre, mint szűkebb körben tapasztalt benyomások közvetítésére. Talán csak arra a társaságra gondolt, melynek tagjai közt időzött, ahol a társas érintkezésre is befolyást gyakorolt a politika és keletlenlenség, széthuzások, ellenségeskedést idézett elő. Hogy a kaszinóban vannak klikkek és csoportok, melyeknek a mostani rendszer nem tetszik s mások, amelyek a korábbi időkben szerepet játszott urakat mellőzik, — azt mindenki tudja. Tehát könnyű volt a beszédből azt magyarázni, hogy az egész a kaszinói társaságra vonatkozik.

Azonban mások további mentek és körültekintettek az országban, kiki ama részre gondolva, amelyet ismer. Hány és hány helyen tapasztalhatók hasonló jelenségek. A társadalmi rend meg van zavarva és különösen a pártpolitika benyulik oly területekre is, ahol eddig nem volt talaja. A koalíció a periferiákon nem sikerült mindenütt. Időnként egy-egy mozgalom újabb ellentéteket okoz. Egy-egy gazdasági vagy felekezeti agitáció feldúlja a kedélyeket.

És ha minden jelenséget számba vesznek, csakugyan gondolkozni kell affelől, hogy minő erőket tudunk egyesíteni, amikor nemzetiségiek és szociálisták politikai pártalakítási és választási akciójával szemben kell sikra szállani, kü-

lönösen, ha ők a választási reformmal előnyöközhetnek.

Igy keletkezett a feltevés, hogy a békességre való felszólítást általánosítani lehetne, sőt néme-lyek a mostani hatvanhetesek és a korábbi szabadelvűpártiak közeledésének gondolatát is lanszírozni akarták.

Kétségtelen, hogy idáig nem kell elmenni. De azt az elvet sem szabad uralomra juttatni, hogy az idő mindent elsimít. Tulajdonképpen a Pató Pál politika se mindig ártalmas, de a vak-szerencsében való bizalom nem képezheti a nemzeti politika alapját. Hogyha van valami komoly terv, mely mögött megbízható férfiak állanak, hát elő vele. Lássuk. Mi van benne? Életképes-e, avagy kalandor-fogás. Becsületes törekvés-e, avagy csak ámitás? De ha nincs, akkor nem kell nyugtalanítani és izgatni az elégületleneket. A régiek a mostaniakkal úgy sem egyesülhetnek.

De, hogy a mostaniak egymásra törjenek s el akarják pusztítani egymást, azt semmiféle pártpolitika nem kívánhatja.

Mivelhogy pártpolitikában sem jogosult az, ami az ország érdekével ellentétben áll.

KÜLFÖLD.

Osztrák költségvetési bizottság. A költségvetésben a sötétel tárgyalásának további folyamán Korasetz és Diamand képviselők tiltakoznak az ellen, hogy a kormány nem veszi tekintetbe a határozattá emelt javaslatokat. Diamand képviselő javasolja a konyhasó és marhasó árának leszállítását, illetőleg a magyar kormányval az erre vonatkozó tárgyalások megindítását. Beer képviselő az állami sóbányamunkások viszonyainak törvényhozási rendezését sürgeti. Korytowski pénzügyminiszter utal tegnapi felszólalására, amelyben kijelentette, hogy az adóleszállításra a jelen pillanatban gondolni sem lehet és a leghatározottabban állást foglal az előbb említett javaslatok ellen. A magyar kormányval megindított tárgyalások bizonyonnyal nem vezetnének eredményre.

Német birodalmi gyűlés. A hadügyi költségvetés folytatólagos tárgyalása során Vogt képviselő ama tegnap elhangzott állítás ellen fordul, hogy a hadügyi kormány ellátásra a szerencsétlen agrárpolitika következtében 10 millióval többet adott ki, mint azelőtt.

Müller-Meiningen (szabadelvű néppárti) megindokolja a szabadelvűeknek a katonai büntető-törvénykezés, a panaszkodási jog és a becsületügyi eljárás reformjára vonatkozó határozatai javaslatait és kijelenti, hogy a legsürgősebb a katonai igazságszolgáltatás reformja.

Armin altábornagy azt válaszolja, hogy nem a katonai kabinetet, hanem a szabad és korlátatlan parancsnoki hatalmat jelölte meg a hadsereg főszó-panak. Ha e jogot a hadügyminiszterre ruháznák át, akkor a parlament is élhetne velük és ily változtatás ellen foglalt szót állást. (Helyeslés jobb oldalról.)

Oldenburg (konzervatív) kijelenti, hogy pártja teljesen Armin álláspontján van a katonai kabinet kérdésében is.

Porosz miniszterválság. Berlinben miniszterválság hírekkel van tele a levegő. Báró Stengel lemondása befejezett dolog, noha forma szerint még nincs elintézve. De lemondani készül Baeseler is, sőt Rheinbaben visszalépése sem lesz meglepetés. A belpolitikai zavaroknak biztos jele, hogy kancellárválságról is suttognak, de ezeket a híreket mindenfelé kételkedéssel fogadják. Az köztudomású, hogy a Moltke-Harden pör miatt komoly véleményeltérés volt Bülow herceg és Baeseler között, aki a közérdek szempontjából ragaszkodott ahhoz, hogy az államügyészség hivatalból indítsa meg a pört. Azt is jól tudják politikai körökben, hogy a birodalmi kancellár és Rheinbaben pénzügyminiszter között elsimíthatatlan konfliktus támadt. Ami magát a birodalmi kancellárt illeti, az ő lemondását a lengyel javaslatlathozzá közzefüggésbe, amely mellett Bülow

békességre
söt néme-
orábbi sza-
tát is lan-

ll elmenni,
ra juttatni,
onképen a
de a vak-
pezheti a
valami ko-
férfiak ál-
enne? Élet-
sületes tö-
ha nincs,
tni az elé-
l úgy sem

törtenek s
semmiféle

ogosult az,
ll.

öltésvetés-
yamán Ko-
k az ellen,
határozattá
javasolja a
át, illetleg
ó tárgyalá-
ni sóbánya-
rendezését
tal tegnapí
y az adó-
sem lehef
előbb emli-
nyal meg-
vetnének

öltésvetés
viselő ama
y a hadügyi
politika kö-
mint azelőtt,
i néppárti)
ai büntető-
pecsületgyi
javaslatait
ai igazság-

ogy nem a
orlátozatlan
reg főszlo-
uháznák át,
változtatás
oldalról.)
ogy pártja
abinet kér-

minisztervál-
ngel lemon-
még nincs
er is, söt
etés. A bel-
nczellárvál-
mindenféle
ogy a
ményeltérés
aki a köz-
ogy az
pört. Azt
a birodalmi
között el-
a birodalmi
gyel javas-
lett Bülow

herceg tulságosan erősen exponálta magát s a javaslat visszavonása a kancellárra nézve ugyyszólván lehetetlenné vált. De vannak más szempontok is, amelyek a kancellár lemondása mellett szólnak. Bülow herceg négy év óta dús gazdag ember és felesége unszolja, hogy vonuljon vissza a fáradságos közélettől s szentelje magának és családjának idejét a jól megérdemelt nyugalomban.

Törökország fegyverkezik. A Novoje Wremja hírt kapott Tiflisből, hogy nagy a veszedelem. Törökország lázasan készül a háborúra s nem is tagadja, hogy sürgősen fegyverkezik. A Kaukaszban lévő csapatok jól tudják, hogy a fegyveres összeütközés kikerülhetetlen és Tiflisben is nyíltan beszélnek, hogy a háború kitörése már csak napok kérdése.

Marokkó. Ma délután a francia tőzsdén az a hír terjedt el, hogy a francziák Marokkóban újabb csatát vesztek, mely alkalommal százhatvan ember esett el és számosan megsebesültek. A külügyminisztérium e hírt határozottan megczáfolja és kijelenti, hogy D'Amade tábornok legutóbbi táviratai csak a legutóbbi küldeményre vonatkozó ismert részleteket hoznak.

Belgium és a Kongó-állam. A belga miniszterek tegnapi értekezletén, amelyen a gyarmatügyi bizottság jobbpárti tagjai is résztvettek, Sholaer miniszterelnök oly érteklmly nyilatkozatot tett, hogy a kormány lemond az ugynevezett koronauradalom további fennállásáról, amely a Kongó-állam bekebelezésére vonatkozó mostani szerződésben van kontemplálva. Ennek helyébe Belgiumban és a Kongó-államban végzendő közmunkák czéljaira külön alap lenne létesítendő. A kormány ennek következtében elhatározta, hogy a bekebelezési szerződést kiegészítendő pótszerződés kidolgozása czéljából új tárgyalásokat indít meg a Kongó-állammal.

Iswolski állása megrendült. Diplomáciai körökben híre terjedt, hogy Iswolski külügyminiszter állása megrendült. Beavatott körökben úgy tudják, hogy az orosz külügyminiszter már legközelebb meg fog válni állásától. Nem a külügyi politika terén keresendő Iswolski bukásának okai, hanem a belpolitikai viszonyokban.

A német czukorkonvenzió. A czukorkonvenzió ügyében megegyezés jött létre, amely szerint a birodalomgyűlés pártial pótlás nélkül elfogadják a kormányjavaslatot. Egyben törvényjavaslat került tárgyalásra, mely a czukoradónak 16-ról 10 márkára való leszállítását javasolja. A leszállítás akkor lép érvénybe, mihelyt új bevételi források találhatóak. Azt hiszik, hogy ezen megállapodás a szövetséges kormányok beleegyezését is kivívja.

EGYHÁZAK.

— (A pátriárkaválasztás ügye.) A kongresszusi választmány, mely most tudvalevőleg tisztán radikális szerbekből áll, tárgyalásokat folytat Zmejjanovics püspökkel, az egyedüli komoly pátriárkajelölttel, hogy megválasztása esetére bizonyos kötelezettségeknek vesse magát alá. Így a választmány azt akarja, hogy a pátriárka ezentul ne élvezze a karlócazi érsekségnek egy millió koronára rugó évi jövedelmét, hanem elégedjék meg évi 240.000 koronára fix fizetéssel, a többi pedig engedje át az iskoláknak. A választmány azt is követeli, hogy a többi szerb püspökök fizetése, kiknek most csak 24.000 korona évi illetményük van, 48.000 koronára emeltessék. Zmejjanovics ezeket a feltételeket nem akarja elfogadni és azt mondja, hogy a püspöki javadalmak fölött csak a királynak van joga disponálni. A választmány erre nézve nem tehet kikötéseket.

— (Katolikus püspöki konferencia.) A hercegprimás budavári palotájában ma délelőtt 10 órakor értekezletre gyűltek össze a püspöki kar tagjai, akiket a palotában dr. Kohl Medárd püspök fogadott. A konferencián Vaszary Kolos biboros hercegprimás elnökölt. Az egybegyűlteket Vaszary Kolos biboros hercegprimás üdvözölte és a jegyzőkönyv vezetésére Fischer Colbric Agost kassai püspököt kérte fel.

A mai püspöki konferencia egyedül tárgya a kongrua elosztásának és rendezésének ügye volt. A legutóbbi püspöki konferencia alkalmával ugyanis

a főpapi kar kebeléből egy bizottságot küldött ki, elnöke Várossy Gyula kalocsai érsek volt és tagjai: Hosszu Vazul lugosi gör. kat. püspök, az egri érsek képviselőtében Párvy Sándor szepesi püspök, Széchenyi Miklós gróf győri püspök és Fehér Ipoly pannonhalmi főpát. A bizottság közölte gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszterrel, illetve a kultuszminisztérium kongrua-osztályával a legutóbbi püspöki konferencia megállapodásait, amelyek értelmében a püspöki kar 800.000 koronával járul a kongrua rendezéséhez. A bizottság a közoktatási miniszterrel megállapodott a kongrua elosztásának módozataira nézve és a kormánnyal folytatott tárgyalásának eredményéről nem tett jelentést a püspöki konferenciának.

A püspöki kar a mai tárgyaláson megállapította az egyes egyházfökre, valamint az egyes egyházakra vonatkozó hozzájárulás arányát és elintézte a kongruával függőben maradt kérdéseket. Végül tanulmányi ügyek kerültek sorra és a kiküldött albizottság jelentései alapján megállapították a fegyelmi szabályzatot és a nem magyar ajku iskolák tantervét. A konferencia déli 1 óra után véget ért.

A lisszaboni események.

Budapest, február 5.

A portugál királyi ház véres drámája mindinkább kezd kibontakozni abból a sűrű homályból, amelyet az eddigi, legtöbnyire ellentétes híradások vetettek az elkövetett gonosztett indító okaira. Most már a világ tudja, hogy a megrendítő merénylet nem az anarchisták műve, hanem politikai összeesküvőké. A tegnapi francia lapok még hihetetlennek tartják, hogy az a szerencsétlen szegény ördög, akinek pisztolya kioltotta a király életét, akit Buica-nak hívnak (foglalkozására nézve volt katona és utóbb valami tanítóféle ember), egy szervezett politikai pártnak legyen a végrehajtó közege és valószínűbbnek mondják, hogy egy elmezavart egyénnel van dolgunk, akit a politikai örvény szállt meg a merénylet perczében. Amit a francia lapok lehetetlennek tartottak, az, sajnos, mégis csak ténynyé válik, mert ma semmi kétség sincs többé arra nézve, hogy a szerencsétlen merénylők egy politikai pártnak szolgálatában voltak. A párisi „Temps”, a francia köztársasági kormány legtekintélyesebb lapja, nagyon keményen megrójjia a lisszaboni forradalmi pártot a merénylet miatt és teljes joggal felveti azt a kérdést, hogy vajjon Franco diktaturájának megbuktatására és az alkotmányos élet helyreállítására nem kínálkozott-e más eszköz, mint a királyi család lemeszárítása? Nem lett volna-e ennek a pártnak módjában a közelgő választás alatt egy hatalmas mozgalmat megindítani, az ország közvéleményét hálójába keríteni és így a királyra ellenállhatatlan nyomást gyakorolni arra nézve, hogy térjen vissza a felfüggesztett alkotmányosság ösvényére? Ugy látszik, ugymond a párisi lap, hogy a párt nem tett meg minden alkotmányos kísérletet arra, hogy Franco diktátort megbuktassa. A „Temps” nemesak a merénylet elkövetéseért rójjia meg a politikai mozgalom vezetőit, hanem kikel az ujonnan alakult kormány ellen is, amelynek élén Amaral Ferreira admirális áll, mert úgy látszik, hogy a kormány tagjai nem értenek egyet a merénylet következményei megfontolásában. Portugáliának rendre, reformokra, közigazgatásra és igazságszolgáltatásra volna első sorban szüksége, valamint arra is, hogy a népnek közfelfogása a kormányzatról átalakulhasson és alkalmassá válhassék a rendes parlamenti kormányformára. Az „Independance Belge” tegnapi száma meg arra inti a portugál kormányt, hogy ne vesse rá magát a bosszupolitikára a forradalmi párt ellen, mert ezzel az ország sorsa nem fordul jobbra, hanem első dolga inkább az legyen, hogy helyreállítsa az alkotmányt és törekedjék életet és hatékonyságot adni annak a sokat sanyargatott portugál alkotmánynak. „Az iszonyatos büntetés”, ugymond a brüsszeli lap, „annak tu-

lajdonítható, hogy a szerencsétlen király megengedte Franco Ivao diktátornak, hogy tultegyje magát az alkotmány betűjének és szellemének. Már most azt mondani egy tizenhétéves ifjunak, aki most lép a trónra, hogy nem köteles szigoruan megtartani azt az alkotmányt, amelyre trónralépésekor megesküdött, nem annyit tesz-e, mint öt vakon belekergetni egy újabb és még nagyobb válságba?”

Ezek nagyon komoly intelmek és nagyon is ráférnek az új portugál kormányra, mely kormányzatát azzal kezdte meg, hogy százával dobta börtönbe a politikai gyanúsítást sokkal terhelt embereket. A mostani rémületes napokban mi sem könnyebb annál, hogy bárkire is rátapadjon a politikai gyanu és így mindenkit lehet bebörtönözni és deportálni. A rendcsinálás e módszere Oroszországba való, de nem illő egy olyan kormányhoz, amely a királyt trónralépésekor megesküti az alkotmánynak szentül való betartására.

Hogy a francia lapoknak aggodalmi megnyire igazoltak, azt mutatja leginkább az, hogy a portugál kormánynak első boszútettei korántsem segítették elő a rendnek és a nyugalomnak helyreállítását a szerencsétlen országban, hanem inkább újabb összeesküvéseket és rendbontásokatszültek. Ma már jelentik azt is, hogy két katonaezred megtagadta az engedelmességet és nem akart kivonulni a vezénylő parancsára. Jelelik továbbá Mines hadügyminiszternek legyilkolását is, mely hírek, ha beigazolódnak, nagyon szomorú világot vetnek az új kormány első rendcsináló cselekedetére. Ilyen viszonyok között alig lesz elkerülhető az, hogy valamelyik szomszéd hatalom bele ne avatkozzék Portugália dolgaiba, mert sem Spanyolország, sem Franciaország, sem Angolország nem tűrheti azt, hogy Portugália az örökös forradalom tüzhelyévé váljék. Első sorban az angol kormány készülődik az akcióra, melynek okai nagyon átlátszóak annál a rokonságnál fogva, amely az új spanyol királyt az angol királyi családhoz fűzi. A spanyol dinasztíának nagy érdeke az, hogy a forradalmi tüzvész Portugáliában mihamarább eloltassék. Szerencsére a többi nagyhatalmak nem nézik rossz szemmel Angolországnak e segélyt nyújtó készenlétét, mert jól tudják, hogy az angol kormányt ez egyszerű nem vezet semmi önző érdek. Az eseményekről ma a következő sürgönyökkel számolunk be:

Zendül a hadsereg.

Bár látszólag nyugodt a lakosság, mégis nyugtalanság jelei is észrevehetőek. Katonaság és hadihajók intervenczióitól tartanak. A republikánusok a miniszterelnököt népszerűtlenné akarják tenni, amennyiben emlékeztetnek arra, hogy Ferreira Amaral a Vasco de Gama hajón előfordult zendülés okozóinak és résztvevőinek megígérte a megkegyelmeztetést és ígérétét nem tartotta meg. Hír szerint Manuel király első cselekedete amnesztiarendelelet kibocsátása lesz.

A „Vossische Zeitung” lisszaboni tudósítója a következőket táviratozta lapjának: Szombaton este hét órakor a 16. számú gyalogezred kaszárnyájának szomszédágában erős lövöldözést hallottam; perzenként hatvan lövést számítottam. Alig néhány perczel később az 1. számú tüzérezred kaszárnyájának szomszédágában is tartós lövöldözést hallottam s itt perzenként ötven lövést számítottam. Teljes hitelt érdemlő forrásból arról értesülök, hogy mind a két ezred vonakodott kivonulni. A hadsereg zendülése megkezdődött. A helyzet sokkal komolyabb, semmint meg lehet írni a táviratokban, amelyeket a cenzura továbbít.

Egy lisszaboni távirat szerint az új portugál hadügyminisztert, Mines tábornokot, az összeesküvők meggyilkolták. Ezt a hírt hivatalosan még nem erősítették meg.

Késő éjjel érkezett távirat a hadügyminiszter ellen elkövetett merényletet megczáfolja.

Az új kormány.

A „Diario“, nyilvánvalóan Franco által sugalmazott cikket közöl, amelyben azt mondja, hogy a legutóbbi események s az a fájdalmas hatás, amelyet ezek az események előidéztek, Francot arra indították, hogy a politikai életből teljesen és véglegesen visszavonuljon. Az új kormány Liszabonban tartózkodó fogadásban részesül, s miután a pártok vezérei nem akartak tárczát vállalni, ennél fogva a minisztérium csak addig marad kormányon, amíg a hatalomnak a konzervatív párt részére való átadását előkészítette. Hír szerint az új kormány legelső dolga az összes politikai foglyok szabadonbocsátása, a Franco által készített sajtórendelet megváltoztatása s a fölszlatott képviselőkamara összehívása lesz. Ferreira Amaral miniszterelnök kijelentette, hogy a kormányt azért vette át, mert meg akarta nyugtatni a lelkeket, s újra normális állapotokat akar teremteni. Ha forradalom kitörése lehetséges lett volna is, az elkövetett büntetést megakadályozta. A miniszterelnök javasolja, hogy az új választás áprilisban legyen.

Minisztertanács.

A minisztertanács ma Ferreira elnöklésével négy óráig ülést tartott, amelyen főbb vonásai-ban megállapították a kormányprogramot. A végleges megállapítás holnap történik.

A koncentrációs kormány alakulásáról szóló hír mindenfelé nagy érdeklődést keltett. A merénylet által okozott gyász daczára a válság gyors megoldása nagyban megnyugtatta a kedélyeket.

A forradalmárok.

Badajozból az a hír jön, hogy a nyugafium Portugáliában csak látszólagos és hogy a forradalmárok csak az alkalmat várják, hogy a köztársaságot kiküldjék.

A katonai bíróság háromszáz embert letartóztatott; ezek között van sok újságíró, képviselő és tiszt s ezek legnagyobb részét golyóval fogják kivégezni.

Most általánosan azt hiszik, hogy a liszaboni királygyilkosság politikai büntény és pedig messzeágazó összeesküvésnek az eredménye, mely eredetileg tervezte, hogy a városi testőrséget fegyverrel és bombákkal megtámadja, Francot elfogja vagy megöli, a királyi családot kiutasítja és kikiáltja a köztársaságot. Ez a terv árulás következtében nem sikerült, a főkolompókat elfogták, de tizenöt eiszánt összeesküvő elhatározta, hogy a tervet élete árán is megmenti. Így történt a királygyilkosság. Manuel király sebesülése álitólag sokkal súlyosabb természetű, mint ahogy az első táviratok jelentették.

A merénylők.

Megállapították, hogy mind a három megölt merénylő portugál. Az egyik a nemzeti zenekolónak Manuel Vilya Berica nevű 32 éves tehetséges tanítója volt, aki nagyon szerényen és visszavonultan, látszólag csupán két gyermekének élt. Még a merénylet napján is délelőtt tíz óráig oktatást adott. A másik egy Dacosta nevű 23 éves, nagyon jóra való kereskedősegéd volt, a harmadik pedig az alsóbb néposztályokhoz tartozott és mint kalandor volt ismeretes, aki pénzért mindenre vállalkozott.

Don Miguel.

Don Miguel de Braganza január 17-én egész családjával Bécsből Via-Reggioba érkezett és a Blanka főhercegnő, Lipót Szalvátor főherceg tulajdonát képező Borbone-villába ment. Don Miguel már évek óta nem volt Via-Reggióban, ahol legutóbb 1903-ban Mária Antonia nevű leánya születésekor időzött. Don Miguel csak hétfőn reggel a hírlapokból értesült az iszonyu tragédiáról, mire feleségével még aznap elhagyta Via-Reggiót és Livornóba, onnan pedig hajón Maltába utazott. Blanka főhercegnő testvére, Massimo hercegné, a pretendens őt leányával a Borbone-villában maradt. Hogy hova utazott Don Miguel, nem tudják, de azt állítják, hogy a híveivel akar valahol összejönni.

A királyné és Franco.

II. Manuel király meg akarta tartani Francot, de anyjának és nagyanyjának heves ellenkezése következtében kénytelen volt engedni.

Különösen nagyanyjával, Mária Pia királynéval volt rendkívül izgalmas jelenete; a királyné Francot Károly király sírásójának mondta. Néhány perccel utóbb megjelent Franco abban a szobában, amelyben a két holttest feküdt; alig hogy Amália királyné megpillantotta, felkelt a székéről s tragikus mozdulattal rámutatva a két ravatalra, így szólott hozzá:

— Nézze csak, Franco, ez az ön műve!

Francó némán meghajította magát és távozott.

A spanyol követ a gyilkosságról.

Az utolsó ember, akivel Károly király meggyilkolása előtt beszélt, Szan Luiz gróf liszaboni spanyol követ volt. A követ feleségével és a spanyol követségnek több tagjával megjelent a Tajo kikötőhidjánál, hogy a visszatérő királyi családot fűdvözölje. Károly király a sok diplomata és udvari méltóság között eleinte nem vette észre a spanyol követet és csak amikor a királynéval és a két herceggel a hatosiogatu nyitott kocsiba ült, pillantotta meg Szan Luiz grófot, aki mélyen meghajította magát. A király megállította a kocsit s több kérdést tett a követhöz, különösen Alfonz királyról. Ezzel a beszélgetéssel tíz perccel késett a királyi család elutazása. A spanyol követ félóra mulva az innen nem messzire levő tengerészeti arzenál egyik szobájában látta viszont a királyt és a trónörökösöt, akik már halva voltak. Károly király holtteste már merev és hideg volt, míg a trónörökös testéből még melegség áradt ki s arczán mosolygás ült. A spanyol diplomata ennek következtében felszólította a gyorsan odahívott orvosokat, hogy élésztsi kísérleteket tegyenek; ezt meg is tették, de eredménytelenül.

Eduárd király intelve.

A „Gaulois“ közli, hogy Eduárd király nem is olyan régen komolyan intette Carlos királyt óvatosságra. Ezt a levelet Amália királyné vitte Londonból Liszabonba. De nemcsak az angol király tudta, hogy veszedelm fenyegeti Carlos királyt, még egy más uralkodó is irt egyenesen a portugál királynak, hogy összeesküvés van ellene. Ez a levél néhány nappal előbb érkezett Liszabonba, semmint Amália királyné Londonból visszatért Eduárd király levelével. Ebben a levélben az illető uralkodó olyan részleteket közölt a portugál király ellen forralt összeesküvésről, amelyeket a liszaboni rendőrség nyomozása később beigazolt. De Carlos király nem sokat törődött ezekkel az intésekkel. A rendőrségnek megtiltott minden szigorubb óvintézkedést s legutóbb is, mikor Villa Viciósából utolsó utjára indult, nehéz volt rávenni a királyt, hogy korábban utazzék el, nehogy késő este érkezék Liszabonba.

Carlos király egy angol szindikátusnál öt millió frankra biztosította életét. A szindikátus most vonakodik ezt az összeget kifizetni azzal a megokolással, hogy a király nem természetes halállal, hanem gyilkos kéztől halt meg s ezért a szindikátus kötelezettsége megszűnt. A liszaboni udvari marsallhivatal Amália királyné megbízásából már is pört indított a szindikátus ellen, mert a biztosítási kötvény egyszerűen halálesetre szól.

A portugál király temetése és az uralkodók.

A király a portugál uralkodónak és trónörökösnek temetésén külön követséggel fogja magát képviseltetni. A követség tagjai gyanánt kijelöltettek: Dietrichstein herceg vezérőrnagy, a király szárnysegédje és gróf Hoyos kamarás, a 14. dragonyosrezd kapitánya. Az udvari hivatal részéről, mint utimarsall, egy pénztáros kíséri a követséget, amely már ma utnak indult Liszabonba.

A német császár képviselőjében Frigyes Lipót porosz herceg utazik el a liszaboni temetésre. Kiséretében van báró Senden őrnagy, szárnysegéd, a liszaboni német követség volt katonai attaséja.

Az olasz király Carlos király és a trónörökös temetésén a turini gróf által képviselteti magát.

A részvét.

A belga kamarában Van der Velde szocialista képviselő a kamara tegnapi ülésén hozzászólt a portugál királynéhoz intézendő részvétnyilatkozathoz, de egyben annak a re-

ményének adott kifejezést, hogy a diktatura többi áldozatainak szabadságát hamarosan visszaadják.

A birodalmi gyűlés mai ülésén a szociáldemokrata párt ismét szóvá tette a liszaboni királygyilkosság alkalmából a parlament részvétnyilatkozatát. A szociáldemokrata Zubeil a többek között a következőket mondotta:

— Oldenburg ur szemünkre veti, hogy nem csatlakoztunk a parlament részvéttéhez Carlos király meggyilkolása mitat. Egy társaságban vagyunk tehát magyar parlamenttel, amelyben tudvalevőleg nincsenek szociáldemokraták. A magyar képviselőház sem fejezte ki rokonszenvét az alkotmány-szegő király iránt.

A szultán főszertartásmestere megkérte a portugál királyt képviselő nagykövetet, tolmácsolja a szultán részvétét Manuel királynak. A liszaboni királygyilkosság a Jildit felette megrendítette. Mint rendesen, ezáltal is csak a király és a trónörökös hirtelen halálát jelenthették a perai lapok. A török lapok eddig még a halálhíret sem közölhették.

A duma elnöke meleg részvéttáviratot intézett a duma nevében portugál kormányhoz, amelyben felháborodásának ad kifejezést a királygyilkosság felett.

Legújabb hírek.

A Heraldó interviút közöl a Salmancába menekült Alpoimnal, aki azt mondja, hogy a liszaboni merénylet a népszüvevénynek egészen logikus kitörése volt, amelyben pártkérdés nem játszott szerepet. Az egyedüli és igazi bűnös Franco, aki miatt a monarchikus pártban szakadás állott be. A liszaboni események azt bizonyítják, hogy Portugáliában lehetetlen a személyes uralom. A liberális párt a kormányval egyetértően demokratikus reformokat fog megvalósítani s az új király vagy liberális, vagy sehogy sem fog kormányozhatni.

Junguiro, a portugál republikánus párt egy Madridba menekült vezére azt mondja, hogy pártját odahaza a merénylet nem fogja eltéríteni tervétől.

A Kölnische Zeitungnak azt táviratozták Liszabonból, hogy a Ferreira-kormány sietni fog az amnesztiával, a politikai és sajtóvétségéért vizsgálati fogságban levő foglyokat a rendes bíróságok elé állítja, ami valószínűleg általános megnyugvást fog kelteni, mert már a pusztá ígéretre is lecsillapodtak a kedélyek.

Liszabonból táviratozzák a Magdeburger Zeitungnak: A fővárosban minden nyugodt, a rendet sehohsem zavarták meg és a vidékről is megnyugtató hírek jönnek. A republikánus párt egy küldöttsége felkereste az új miniszterelnököt és hivatalosan tudatta vele, hogy a merénylők nem állnak összeköttetésben a köztársasági párttal, amely kárhözhatia a királygyilkosságot.

A király és a trónörökös holttesteit nem a királyi palotában, hanem a St-Vincent templomban és pedig az eredetileg megállapított időpontnál három nappal később fogják közszemlére tenni, mert a koporsók előreláthatólag csak később készülnek el.

TÁVIRATOK.

A szkupstina.

Belgrád, február 5. A szkupstina folytatja a költségvetés tárgyalását. Stojanovits Ljuba ifjuradikális állást foglal a trónörökös appanagejának a költségvetésbe való felvétele ellen. Hibáztatja a rendőrség önkényét, mely a polgárok szabadságát korlátozza és felemlíti, hogy január 31-én egy kormánypárti főbe-lött egy ifjuradikális, mert az nem volt hajlandó a kormánypártba vinni. Még a sebesült a belgrádi kórházban fekszik, és a tettes még szabadlábon van. A belügyminiszter, kinek a nagy zajban alig hallani hangját, úttakozik ez ellen és a kormányra vonatkozó sérelmek ellen. (Zaj a baloldalon.) Jozsimovits kijelenti, hogy a kormánypárt érzelmei annyira el-tompultak, hogy a közönséges beszédet már nem érti. (Zaj a baloldalon.) Az ülést ezután berekesztik.

A cukoregymény.

Pétervár, febr. 5. A külügyminisztériumban a brüsszeli cukoregyményre vonatkozó orosz-svéd egyezményt irtak alá.

Osztrák mezőgazdasági bizottság ülése.

Bécs, február 5. A mezőgazdasági bizottság elhatározta, hogy a gabonavámok leszállítására vonatkozó javaslatok felett napirendre tér és elfogadta Herzmannski képviselő indítványát, amely szerint a szükségesebb cikkek indokolatlan árfelröfolásának elejét veendő, maximális tarifa állapíttassék meg. Ezután az alapadók megszüntetésére vonatkozó javaslatot tárgyalták. Koritowski pénzügyminiszter utalással a költségvetési bizottságban tegnap mondott beszédére, kijelenti, hogy a javaslatokat nem fogadhatja el és azokat az adó-bizottság elé óhajtja utalni és egyben az örökségadóra vonatkozó javaslat benyújtását jelenti be.

Közgazdasági táviratok.

New-York, febr. 5. Terményárak. Gyapj. New-Yorkban 11.70, márcz.-ra 11.89, máj.-ra 10.93. New-Orleansban 11.78, Petroleum stand with the New-Yorkban 8.70, Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178.— Zsír Western Steam 7.90. Rohe testvérek 8.10. On 28.12—29.62, Réz 13.50—13.75. Csikagó, febr. 5. Gabonárak. Zárlat. Buza irányzata engedő, márcziusra ———— K., májusra 97.25—97.25K. Lengeri engedő, máj.-ra 61.—61.— Csikagó, febr. 5. Terményárak. Zsír február 7.37, tegnap 7.45, májusra 7.60, tegnap 7.67. Szalonna short clear, 6.37 tegnap 6.49. Sertéshus májusra 12.12, tegnap 12.20.

Az újságok igazmondása.

Nagyképű politikuskok szokták mondani, hogy a sajtótörvénynek ebből az egyetlen paragrafusból kellene állania: az újságok csak igazat írjanak. De hol van ez az igazság és hogy lehet megfogni? A portugál királyt, ugye bár, egyféle módon ölték meg. Mégis ugyanazon a lapon, ugyanabban a hasámban azt olvashattuk, hogy a király kocsiját fegyveresek vették körül és azok ölték meg; néhány sorral lejjebb pedig az volt, hogy egy mantillás ember kivált a tömegből, fölmászott a hintó lépcsőjére és onnan lőtte le Károly királyt.

Olvashattuk azt is, hogy a kocsist lövés-zápor terítette le; később azonban buskomorságba esett és elbujdosott. Amália királyné a merényletet követő éjjelen hisztérikus görcsöktől hallucinált ágyában; de ugyanakkor némán is ült a halottas házban és hol férje, hol fia holttestére esett könnytelen tekintete. Franco miniszterelnök a merénylet után nyomban külföldre szökött; de azért másnap ellenjegyezte a királyi manifesztumot és harmadnap két telegrammot küldött a francia „Matin”-nak. Manuel herceget golyók nem ériék, sértetlen maradt; de azért sebesülései komoly aggodalomra adnak okot. Károly király szörnyet halt, de azért, mikor leemeltek holttestét a kocsiról, elhaló hangon kérdezte, vajjon nem sebesült-e meg a királyné. Portugáliában minden csöndes, a nép undorodva fordul az alias merénylőktől és szeretettel fordul a karesu király felé; de azért Portóban kikiáltották a köztársaságot, a republikánusok szervezkednek, az új hadügyminisztert meggyilkolták és lázban ég a kis ország.

És mindezek a hírek egymás szomszédságában ülnek és szemtelenül néznek egymással farkasszemet. „Hah, ilyenek az újságok!” — fogják mondani. Nem az újságok ilyenek, hanem az igazság, melyet számar politikuskok a lapoknak kínálnak. Az igazság annyiféle, ahányan rá néznek.

Megtörtént, hogy a kémiai tanteremben így szólott a professzor tizenhat—tizenhét éves tanítványaihoz:

— Én most ki fogok önteni az asztalra egy folyadékot. Ennek a folyadéknak erős, átható

illata van, mely lassanként el fog terjedni a szobában. Mihelyt valaki megérzi, jelentkezék és mondja meg, milyen illatot érzett.

Két percz múlva az első padban ülő egyik fiú azt mondotta, hogy ő kénsav illatot érez. Kis idő múlva a harmadik padban ülő ezet-szagot érzett. Az ötödik padban ülő kellemes, rózsára emlékeztető illatot érzett. A nyolcadik padban ülő nyers husra emlékeztető szagot érzett. S így tovább, mindegyik mást. Mikor az utolsó padban ülő is elmondotta tapasztalatát, a tanár így szólott:

— Azt hiszem, valamennyien tévedtek; mert én csak tiszta vizet öntöttem az asztalra.

Suggesztió! . . . Lehetséges, de ugyanilyen fátyol borul az emberi szemre, ha lepergő eseményeket néz. Kinek-kinek vére, indulata, szenvedelme, képzettsége, műveltsége festegeti-szinezgeti az előtte lefolyó tény. Az újságoknak még csak azzal sem kell mentegődniük, hogy rossz a hírszolgálat Portugáliából, dühöng a cenzura stb. El lehet képzelni, hogy ilyen merénylet éjjelen az egyik lakáj Amália királynét görcsöktől gyötörve látta; míg a másik lakáj a ravatalok mellett látta, amint könnytelen szemekkel hol az urát, hol a fiát nézte.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Makó pénzzavara. Makó város pénztárába tegnap annyi pénz folyt be, hogy az összes hivatalnokokat, munkásokat és szállítókat kiűzethették. A törvényhatóság csütörtökre gyűlést hívott egybe, hogy Makónak saját alapjából kölcsönt engedélyezzen.

A máramarosi főispán ügye. Mult évi október 31. amint erről mi is megemlékeztünk, egy máramarosi küldöttség memorandumot nyújtott át a kormánynál, melyben ifj. báró Perényi Zsigmond főispán ellen politikai indokokból panaszt emeltek. Ezen küldöttség eljárásával szemben a vármegyei törvényhatóság bizottsági közgyűlése egyetlen egy szavazat ellenében kimondotta, hogy a főispán személye és működése iránt a legteljesebb bizalommal viseltetik. Az 1907. évi november hó 18-án megtartott népes közgyűlésen nagy lelkesedéssel hozott határozat ellen Novák Dániel országgyűlési képviselő, továbbá dr. Papp József volt országgyűlési képviselő és társai felebbezést nyújtván be, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter most ezt a felebbezést elutasította, azzal az indoklással, hogy a hozott határozat megsemmisítésére semmiféle törvényes indok nincsen.

A miniszter döntése szövege szerint így hangzik:

„Az 1907. évi november hó 18-án tartott bizottsági közgyűlésen 1417. sz. a hozott határozatában a vármegyei közönsége kimondotta, hogy báró ifj. Perényi Zsigmond főispán személye és működése iránt a legteljesebb bizalommal viseltetik s a mult évi október hó 31-én Budapesten járt küldöttségnek a főispán és a vármegye ellen intézett támadásait a koalíciós pártok közötti és a vármegyei közönsége által eddig mindig tiszteletben tartott béke és egyetértés megsértésének nyilvánítja, a fentemlített küldöttség által a kormány tagjaihoz benyújtott memorandum azon kérelmét pedig, hogy a közelgő vármegyei tisztújítás bizonyos irányban a kormányhatalom felhasználásával befolyásoltassék, a vármegyei önkormányzat elve ellen intézett merényletnek tekinti s az ellen a leghatározottabban tiltakozik.

Ezen közgyűlési határozat egyrészt Novák Dániel, másrészt Papp József és társai által felebbezéssel támadtatván meg, az ennek következtében mult évi 22289. számú alispáni jelentéssel ide felterjesztett ügyiratokat, felebbezők értesítése végett is azzal a kijelentéssel küldöm le a vármegyei közönségének, hogy a felebbezéseket figyelembe vehetőknek nem találván, elutasítom.

A vármegyei közönsége ugyanis az 1886. évi XXI. t.-cz. 2-ik szakaszának c) pontjában körülírt törvényes hatáskörében hozta meg felebbezett határozatát; a törvényhatóságoknak a hivatkozott törvényszakasz idézett pontján alakuló megnyilatkozásai és határozatai pedig, amennyiben azok a törvényben megszabott alakítások betartásával létesülnek és törvényességi szempontból vagy magasabb állami érdekből kifogás alá nem esnek, éppen egyéb közhatalmi intézkedésektől eltérő bizalmi, illetve értelmi jellegűnek fogva, felsőbb hatósági beavatkozás tárgyává nem tehetők. Ennélfogva, mintán a szóban levő

közgyűlési határozat a fent idézett szempontokat nem sérti, felebbezőket megfelelő törvényes alap hiányában a hozott határozat megsemmisítésére irányuló kérelmükkel elutasítanom kellett. Budapest, 1908. évi január hónap 29-én. Andrássy”

Mozgó képek.

Gyermekésszel.

A hányaszor az élet durvasága megrémít, amikor az emberek gonoszsága elszorít, vagy a társadalom romlottsága megundorít, a gyermekek közé menekülök . . . hogy ne lássak, ne halljak, ne tudjak semmiről.

Mert bármint állítsák az ellenkezőt, még mindig vannak gyermekek. Vannak olyan bámuló szemű, tártott száju, buti gyermekek, akik még nem szegyeillik a tudatlanságukat, mert nem tudják, hogy semmit se tudnak.

Jól esik ezekben a gyermekszobákban felüdülnöm, megijodnom, lelkemet s kedélyemet megfürdetnem. Beh kedvesek azok a kicsikék az ő naiv gügyögésükkel s együgyü kérdéseikkel.

Itt van például az én kis barátnőm, az öklömnny Irmuska. Bájos jószág az ő makranczoskodásával, mely erős jellemmé és legyőzhetlen nyakassággá fog kifejlődni. Vallásos szülei megkövetelik tőle, hogy ebéd végeztével összekulcsolt kezeccsékkel mondja el az asztali áldását:

Aki étel-italt adott,
Annak neve legyen áldott,
Amen.

Meg is teszi vonakodás nélkül. De olykor megtörténik, hogy a menü rántott levesből, kelkáposztából és krumpli nudliból áll s hogy Irmuska éhen kel fel az asztaltól. Ilyenkor nincs az a hatalom, amely elmondassa vele az asztali áldást, mert hát nincs köszönet az ilyen ebédben.

Egyáltalában a gyermekvilág nagy súlyt fektet arra, amit a legtöbb képviselője „papi”-nak nevez. Czaba, a három éves legényke is finoman különböztet étel meg étel közt és kedvenc téstájával a farsangi fánkot tette meg. És azt a baráti viszonyt, mely őt ehhez a pompás süteményhez fűzi, így szokta kifejezni:

— Én a fánknak nem mondom: bácsi . . . csak: te fánk!

Bélus is nagyrabecsi a konyhaművészetet és a jó-nak fokozatát gyermekesze így állapította meg:

— A jó — az mákosmetélt; a jobb — az dióspatkó; a legeslegjobb — az tejszinhabos gesztenyepüré.

Ha tehát valakinek nagyon akar hizelegni, rájongó hangon mondja:

— Oh te édes tejszinhabos gesztenyepüré!

Gyurkának ellenben a misztikus ködben kutató elméje van. Figyelmesen hallgatja nevelőjének fejtegetéseit, de nem hagyja észrevételek nélkül. Ami sokszor zavarba ejti a bácsit.

A multkor a biblia lévén soron, a nevelő elmagyarázta a fiucskának, hogy az angyalok olyan testetlen lények, amelyek istent szolgálják.

— Hát az angyaloknak nincs testük? — Kérdezte Gyurka.

— Nincs.

— Kezük sincs?

— Ha testük nincs, kezük se lehet.

— Hát akkor hogyan fogta Gábritel arkangyal a lángpallást, amikor kiüzte Adámot és Évát a paradicsomból?

Tessék elképzelni a szegény nevelő zavarát!

Emmuczi falusi lányka volt és nagyon érdekföldött a háztartási teendők iránt. Látta kikelni a palántákat s öröme volt a tojásból kibuvó apró csibiskékben.

Egy időben nagy nyugtalanság volt a háznép körében. A tyukólból eltűntek a tojások. A derék tyukok csak olyan rendesen végezték dolgukat, mint máskor és a kasok mégis üresen maradtak. Görényre s házitolvajra gyanakodtak. De semmit se lehetett kideríteni.

Mig egy szép napon a mama megleste Emmuczit, amit az ólba lopózott s rövid ott időzés után, kötevénykét óvatosan összefogva, ismét kisurrant. A mama észrevétlenül követte csemetéjét és bámulva látta,

hogya a kis leány a kert egy elhanyagolt zugába szaladt s ott a magával vitt tojást — elásta.

- Mit csinál sz Emmuczsi?
- Tojást filtetek.
- Miért, te kis csacsi?
- Hogy csibiskék keljenek ki.

Hallotta, hogy a tyukokat is filtetik (a tojásokra) s hogy a csibék is kikelnek. Az ő eszecskeje nem csiztingvál.

Rosta.

UJDONSÁGOK.

Uralkodók szakszervezete.

A szó furesán hangzik, de hogy ha még nem is vagyunk annyira, hogy ez a groteszk fogalom formaszerint testet öltön, gondolkodó és figyelő szemű ember tisztában lehet vele: az uralkodók közt csakugyan kifejlődött valami olyan szolidaris-féle, amit némi paradoxmondási hajlammal bátran lehet szakszervezetnek elkeresztelni. Ma, amikor mindenkinek rosszul megy a sorsa s a mostoha viszonyok osztály-érzésben kalapálnak minden kasztot össze, ugylátszik, maguk a koronás fők sem tudtak kiemelkedni a kor áramlatából, hanem szorosabbra fűzve egymásközt a köteléket, annyira, amennyire ők is rá helyezkedtek az osztályharcz talajára.

Meglepő, hogy a Marx-féle tétel ilyen magas helyről nyerien megerősítést, de méltóztassék csak átgondolni a tényeket. Régen, jobb világban császárok, királyok megengedhették maguknak azt a luxust, hogy féktelenül gyűlölik egymást; az istenadta néptől nem kellett félniök. Az istenadta nép pontosan fizette az adót, szállította a katonát, megnyugodott abban, hogy a világ rendje szerint némelyek kormányoznak, nyuzznak és nyakaznak, mások pedig kormányoztatnak, nyuztatnak és akasztatnak. Ebben az időben csupa gyönyör volt a királyi hivatal s mulattató sportból érdemes volt az ország határán kívül keresni ellenséget.

Ma azonban a koronás urak már úgy érzik, hogy az ország határán belül vannak a veszedelmesebb ellenségek. A nép rendkívül szemtelen lett és prepotens. A nép immár nem boldog abban a tudatban, hogy kormányoztatik, nyuztatik és akasztatik. A nép néha megharagszik és ilyenkor ő nyuzza meg sajátkezüleg felséges királyát.

E gyászos okok fejlesztették ki az egyformán sanyargatott koronásfők között a szolidaris érzést. Méltóztassék figyelmeznii rá, milyen konsternáció van a trónok tájékán, hogyha a haragvó nép vagy egy fanatikus koronagyűlölő kapja magát és csakugyan megnyuz egy királyt. Mondják, hogy a lisszaboni tragédia híre a hirtelen haragu II. Vilmos, a német rex imperator káromkodott, mint a bakakáplár; de a többi szakmatárs konsternációja sem lehetett kisebb, legfeljebb kevésbé hangos a temperamentum más milyensége szerint. Az, hogy minden udvar néhány napi mély gyászt s még egy pár napi félgyszt rendel el ilyen alkalomra, az együttérzésnek csak külső jele. Sokkal konkrétabb megnyilatkozásai az előkelő czéh szolidaritásának a lisszaboni kikötő felé füstölgő angol hadihajók, amelyekhez valószínűleg nemsokára egy olasz hajóraj is csatlakozik. Az angol és az olasz király egyformán szívén viseli legujabb és legifjabb kollégájának, II. Mánuelnek a sorsát; egyaránt nem közönyös előttük az, hogy nem-e roppan össze a válságos körülmények közt földszinre dobott fiatal király alatt a trón? Már érzik, hogy az ő állásukban is van osztályérdek,

mert az egyik összeomló trón kövei a másik trón alapját is megrendíthetik.

Mi ez más, mint osztályérdek alapján álló osztályharcz és osztályöntudat? S ha csakugyan az, furcsa, de így van, bár formailag még nem is alakult meg, a valóságban már él és munkálkodik az uralkodók szakszervezete.

Ben—

NAFIREND. Naptár. Csütörtök, február 6. — Róm. kat.: Dorothea sz. v. — Prot.: Dorottya. — Görög-orosz: Jan. 24. Xene. — Zsidó: Adar 4. Seb. hójt. — A nap két reggel 7 óra 23 perczkor, nyugszik délután 5 óra 5 perczkor. — A hold két reggel 9 óra 53 perczkor, nyugszik este 10 óra 26 perczkor.

A miniszterelnök fogad délután 4 órakor. — Az igazságügy-miniszter fogad délután 1 órakor. — A honvédelmi miniszter fogad délután 10 órakor. — A pénzügyi államtitkár fogad 12-2 óráig. — A közoktatási államtitkár fogad 12-2 óráig. — A képviselőház ülése délután 11 órakor. — A főrendiház ülése délután 11 órakor. — A Magyar Földrajzi Társaság ülése este 6 órakor, Fg. Sándor-utca 8. — A budapesti kereskedelmi és iparkamara ülése délután 4 órakor. — A Zürichi Magyar Egyesület volt tagjainak közgyűlése este a Kass-féle vendéglőben. — A Magyar Tisztviselők Orsz. Egyesületének vacsorája, Eszterházy-utca 4. — Az Ügyvédek Szövetségének felolvasó estélye 9 órakor a Menton-kávéházban. — Gyermekelőadás az Operában. — A Magyar Tanítók Turista Egyesületének közgyűlése délután 6 órakor Aradi-utca 10. — Zemplényi Tivadar gyűjt. kiállításának bemutatása a sajtó képviselői előtt a Könyves Kálmán műintézetben. — A MIÉNK kiállítása a Nemzeti Szalonban, nyitva 9-6-ig, belépődíj 1 korona. — Az U. Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) nyitva egész nap, belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kigyó-téri szalonjában nyitva 9-8-ig, belépődíj 40 fillér. — A Nemzeti Múzeum állatára nyitva 9-2-ig. — A Széchenyi Múzeum nyitva 10-2 óráig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti múzeum zárva. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A földtani int. múzeuma nyitva 10-1-ig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10-12-ig. — Az aqnikumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeumi nyitva 9-1-ig. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítása nyitva 9-2-ig. — A Ráth György-múzeum nyitva 10-4-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9-1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 9-12-ig és 3-6-ig.

— A szerb trónörökös balesete. György szerb trónörökös tegnap délután a topsidi parkban egy hátultöltő vadászfegyvert próbált ki. Minthogy a fegyver nem jól működött, a trónörökös a töltött fegyvert egy fához verte, hogy a puskacsövet kellő helyzetbe hozza, miközben mindkét csőben lévő golyó elsült. A fegyver hatalmas visszaesapása következtében a trónörökös jobb lábán könnyen megsebesült. A trónörökös, aki azonnal visszatért Belgrádba, ma reggel már rendes sétáját végezhet.

— Az udvarnagy estélye. Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy és neje, szül. Seher-Thoss Margit grófnő, e hó 29-én estélyt adnak.

— Vilmos császár utja. Vilmos császár márczius 6-án fog Corfuba utazni s hosszabb időt szándékozik tölteni az Achillejonban. A császárt a császárné és leánya is elkíséri.

— Magyar hajós olasz kitüntetése. Volani Domokos magyar tengerészkapitányt az olasz tengerészeti miniszter ezüst emlékéremmel tüntette ki azért az önfeláldozó segélynyújtásért, amelyben a múlt év decemberében az Yoni-tengerben egy szerencsétlenül járt olasz vitorlást részesített. Volani az Adria hajóistársaság „Arad” nevű gőzösének a parancsnoka.

— Az abruzzói herceg eljegyzése. Londoni távirati hírgyűlés ma hirt ad az abruzzói herceg eljegyzéséről Elkins Katalinnal, egy nyugat-irginiai sokszoros milliomosnak leányával. Rómában semmit sem tudnak erről az eljegyzésről.

— Klotild főhercegnő új palotája. Klotild főhercegnő, aki férje, József főherceg halála óta nagy visszavonultságban él Alesuthon, ez év végén állandóan a fővárosba költözködik. A főhercegnő számára József főherceg megvásárolta a budai várban a Disz-tér 4. és 5. számú házait, amelyek eddig a kremsmünsteri apátság tulajdonát képezték. A két régi ház belső részeinek lebontását már megkezdték és a tavasszal hozzáfognak az egész épületnek átalakításához. A restaurált palotát díszesen berendezik, hogy a jövő télen a főhercegnő elfoglalhassa új otthonát.

— Czimadományozás. A király Cuvaj Antalnak, a horvát-szlavonországi népiszólak országos felügyelőjének, sok évi hű és eredményes szolgálata elismerésül a királyi tanácsosi czimet adományozta.

— A Nasi-pör. A mai ülésen Marmirouni földmívelésügyminiszteri ajtónálló azt vallja, hogy Nasi a drámai színészek egyesülete javára rendezett lottó-játék céljaira képeket adományozott. Több más tanu azt vallja, hogy jótékonycélokra ajándékokat küldtek neki a minisztériumból. A mai tárgyalást ezzel befejezték.

— Lipót excentricitása. A belgák dicső fejedelme, II. Lipót megint beszélt magáról. Miután váltig rászolgált a „koronás lump” és a „koronás csavargó” elnevezésre, amelyvel francia újságok és belga képviselők megtisztelték, most egészen kedvencének, Vaughan bárónak szoknyájához kötötte magát és fityyett lány népe felháborodásának. Mindig Párisban van, szinte francziává lett, már alakja Párisnak, ahol napról-napra megfordul, hogy felkeresse hol Clemenceaut, hol Caillauxt, hol pedig mindkettejüket. A czél mindig ugyanaz: módot keresni arra, hogy miképen juttathatna II. Lipót minél több milliót a kedvesének és miképen vonhatna el minél többet törvényes örökösétől. Addig is azonban, amíg a francia minisztereket megnyerheti a terveinek, mind újabb és újabb vásárlásokat eszközöl kedvese számára. A minap megvette a balaincourt-i kastélyt, sok millióért, amennyiben a kastély renoválása másfél millióba került. Ezt a kastélyt már egyenesen Vaughan bárónó nevére íratta. Ez az új hüllék valóságos paradicsom fészek. Páristól mindössze egy órányira esik és automobilon Brüsszelből is elérhető négy óra alatt. A kastélyt kétszáz holdas, több évszázados gyönyörű park övezi, melyet köröskörül hatalmas fal zár el a külvilágtól. A park minden részlete egy-egy mesterműve a kertészetnek, az ember mintha Walteau és Fragonard tájainak az eredetjét látná. Tavak, patakok, vizesések és szökőkutak teszik változatosabbá a látványt, sőt egy remek, görög stílusú templom is ott rejtőzik a park egyik részében. A kastély maga igen nagy, kétemeletes épület, amelynek minden terme és szobája XVI. Lajos korabeli, vagyont érő, pompás butorral van tele. Hir szerint azonban Vaughan bárónéknak nem tetszik a régi, de művészi szépségű holmi és az egész kastélyt új butorral fogja felszerelni. Pedig maguk a lomtárba szánt régiségek másfél milliót érnek és a kastély volt tulajdonosa, a dús-gazdag Boué csak úgy adta el a parkot és a kastélyt, ha a belga király a berendezést is megveszi.

— Kiállítás az asperni győzelem emlékére. Az 1909. évben áprilistól júniusig az asperni győzelem 100-ik évfordulójának alkalmából egy katonai történelmi kiállítást rendeznek Károly főherceg kiállítás cím alatt. A védnökséget Frigyes főherceg, Károly főherceg egyik unokája fogadta el. Tervbe van véve a hadsereg 1770. és 1848. közötti fejlődésének lehető hű feltüntetése. Az előkészítő bizottság felhívja a legszélesebb rétegeket, hogy a birtokukban levő emlékek és alkalmas tárgyak kiállításával résztvegyenek. Minden kérdezősködés a cs. és kir. katonai múzeumhoz (Bécs, X/2) intézendő, amely a szükséges felvilágosításokat is megadja.

— Párba. Érdekes karpárba folyt le Fodor Károly koronaherceg-utcai vívőtermében. Egy összeszóalkozásból kifolyólag Apor Elemér mérnök, a Nemzeti Vívóklub tagja és Török Miklós joghallgató, a Beac. tagja állottak szembe egymással és a párviadal iránt mindkét sportkörben akkora érdeklődés nyilvánult meg, hogy ugyszólván egész nézőközönség jelenlétében ment végbe a felek összecsapása. Az érdeklődés annál fogva is természetesen volt, mert két igen kiváló vívó került szembe egymással. Apor Elemér részéről segítők voltak Nyíry Aladár és Poór Aladár, Török részéről pedig Szilávy Tibor és Töröss Tibor. Orvosok voltak Lisznyay Pál és Widder Bertalan. A felek rendkívül hevesen csaptak össze. A második összecsapásnál Török Miklós fején hatalmas vágást kapott, mire harczképtelenség miatt a párbajt beszüntették.

— A magyar csipke. Tegnap adtunk hírt arról, hogy a Dékányi Árpád csipkeiskoláját Izabella főhercegnő meglátogatta, ma újabb kitüntetésben részesült a kultuszminisztérium ezen új intézete. Délután a népszerű megyszin fogat állott meg a Kigyó-tér 1. szám alatti iskola előtt, melyből Augustza főhercegnő szállott ki udvarhölgye kíséretével. Az iskolában gróf Batthyány Lajosné fogadta a főhercegnőt, ki Dékányi tanár kalauzólása mellett részletesen megtekintette a felhalmozott remek női kézimunkákat. Az országos háziipari egyeslet által összeállított bluzok különösen megnyerték a hercegnő tetszését.

— Kigyuladt faraktár. Fiumében az este eddig ismeretlen okból kigyuladt több nagy faraktár. A két meghaladja a nyolczvanezer koronát

— A szerb király élete ellen. Szerb lapok arról tesznek említést, hogy Belgrádban összeesküvésnek jöttek nyomára, amely Péter király élete ellen irányult. Az összeesküvés részleteit oly színezésbe burkollják, hogy az egész dolog fantazmagóriának látszik. A „Diminítia” című szerb újság ezeket mondja: A múlt év októberében a belgrádi rendőrség értesült arról, hogy Bukarestben Péter király ellen merényletet készítenek elő. A belgrádi rendőrség minden intézkedést megtett a merénylők kézrekerítésére. A szerb kormány bukaresti bizalmiérőinek megbízást adott több megnevezett ember kipuhatolására. A megbízott kiderítette, hogy az egyik keresett ember Bonas Luigi, Glatzban lakik és gyakran megy Bukarestba, ahol egy szállóban többször találkozik egy Carvinsky nevű oroszossal. A merényletet október 13-ikára tervezték. Belgrádból több rendőrtisztviselő utazott Bukarestbe és ott megfigyelték az összeesküvőket. A két megnevezett összeesküvő és egy Boskovits nevű társuk Belgrádba utaztak. Közben Boskovits megtudhatott valamit a belgrádi rendőrség megfigyeléséről és ezért félbeszakította útját. Bonas távollétében a rendőrség behatolt szobájába és ott két dinamitbombát talált. Erre letartóztatták a két összeesküvőt és hír szerint nyolcz nap előtt kivégezték őket.

— Gyilkos gimnazista-dlák. Okaiiban még rejtélyes, de részleteiben már kiderített gyilkosság híre érkezik Oroszországból. Krasznajorszk városban még az orosz karácsony ünnepén a Jenisszei folyó jegébe vágott lyukban megtalálták Kuskov orvos egyetlen fiának, egy gimnazistának holttestét. A vizsgálat megállapította, hogy a fiatal embert agyonlőtték s a gyilkos a holttestet azután elrejtette a Jenisszei jege alá. A rendőrség nyomozása meglepő eredménnyel járt. Kiderült ugyanis, hogy Kuskovot legjobb barátja és osztálytársa, Pereplecsikov tizenhét éves gimnazista gyilkolta meg. Pereplecsikov egyetlen öröke atyjának, aki milliós vagyon hátrahagyásával halt meg. A végrendelet szerint abban az esetben, ha Pereplecsikov meghalna, a milliós vagyon Krasznajorszk városé lesz. A vizsgálat kiderítette, hogy Kuskov karácsony ünnepén este látogatóban volt Pereplecsikovnál, aki a lakásán agyonlőtte. Hogy mi történt a két fiatal ember között, azt nem tudják, de azt hiszik, hogy egy asszony miatt veszték össze. Pereplecsikov már be is vallotta tettét. Krasznajorszk városban nagy érdeklődéssel várják a pör tárgyalását, mert abban az esetben, ha a vádlottat polgári jogainak elvesztésére ítélik, a milliós vagyont a város kapja meg.

— Rejtélyes gróf. Egy newyorki kórházban meghalt gróf Csáky György osztrák-magyar császári és királyi kamarás. A szegények temetőjében akarták eltemetni, de egy hölgyismerőse jelenkezett s letette a szükséges összeget, hogy szépen temessék el. Megjegyezzük, hogy a gothai almanach csak egy gróf Csáky Györgyöt ismer. Ez a gróf Csáky 1904-ben miniszteri segédtitkár volt a magyar minisztériumban s állandóan Bécsben lakott. Emlékezetes, hogy egy ízben revolvermerényletet követett el egy asszony ellen, akit sohasem látott. Akkor gróf Csáky Györgyöt egy tébolydában internálták s onnan később gyógyultán bocsátották el. Ezzel a gróf Csáky György nem lehet azonos a newyorki hír gróf Csákyja, mert gróf Csáky György most Münchenben él és több bécsi ismerőse még csak a napokban is levelet kapott tőle.

— Új tenger alatt járó naszád. Matcalf, az Egyesült-Államok tengerészeti államtitkára egy új tengeralatti járó naszád modelljét vásárolta meg, amely minden eddigi tengeralatti járó naszádok gyorsaságra és nagyság tekintetében felülmúl. Az új találmánynak nagy vívmánya, hogy egy készülék lehetővé teszi a naszádon lévő legénységnek a menekülést, ha már minden út el van zárva.

— Thaw az örültek házában. A Thaw-pör tárgyalása tudvalevőleg azzal végződött, hogy Thaw-t fölmentették, de egyuttal kimondták, hogy a milliós közveszélyes örült lévén, tébolydában kell elhelyezni. Thaw, amikor erről értesült, toporzékkolt dühében és dühösen kifakadt:

— Nem, nem! Én nem megyek Matteawanba! — Majd keserű szemrehányásokkal illette védőit: Littleton és O'Reilly ügyvédet, akiknek csak hosszas fáradozása árán sikerült nagynehezen megnyugtatni Thawt, aki fejét a kezébe temetve dühében zokogott.

Miután védői biztosították, hogy mindent el fognak követni, hogy a tébolydából kiszabadítsák, a tébolydába szállítás napján jóízűen megebédelt és kijelentette, hogy most már a kedvezőbb oldaláról fogja fel a dolgot. Utközben ügyvédje, Littleton mindent elkövetett, hogy védené azt jó hangulatban tartása és elbeszélte neki Pruesser egy esetét, amelynél a panaszolt Macdonald Milest szállodai szobájában agyonlőtte. Két hiváló elmeszálta a gyógyíthatatlan és közveszélyes örültnek nyilvánította Pruessert, mire felmentették és a Matteawanba szállították. Tizenhét nappal később, mint gyógyult hagyta el az intézetet.

A fogház előtt egy vörös automobil várakozott Thawra, amelybe kivéte neje, védője és egy fégyőr-aliszt szállott be és a vasúthoz vitte őket.

A vasúttársaság egy kényelmes termes kocsi bocsájtott rendelkezésre, bár az út Matteawanig mindössze csak két óráig tart. A megérkezéskor már egész sereg fényképező-készülék volt a kocsira irányozva. Ez rendkívül izgatta Thawot és védői attól tartottak, hogy kitör rajta a dühöngés. De Thaw meglepődött azzal, hogy öklével megfenyegette a fényképezőket és egy újságot tartott arca elé. Futólépésben sietett be az étterembe és ott pezsgőt rendelt. Anyira bizott abban, hogy ügyvédei a lehetetlent is kereszülviszik, hogy egészen jó kedvében a zongorához is odalített s eljátszott egy-két keringőt. Azután teljes nyugalommal ment a tébolydába, melyben körülbelül 600 elmebeteg van elhelyezve. Az elmebeteg-intézet igen barátságos külsejű és gyönyörű fekvésű épület, közel a Hudson-folyó partjához. Ha Thaw három nap lefolyása alatt meggyőzi az orvosokat arról, hogy nem dühöngő örült, akkor megengedik majd neki, hogy egy csinos kis különszobában lakhasson.

— Egy takarékpénztár bajai. A Ferencz- és Józsefvárosi takarékpénztár már régebbi idő óta küzd bajokkal. A bank igazgatóságának egy Fehér Miklós nevű volt jegyzővel támadtak differenciái egy fizet körül, amelyhez a takarékpénztár adott nagyobb tőkét. Fehér följelentése föllármázta a bank klienseit, akik megrohanták az intézetet és egyszerre akarták visszavenni tőkéiket. A följelentésre a rendőrség megindította a vizsgálatot és Stefkovics rendőrőrnagyhoz magához hozatta az üzleti könyveket megvizsgálás céljából. A bank igazgatóságát is kihallgatták és Kardos Lipót, Kardos Géza és Kardos Zoltán kijelentették, hogy ők a betéteket az üzleti alapszabályok értelmében tovább adták, de nem tudják hamarosan visszakapni a pénzeket. Tárgyaljukban azonban elegendő váltófedezetük van s amint a váltókat be tudják hajtani, nyomban visszafizetik a betéteket mindenkinek, aki csak kívánja. A följelentők mára megszaporodtak hárommal, mert a betétek közül annyian éltek panasszal. Józsa Dánielnek 1587 korona betétjét kéri. Kádár Árpád nyugalmazott jegyző 9500 koronát követel sürgősen, a harmadik följelentőnek, Iringer Manó kereskedőnek 3000 korona jár. A rendőrség, miután följelentések feküdtek előtte, természetesen lefolytatta a vizsgálatot és ma áttette az ügy összes iratait az ügyészséghez.

— Kisiklott mozdony. A kecskeméti—tiszaugyi vonalon Kóharyszentlőrinc állomás közelében a mozdony kisiklott és a hóban elmerült. Utasokban nem esett kár. A segélyvonat éjjelre hozta be az utasokat a kecskeméti állomásra.

— Betörték egy csillagvizsgálóba. A bécsi egyetemi csillagvizsgáló-intézet ujonnan épített mennyboltfényképező-pavillonjába a napokban ismeretlen egyének betörést kíséreltek meg, még pedig a kupolán keresztül, de úgy látszik, hogy munkaközben megzavarták a tetteseket, mert a hatvanezer korona értékű fényképező-gépnek semmiféle alkatrésze nem hiányzott. Néhány évvel ezelőtt már történt ehhez hasonló eset. Akkor a telescop helyiséget dezsmáltak meg a betörők, akiket utóbb elfogtak és megfélemlően meg is büntettek. A tolvajok akkor közel huszezer korona értékű műszeralkatrészt vittek el és ezt alig 100 koronáért értékesítették. Weiss udvari tanácsos, a csillagvizsgáló igazgatója, az utóbbi betörési kísérlet után nagyobb védelmet kért a rendőrségtől.

— Santos Dumont a repülőgépről. Santos Dumont a hirneves léghajós, aki jelenleg Berlinben van, egy berlini lap munkatársa előtt a következőleg nyilatkozott a léghajózás eddig elért vívmányai felől.

— Habár a léghajósok az utóbbi időben bámulatos eredményeket értek is el, mégsem becsülhetjük meg ezeket az eredményeket érdemükön felül. Az első nehézségeket leküzdöttük, sok helytelen véleményyt eloszlattunk, de használható, végérvényes modellt mindeztideig nem sikerült feltalálnunk legalább is abban a formában nem, mint azt a laikusok gondolják. Én egy kiválóan katonai czélokra teljesen megfelelő repülőgépet akarok szerkeszteni, mert a repülőgép sokkal előnyösebb erre a célra, mint a gömbel ellátott léghajó. Az a fontos tehát most, hogy egy olyan repülőgépet szerkesztsenek meg, mely hosszabb utakat tudjon megtenni s még abban az esetben is fenn tudja magát tartani, ha a repülés közben egyik motorja felmondja a szolgálatot. Mindnyájunk közül Henri Farman jutott ezen a téren a legmesszebbre, mert az én gépem csak 400 méteres utat tudott megtenni. Egyikünk sem irigyl a másik sikerét, mert hisz csak úgy juthatunk czélunkban előbbre, ha a dicsőségért versenyezzünk. Minden egyes kísérlet alkalmával tanulunk valamit, akár sikerült a felszállás, akár nem. A telet Pétervárot fogom tölteni, mert hisz a tél reánk nézve holt idő. De a tavasszal újra kezdődik a versengés az új dijakért s azt hiszem, a küzdelem igen heves lesz. Majd megállunk, mire mosolyog Fortuna istenasszony, — fejezte be beszédét Santos Dumont.

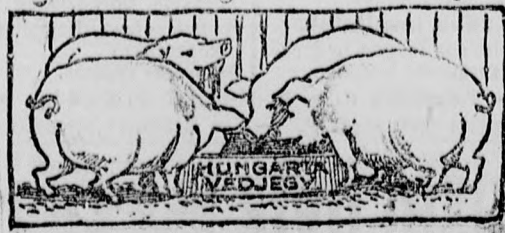
— Lázadó iskola. Chalons sur Marneben a felső-ípariskola I. osztályának egyik tanítványát kizárták, mert egyik felvigyázójára nehéz sulymértéket dobott. Ennek következtében társai szolidaritást vállaltak vele és nem engedelmessékedtek az intézet vezetőségének. A prefektus, miután a konfliktust nem sikerült elintézni, elbocsátotta az összes növendékeket. Az iskolát katonaság szállotta meg. A tanítványokat katonai őrizet alatt a pályaudvarra viszik.

— Házasság. Pollacsek Oszkár fővárosi mérnök-vállalkozó eljegyezte Bródy Erzsit, dr. Bródy Samu ügyvéd leányát.

György Alfréd, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság kedvelt tisztviselője, eljegyezte Engel Mafild kisasszonyt Trencsénből.

Gottfried Márk e hó 11-én tartja esküvőjét Kis Margittal.

— Gyógyszertár az egyetemen. Az Üllői-úton levő orvoskari egyetem főépületében az egyetem modern berendezésű gyógyszertárát létesített, amely praktikus újításaival hatással lesz az új gyógyszer-generációkra, amelyek ott fogják megtanulni a gyógyszereknek vizsgálatát. A gyógyszertár vezetője dr. Matócsy Miklós egyetemi tanár. Az új egyetemi gyógyszertárnak nyolcz tára van, 7 rendes és egy analitikai mérleggel, nemkülönben oly laboratóriuma, amely lehetővé teszi a gyógyszerész-hallgatók nagy számának, hogy abban egyszerre dolgozhassanak. A gyógyszertárban egy olyan újítás is van, amely nemcsak praktikus, hanem tudományos és pedagógiai értékkel is bír. Ugyanigy a gyógytárban levő minden edényen teljesen ki van írva a szignatura, ezenkívül a porok edényzetén rajta van az anyag képlete, meg van jelölve, hogy miképpen oldódnak, az olaj- és zsíredényzetben látható az anyag fajsúlya és a mérgek az ellenmérgek feltüntetése is.

Kovács Menyhért és Társa „Hungária Gyorsbizalmó abrakfűszer-vállalat”

Budapesten, VI. kerület, Felszabadosor-utóza 41. szám.

M. kir. földmivelésügyi miniszter által 1906. nov. 11-én 75807. III/2. szám alatt engedélyezett „Hungária Gyorsbizalmó abrakfűszer” minden jószág tenyésztésénél nélkülözhetetlen. Kitűnő eredménnyel lett kipróbálva szarvasmarhánál, lovaknál, sertésnél, juhoknál és összes baromfiaknál. Számítalan elismerő-levelek rendelkezésre állanak. — Kapható minden fűszerkereskedésben.

— **Zátonyra jutott osztrák hajók.** Fiumébe érkezett távirati jelentések szerint az osztrák Lloyd-társaságnak Szultán nevű gőzöse korfu-kattarai útjában heves bóraviharban Morter nevű dalmát sziget közelében a Kamigiai zátonyra került. A hajó erős sérülést szenvedett, miáltal egyik raktára teljesen megtelt vízzel. Ugyancsak február 3-án a Zara nevű osztrák gőzös is Pólából jövet Fasana közelében zátonyra került. A veszélyben levő gőzöst a haditengerészetnek két vontatója ma megmentette.

— **Kriványt szabadlábra helyezték.** Az aradi törvényszék vádpanácsa tegnap délután szabadon bocsátotta Krivány Jánost, akit azért tartóztattak le, mert revolverrel rátámadt a feleségére s négy lövéssel megsebesítette. A vádpanács elfogadta Krivány ügyvédjének azt az érvelését, hogy Krivány tagadásával szemben semmiféle bizonyíték nincsen arra, hogy a vádlott lőtt rá az asszonyra. Az asszony megtagadott minden vallomást s azért el kellett fogadni Kriványnak azt a védekezését, hogy véletlenül sebesültek meg. Kriványné első ura, Kaltenhuber kéményseprő szerint az asszony lőhetett rá az urára, mert őt is sokszor lelővéssel fenyegette.

— **A pénzügyi válság.** Raichl Ferenc szabadkai építkezési vállalkozó csődöt kért önmaga ellen. Raichl eddig Szabadka egyik leggazdagabb emberének tartották s vagyona meghaladja az egymilliót, amely azonban csupa ingatlan. A passzív felmilió korona. A csődöt pénzügyi válság okozta.

— **Elhamvadtt község.** Rettenetes tüzvész pusztított a zalamegyei Pölöske községben, mely tüzvésznek majdnem az egész község martalékul esett. A szörnyűségeket, amelyek égés közben lejátszódtak, fokozza az, hogy öt emberélet is elpusztult a lángokban. Az áldozatok között van egy fiatal leány, aki kis testvérét akarta az égő házból kimenteni. A férfiak szintén mentés közben lelték halálukat. Megrendítő Csercsics József nevű ember két leányának halála. Csercsicsék lakodalomban voltak és még haza sem értek, mikor már házuk lángba borult. A házban benn aludt a kisebbik leány. Az asszony örföngve rohant a ház felé, hogy gyermekét megmentse, ebben azonban megelőzte őt Ilona lánya, ki a lakodalomban nyoszolyóleány volt. Habozás nélkül berohant az égő házba. A kis leányt ölbe kapta és már-már úgy látszott, hogy mindketten megmenekülnek, a külsőben azonban Ilona megbotlott és elesett. Pillanat múlva ruhája lángot fogott és a kívülállóknak elől csakhamar átláthatatlan füstgomoly és lángnyelvek fedték el a két testvért. Mire rájuk akadtak, már mindketten meghaltak. A tűz hajnalban támadt a faluvégén és a nagy szélben olyan gyorsan terjedt, hogy mire az emberek oltásra gondolhattak volna, a falu már tíz helyen égett. Reggelre rommá hamvadtt az egész falu. Ötvennégy ház, sok melléképület, takarmány, állat lett a tűz martaléka. Száz jómódu gazdaember lett koldussá ezen az éjszakán. Pölösken intózatny nyomorban vannak az emberek. Zala vármegye alispánja a tüzkárosultak javára gyűjtést indított.

— **A gyanyu.** Somosd községben vasárnap este Sipos Antal 23 éves legény több társával sétálgatott. Séta közben egyik társa revolverét nézegette, amely hirtelen elsült és szíven találta Sipos Antalt, ki holtan esett össze. A társaságban volt Adamosi Péter kiscsörgényi legény is, kit gyanyuba fogtak, hogy része van Sipos halálában. Adamosi Péter a gyanyut annyira szívére vette, hogy tegnap este felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt.

— **Az életunt anya merénylete.** Erzing Irma huszonkét éves varrónő ma délután öngyilkossági szándékkal Hajós-utca 4. szám alatti lakásán marólugódatot ivott és aztán kéthónapos kis leánygyermekét is megitta a méreggel. Mind a ketten életveszélyes sérüléseket szenvedtek és most az Új Szent János-kórházban ápolják őket. Az életunt anya tettének okát nem ismerik.

— **Diledező műemlék.** Velencében a történelmi Fondaco de Tedeschi palota, amelyben a főposta van, bedőléssel fenyeget. Föltámasztották a falakat és a postát kilakoltatták.

— **A fogorvos bünel.** Titokzatos bűnesetekről rántotta le a leplet a zürichi rendőrség. A borzalmas gyilkosságok — mert gyilkosságokról van szó — már régebben történtek. Az egyik tavaly nyáron játszódott le a güttengeri kastélyban. A kastély tulajdonosa egy Raetzer nevű 70 éves különöz agglagény volt, aki a berni kantonból származott. Minthogy kastélyát el akarta adni, gyakran fogadott vevőket, akik az eladó birtokot akarták megtekinteni. Egy napon egy elegánsan öltözött pár állított be Raetzerhez és míg a nő a bérlővel beszélgetett, a férfi Raetzerrel az épületet tekintette meg. Rövid idő múlva a látogató egyedül tért vissza a kastélyból és a hölgygel együtt gyorsan eltávozott. Nem sokkal távozásuk után az öreg birtokost vérbe fagyva találták a kastély egyik lépcsőjén. A sérülések arra vallottak, hogy az öreg ur gyilkosságnak esett áldozatul és hogy a gyilkos, ki valószínűleg egy nehéz tégladarabbal ütötte fejbe áldozatát, a kastély szekrényeit is alaposan megdézsmálta. A gyanyu egy Züriichben élő volt fogorvosra, Mayerre hárult, aki állítólagos házvezetőnőjével, a 40 éves Zapf Jozefinnel igen excentrikus életmódot folytatott. A fogorvos kétségbeejtő vagyoni helyzete dacára is különböző vidékeken birtokokat bérelt és igen jó módban látszott élni. Amellett azonban nemcsak a bérösszeggel, hanem a hus és egyéb számlákkal is rendszerint adós maradt. Kevésbé a gyilkosság után azonban Mayer adósságait, köztük bértartozásait is kiegyenlítette. Ezek a gyanyus körülmények letartóztatására vezettek. Minthogy azonban bebizonyította, hogy időközben elmezavarban szenved, megfigyelés végett elhelyezték egy elmegyógyintézetben. Ott azonban előbbi határozott tagadásával szemben beismerő vallomást tett és elmondta, hogy a gyilkosságra házvezetőnője beszélte rá. Ez annyival inkább valószínűnek látszik, mert Zapf Jozefine Mayer életében mindig a rossz szellem szerepét játszotta. Nemrég a zürichi törvényszék megállapította, hogy Zapf már büntetett előéletű, akit évekkel ezelőtt négyhónapi fogházra és az ország területéről öt év tartamára való kitérésre ítélték lopás miatt. Az ügyészség Mayer vallomása alapján felbűntetés címén vádat emelt ellene. — Ez alkalommal egy másik rejtélyes esetre is visszatér a nyomozó hatóság. Évekkel ezelőtt ugyanis, amikor a feleség Rheineck közelében birtokot bérelt, Mayernek egyik szolgáját eddig még ismeretlen körülmények között, titokzatos módon agyonlőtték. Mayer olyképp tüntette fel az esetet, mintha az inas öngyilkos lett volna. A nép száján azonban mindenféle kósza hír keringett és azt rebesgették, hogy a szolga nem önként ment a halálba, hanem meggyilkolták. Midőn efelől Mayerhez a tébolydában kérdést intéztek, kitérő választ adott, de annyit mégis sejtetni engedett, hogy ebben az ügyben Zapf Jozefint kell elővenni. Nem lehetetlen tehát, hogy a házvezetőnő lőtte le az inast. Lehetséges, hogy a güttengeri gyilkosság törvényszéki tárgyalása során, amely alkalmasint márczius elejére várható, ez utóbbi titokzatos gyilkosság homályát is sikerül eloszlatni.

— **Letartóztatott szélhámos kereskedők.** Rosenthal Artur és Basch Vilmosnak a Király-utca 13. és József-körút 35. szám alatt volt közös üzletük, ez az utóbbi tulajdonos azonban múlt évi december hó 4-én meghalt. Már amikor haldoklott, Rosenthal Artur rengeteg sok árut rendelt hitelbe, a két üzletnek vezetését társtulajdonosának öcsésére, Basch Gyulára bízta, ő maga pedig Abbáziába utazott. Az üzletvezető Rosenthal terve szerint az árutakotot áron eladogatta és fizetéseketelenséget jelentett. A passzívja 30—40.000 koronára rug. A rendőrség ma úgy Rosenthal Arturt, mint Basch Gyulát letartóztatta.

— **Szengáz-mérgezés.** Németbükösd községben Stukits Károly gazda tegnap este mielőtt a családjával aludni tért volna, erősen befűtött a rozoga kályhába. Reggelre Stukits Károlyt, valamint apósát, Krausz Márkus 79 éves gazdát szengáz-mérgezés következtében holtan találták. Stukits feleségét, menyasszony leányát és öt éves fiát még sikerült életre kelteni.

— **Öngyilkos urlasszony.** Körmeden Rosztoczk Antal adótárnok felesége amiatt való elkeseredésében, hogy gyógyíthatlan betegségbe esett, a Rábába élte magát, honnan csak délután fogták ki holttestét.

— **Jelentés a Duna jegéről.** A dnuai jégtorlaszban lényeges változás nem történt, a mai vízállások a tegnaphoz viszonyítva a következők: Dunapentelén 258 cm., tegnap óta apadt 18 cm.-t. Pakson 539 cm., tegnap óta apadt 8 cm.-t. Gerjennél 626 cm., tegnap óta apadt 8 cm.-t. Galgócnyaknál 611 cm., tegnap óta apadt 3 cm.-t. Dombornál 592 cm., tegnap óta áradt 2 cm.-t. Karaszi foknál 538 cm., tegnap óta áradt 4 cm.-t. Mohácsnál 428 cm., tegnap óta áradt 40 cm.-t. Baj az egész torlódasos szakaszon schol sincs.

— **Leleplezett íanis kártyások.** Az utóbbi időben számos panasz érkezett a főkapitányságra, amelyben elmondják, hogy Fischer Zsigmondnak a Teréz-körút 20. száma alatti kávéházában notórius sipisták és kártyások tanyáznak s a kávéházba be-térő tapasztalatlan embereket szerencsejátékban kifosztják. A rendőrség e panaszok folytán razzziát tartott a kávéházban, mely alkalommal sikerült nagyobb bankot lefoglálni s több ismert sipistát tettenérni. Ugy a kávéház, mint a játékban résztvevő egyének ellen a rendőrség megindította az eljárását.

— **Halálozás.** Gróffy Sándorné, szül. Bielek Emma, királyi tanácsos özvegye, Felsődabason e hó 3-án 72-ik évében meghalt.

Id. Zárug László kereskedő Gyergyószentmiklósban 102 éves korában meghalt. Zárug a szabadságharcban is résztvevő mint honvédtiszt. Az utolsó hetekig egészséges volt.

Husztai és darvai Agoston Gyula gyógyszerész e hó 3-án életének 63-ik évében elhunyt Tésón.

Idősb Galambos Antalné, született Patak Eszter életének 72-ik évében e hó 4-én meghalt Kiskunlacházán.

Riesz József, a soproni állami felsőbb leányiskola nyugalmozott tanára e hó 4-én életének 69. évében elhunyt Sopronban.

Bachstein Herman, a német kisvasutak alapítója, tegnap 74 éves korában Berlinben elhunyt.

— **Sikkasztó szolga.** A rendőrség letartóztatta Dravucz János boltiszolgát, aki tegnap Hesz János kereskedőtől 4000 koronát elsikkasztott s megszökött. A sikkasztó szolgát a detektívok az éjszaka a Nagyfuvaros-utcában lévő Kis-Vigadóban találták meg, ahol együtt mulatott Davidovics Vilma cseléddel. A pénzből 150 korona hiányzott.

x **Csuz (rheuma) és köszvény villamos hő- és fényfürdőkkel való kezelése** még oly esteknél is vezet sikerre, melyek hosszú éveken át minden orvosi kezeléssel dacoltak. E kezelés idegszabáknál, főleg ischiásnál is bevált és dr. Hönig Izsó elektroterapeutikai intézetében (Károly-körút 24.) kerül alkalmazásba.

x **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

x **Fodor-féle vívőterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordították a gyermektorna és vívásra.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgen-

Intézet. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102—89.

Gyógytényezők:

Elektromágneses gyógyítás.

Röntgen sugarakkal való kezelés.

Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).

Kék fényvel való kezelés.

Villamos hőfürdők (Elektrotherm).

Villamos fényfürdők.

Villamos masszázs (Vibratio).

Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.

Villamos vízfürdők.

Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:

Általános idegesség (neurasthenia, hysteria.)

— **Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig.** —

Kezelés egész napon át. — Kivánatra prospektus

Ideggyengeségi állapotok

Almatlanság.

Hűdés (Paralýsis).

Idegfájdalmak, Idegszabá (Neuralgiák, Ischias).

Gerincvelősorvadás (Tabes).

Szívbetegségek.

Véredényelmeszesedés.

Köszvény és csuz (Rheuma, húgysavas lerakódás sok, ízületi és csontbajok).

Székrekedés.

Anyagcserebajok, (Elhízás, cukorbetegség, vöröszemesség).

Bőrbajok. Bőrvizketeg

Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszosság).

Aranyeres csomók.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Hasonfata valódi áldás gyomorbetegségeknek és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(**) **Anyegin.** Ezidei vendégszereplésének során Burrián Károly ma újra föllépett Csajkovszky „Anyegin”-jében. A rövid szerep nem sok alkalmat nyújt az énekesnek képességeinek kifejtésére, mégis gyönyörködtünk Burrián pompás Lenszkyjében. Gyönyörű érzéssel, meleg szívvvel interpretálta Csajkovszky fájdalmas, poétikus zenéjét és gyújtott frissen csengő hangjával, sugárzó intelligenciájával, mélyen átértzett előadásával. Ragyogó közönség hívta tapsolva minden kép végén. Körülötte Kaczér Margit, Berts Mimi, Takács, Szemere, Kornai és Gábor jeleskedtek.

(*) **A Kisfaludy-Társaság közgyűlése.** Ma délután tartotta meg évi közgyűlését a Kisfaludy-Társaság Beöthy Zsolt elnöklésével. A közgyűlésen bemutatták a társaság vagyoni állapotát, a kiküldött bírálók jelentést tettek a lejárt pályázatokról, amelyek ezuttal igen értékes műveket vetettek felszínre, azután kitűzték az új pályafutókat és megállapították a vasárnapi ünnepi közgyűlés programját.

A Lukács Krisztina-pályázatra, amely a drámaírás főbb irányainak ismertetésére volt kitéve, a jutalmat egyhangulag a II. számú pályaműnek szánták. A másik Lukács Krisztina-díj klasszikus dráma műfordítására volt kitéve. A bírálók a jutalmat egyhangulag Euripides: *Pónicziai nők* című drámájának művészi fordításának adják ki. A Bulyovszky-jutalomra, amelyért szavalható költemények versengtek, 22 pályamű érkezett be. A pályázat eredménye meglepően eredményes volt. Öt-hat költemény a beérkezett közül irodalmi színvonalon áll, de mind közül kiemelkedik A boszu című költői beszély, amely elsőrangú költői munka és valóban nyeresége irodalmunknak. A díjat egyhangulag ennek ítélték oda. A pályanyertes művek jellegű levelet a vasárnapi ünnepi közgyűlésen fogják felbontani. Új pályakérdésekkül kitűzték a Lukács Krisztina-díjat (1908. okt. 31-iki lejáráttal) szatírira, a másik Lukács Krisztina-díjat (1910. okt. 31-iki lejáráttal) a budapesti Nemzeti Színház történetének megírására és a Bulyovszky-díjat (1909. okt. 31-iki lejáráttal) szavalásra alkalmas költői beszélyre.

Végül megállapították a vasárnapi ünnepi diszgyűlés tárgyát.

(*) **A Népszínház igazgatói.** Mader Rezső, a Népszínház bérlet-igazgatója, az adminisztratív ügyek ellátására szerződtette Bálint Dezsőt, aki igazgatói címmel és jelleggel már el is foglalta hivatalát.

(*) **A Nagymama zenéje.** Holnap kezdődik meg a Népszínház-Vigopera legközelebbi újdonságának, a Nagymamának zenekari próbái. Az új átdolgozás szerint mégis több zeneszám van benne, a többi között két finálé. Mader Rezső szerzőtte a zenét Pásztor Árpád verseire; teljesen hozzáilleszkedve Csiky kedves vígjátékának könnyű, költői levegőjéhez.

(*) **Lehár a Modern-Színházban.** Még január havának utolsó hetében kiállotta a tilzpróbát az Andrássy-uti kabaret februári, teljesen új műsora; tíz zsúfolt ház nézte végig a „Szép asszony kocsisa” cz. párisi történetet, Molnár Ferencz és Heltai Jenő egyfelvonásosait, továbbá a műsor clouját, Lehár Ferencz bájos zenéjű új operettjét, a Miczi herceget. Nem kevésbé szerencsés az igazgatóság magánszámok, színpadi tréfák doigában; Medgyaszay Vilma, Nyárai, Sarkadi, továbbá Keleti Juliska, Vörös Ili, Boros, Poor Lili, Kardos és Bársony egy magánszámok előadásában, mint az egyfelvonásosok szerepeiben a legjobbat nyújtják.

(*) **Gyermek-Színház.** A Gyermek-Színházban holnap, csütörtökön adják az idén először a gyermekvilág legnépszerűbb darabját, a „Hamupipóké”-t Komor Gyula átdolgozásában.

(*) **Hangversenyek.** Akadémiai zenekar. Az új szimfonikus zenekar a február 17-én tartandó harmadik hangversenyén három újdonságot mutat be. Az első Wagner Richardnak Columbus-nyitánya, a második Griegnek zenekari románca változatokkal, a harmadik Hubay Jenő Concerto all'antica-ja, melynek hegedű-részét Geyer Stefi k. a. játssza. A műsort Beethoven Pastoral-szimfóniája egészíti ki. Karnagy: Hubay Jenő. Jegyek a „Harmonia”-ban kaphatók.

Culp Julia holnap, pénteken tartja meg első dalstélyét a Royalteremben. Miután ezen hangversenyre számtalan látogató maradt jegy nélkül, Culpné megígérte, hogy pénteken, február 21-én bucsustélyt rendez a Royalteremben. Ezen hangversenyre máris erősen folyik a jegyek elárúsítása.

A Brüsszeli vonósnyégyes hétfőn, február 17-én bucsuzik második és utolsó bérleti kamara-estélyén, amely téli háza számíthat. Culp és a Brüsszeli rendezője Méry Béla.

Société de Concerts d'Instruments anciens. Hétfőn Bécsben játszott a párisi Société, hol oly zajos sikert arattak, hogy az ottani rendező még négy hangversenyre kötötte le Casadesus és társait. Előbb azonban még a Pesti Vigadóban lesz alkalmunk hallani e kiváló művészeket, még pedig holnap, pénteken, amikor egy teljesen stilszerű műsort fognak bemutatni. Buisson Mária, kit multkorai fellépésén annyira ünnepeltek, ez alkalommal két ízben fog a műsoron szerepelni és elénekli repertoárja legkiválóbb gyöngyeit. Tekintettel az olcsó helyarákra, pénteken előreláthatólag egy zsúfolt ház tapsaitól fog visszhangzani a Vigadó nagyterme. Jegyek kaphatók Rózsavölgyinél, Kristóf-tér 3.

A III. népszerű filharmóniai hangverseny vasárnap, február 9-én lesz a következő műsorról: 1. Brahms Akadémiai nyitány; 2. Händel Concerts; 3. Schubert Befejezetlen szimfónia; 4. Liszt Les Preludes.

A február 12-iki VII. filharmóniai hangversenyen három érdekes újdonság kerül előadásra: Koessler János H-moll szimfóniája, Debussy „Féto” című nocturneje és Mozartnak egy itt még elő nem adott szimfóniája. Az est vendége, Gabrilovits Osszip előadja Rachmanovoff Szergej C-moll zongoraversenyét.

Mulatságok.

** **A Budai katolikus kör táncestélye.** A jobbparti városrészt katolikus ifjúsága ma este szépen sikerült táncestélyt rendezett a budai katolikus egyesület házában összes termében. Az estélyre nagy számmal jelent meg a táncoskedvű közönség, melyből, amikor a cigány a „Vékony deszkakerítés”-re rázendített, ötven pár állott fel a tánchoz. A társaság a legjobb hangulat mellett a kora hajnali órákig maradt együtt.

** **A Vigszínház álarozos báija.** A Vigszínházban holnap lesz az álarozos bált megelőző utolsó előadás s utána nyomban hozzáfognak a pénteki nagy álarozos bála szükséges átalakítási munkálatokhoz. Az új folyamán föl fogják állítani a teljesen új szerkezetű dobogót, ugyszintén a honvédeknek részére szolgáló emelvényt. A bál napjának reggelén fölláttják a vendéglőket, a művésznő-bodegákat és a büféket. József főherczeg szent margitszigeti kertészeté pedig virágos kertté varázsolja a bál színhelyét. A művésznő-bodegák fölé színes kerti ernyők borulnak, minden oldalon illatos, tarka virágok, amelyek közül színes villamos körték szórják a vakító fényt. Jegyeket a Vigszínház pénztárában és az összes színházi jegyirodákban válthatni, a bál napján az esti pénztárnyitás után azonban kizárólag a Vigszínház pénztárában.

** **Az „Országos Bál”.** József főherczeg és Augustia főherczegasszony a folyó hó 19-én a Royal-szálló termeiben tartandó jótékonyczélú „Országos Bál” rendező-bizottságával tudatta, hogy a bál védnökségét elfogadják s azon meg fognak jelenni. A rendező-bizottság minden előkészületet megtesz a fenséges pár méltó fogadtatására. Ugyancsak Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter gróf Teleki Sándor elnök ntján értesítette a rendezősséget, hogy a bál diszelnökségét elfogadja s a bálon való megjelenését is megígérte. Kétségtelen tehát, hogy az „Országos Bál” az idei farsang legfényesebb mulatsága lesz.

VÉRSZEGENYSÉG

ellen gyorsan ható szer a SCOTT-féle Emulsió és az ezen betegségből származó kedélytelenséget, esüggést és gyengeséget is elhárítja. Az a jó hírnév, melyet a SCOTT-féle Emulsió kivívott magának, különösen vérszegénység esetében, azon aszszik, hogy annak elkészítéséhez szokatlanul legfontosabb szereket használnak, melyek pénzért egyáltalában beszerezhetők, s amelyeket sok évi tapasztalat alapján tudtak felismerni, továbbá hogy ezen alszártszek a sajátos

Az emulsió vízszárazságnál a SCOTT-féle módszer végleges — a halászi — készlet figyelembe véve.

SCOTT-féle KLJÁRÁS

által izletes könnyen onészthető Emulsióvá dolgoztatnak fel. Ennek eredménye ezen készítmény, melynek fapereje felülmúlhatatlan.

Kapható minden gyógytárban. Egy eredeti üveg ára 2 K 50 Dflör.

Kapható minden gyógytárban

FŐVÁROS.

A lakásdrágaság.

— A főváros közgyűlése. —

Budapest, február 5.

A legfogosabb felháborodás, mely valaha a főváros polgárságából kitört, s a melyet a hihetetlenül felszöftolt lakberek keltettek, ma a közgyűlésen is kifejezést talált. Dr. Rácz Dezső törvényhatósági bizottsági tag interpellációt intézett a polgármesterhez, sürgetve az új lakásbérleti szabályrendelet életbeléptetését.

Ennek a felette fontos ügynek a letárgyalását harmincz napon belül rendkívüli közgyűlésen kívánja elintézni az interpelláló. Régen foglalkoztatta ez ügy a tanácsot, mely tüzetesebb orvoslást követelt volna ennél, melynek a gyors elintézéséhez teljes lelkiismeretesség és komolyság, és minden erő latba vetése szükséges.

Reméljük, hogy a tanács megtalálja a módját annak, hogy a rendkívüli közgyűlést minél előbb összehívja és megszabadítsa az amugy is túlterhelt polgárságot ettől az újabb, kiméletlen és prepotenskedő lidérczétől.

A közgyűlés egyébként Fülepp Kálmán főpolgármester elnöklete alatt gyors és zavartalan lefolyású volt. Egynegyed hét óraker, ami a legtrikább esetek közé tartozik, már bevégződött a tanácskozás; szétoszlott a városatyák kicsiny serege.

Részletes tudósításunk a következő:

Bejelentette az elnök, hogy Adler Sándor fővárosi bizottsági tag, erről a tisztéről lemondott. A helyébe dr. Oláh Dezső póttag lép. Fájdalommal emlékezik meg az elnök Oldal János fővárosi bizottsági tag elhalálozásáról. Indítványozza, hogy az emlékezetét jegyzőkönyvileg örökítsék meg. (Helyeslés.) Oldal János helyébe, mint bizottsági tag, Kálosi Gyula póttag lép.

Földváry Antal főjegyző előterjesztette az időközben érkezett miniszteri leiratot és bejelentette, hogy Bíró Henrik bizottsági tag indítványt tett az iránt, utasítsa a közgyűlés a tanácsot, hogy a főváros főbb utvonalaínak, nevezetesen az Andrássy-ut, Nagy Körut, Rákóczi-ut, Muzeum-körut, Váci-körut, Károly-körut és a Kossuth Lajos-utczának villamos ivlámpákkal való megvilágítása ügyében a tárgyalásokat indítsa meg, és tegyen ebben az ügyben hat hónap alatt a közgyűlésnek előterjesztést. Az indítványt kiadták a tanácsnak.

A napirendre térve, több kisebb jelentőségű ügyet intéztek el.

Az állategészségügyi telep ügyében azt a javaslatot tette a tanács, hogy az erre vonatkozó szabályrendeletet, a telepnek a gyepmesteri teleppel való egyesítéséig tartásáig függőben. Addig is azonban, amíg a szabályrendelet végrehajtható lesz, a volt gyepmester részére engedélyeztetés és a telep átvétele óta a főváros részéről is szedett díjakat szedik. Javasolja továbbá a tanács, hogy mondja ki a közgyűlés a telep megbővítésének a szükségességét és hogy tanulmányozzák azt a kérdést, vajjon nem lenne-e czél-szerű ezt a telepet más helyre áttenni. A kérdéshez hozzászóltak: Baranyai Sándor, és Melly Béla tanácsos, mint az ügy előadója. Miután a közgyűlés elfogadta a tanács előterjesztését, Ripka Ferencz és Baranyai Sándor javaslatával együtt. Ezután gróf Festeticz Géza tanácsos megadta a választ Baránszky Gyula multkorai interpellációjára, amely a villamos vasutak menetrendjére vonatkozott.

Rácz Dezső bizottsági tag a következő interpellációt terjesztette elő:

Van-e tudomása a polgármester urnak arról a méltó és jogos felháborodásról, amelyet a Budapest két esztendő óta állandóvá és folytonossá lett házbéremelések a főváros lakosságának széles rétegeiben keltettek és amelyet a mostani februári, ritka egyértelműséggel keresztülvitt legújabb béremelés ugyszólván a forrongásig hevített. Kérdi, hogyan és milyen sorrendben szándékozik a tanács a Budapest fennakadt építkező-vállalkozást a mai kátyuból kivezetni. Kérdi, mikor szándékozik a tanács a beépítetlen üres telkek megadóztatására vonatkozó és bizottságilag letárgyalat javaslatait, valamint a főváros tulajdonában levő telkeken tervezett kislakások építésének az ügyét a közgyűlés elé hozni. Kérdi végül, mikor szándékozik az elnökség rendkívüli közgyűlést összehívni, a fővárosi szak-körökben és a tanács előtt is letárgyalat új lakásbérleti szabályrendelet megalkotása czéljából, hogy azzal a jelketlen házbéruzsora kinövéséi meggátoltassanak.

Utána Fűredi Mór a telefon-kábelek aknáiban legutóbb ismételve előfordult robbanások ügyében interpellálta meg a tanácsot, egyuttal a központi járásbírósság felállításának ügyében is interpellációt nyujtva b

(Megtagadott községi segítség. Néhány leleményes ember rájött, hogy a községi segítségből szépen meg lehet élni. Egyik községből a másikba vándorol és mindenütt a községhez fordul segítségért. Az illetékes község azután nem győzi megtéríteni a községeknek az ilyen segítségpenzeket. Több község a belügyminisztertől kért védelmet ezek ellen az emberek ellen. A belügyminiszter ma közreleletben felhívta az ország valamennyi községét, természetesen első sorban a fővárost, hogy Pokits József dobrafalvi illetőségű molnárlegénynek és Moraviczky Simon krakkói illetőségű kárposlegénynek semmiféle községi segítséget ne adjanak.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Elítelt román szerkesztő. A Nagyszébenben megjelenő „Telegraful Romanu” című lap 1906. december 18-iki számában „Az igazgató” címen egy vezércikk jelent meg, amely tele van a magyarság elleni gyűlölettel. Akkor történt ugyanis, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszter nagy beszédet mondott a képviselőházban a nemzetiségi igazgatóról s ebben többek között ezeket mondta:

— Szeretni és igazságot tenni a nemzetiségi tömeggel, de kérelhetetlen az igazgatókkal szemben — ez az én programom.

A román lap éles bírálata tárgyává tette ezt a kijelentést s azt írta, hogy az Andrássyak szép szavakkal megfosztani akarják a nemzetiségeket nyelvtől és vallástól s hogy a magyarok nem békét akarnak, hanem, hogy a nyáj őrző nélkül maradjon.

Pacatianu V. Tódor, a lap szerkesztője került a czikkért a vádlottak padjára, akit a kolozsvári esküdtbíróóság nyomtatvány útján elkövetett igazgatási miatt tíz havi államfogházra és 400 korona pénzbüntetésre ítelt.

A kir. Kuria ma Tarnai János bíró előadása után hozzájárult az esküdtbíróóság ítéletéhez.

§ Megemmisített halálos ítélet. A kir. Kuria első büntető tanácsa ma délelőtt 10 órakor hirdette ki ítéletét Ott Fülöp pancsovai napszamos bünpörében, akit — mint tegnap közöltük — egy kilenc éves kis leány meggyilkolása és rablás büntetése miatt kötél általi halálra ítelt a pancsovai esküdtbíróóság. A Kuria megemmisítette az ítéletet s a vádlottat az enyhítő szakasz alapján 15 évi fegyházra ítélte. Enyhítőnek vette a bíróság a vádlott beismerését, szorult anyagi helyzetét és az erkölcsi zűllést, amelyben a fegyházviselt ember volt a tett elkövetésekor.

§ Gróf Széchényi István órája. Hirt adtunk arról a vakmerő betöréses lopásról, amelyet a múlt év október havában követett el Dokapil Artur, rosvott multu csavargó több társával együtt Zámory Mária alapítványi hölgy Baross-utca 97. számú lakásában, ahol egy antik szekrényből ellopták azt az aranyórát, amelyet gróf Széchényi István ajándékozott Beöthy Odönnék. Az ereklyeszámbe menő aranyórába a következő szavak voltak vésvé: „Beöthy Odönnék — Széchényi Istvántól”. A nyomozat megállapította, hogy a tolvajoknak Kohn Ármín ókszerész volt az orgazdája. Kohn Ármint a vizsgálóbíró letartóztatta. A fogvatartást eirendeő bírói határozatot a vádtaács is helybenhagyta. Kohn Ármín most a kir. ítélőtáblához felfolyamodott a szabadlábrahelyezés eirendelése céljából. A felfolyamodásnak a tábla helyt adott s eirendelte Kohn Ármín szabadlábrahelyezését. Bünygyében azonban folyik tovább a vizsgálat.

Nyílt-tér

(E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

KALIPTAS

a legújabb és már is a legkedveltebb fogpép
Kapható: **MÜLLER J. L.** és társai
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 2.
yógyszerés, fogorvos és finomabb ártételekben,
Kis tubus 80 fillér, Nagy tubus 1 korona. **Fogpép**

KALOGEN

BRAZAY SÓBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 80% engedmény tuczonként 1 10 forintig. Capot-American rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 6 frt. Irrigator, felszerelve 2-5 frt. Diana-övek, legfinomabb 2 50, 8 - , 3.50 frt. Minden megrendelésnél 80% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

MAKIN

az Ustökösre, hazánk
- legjobb elozlapjára -

1 évre 12 kor-val

ooo most előfizet ooo

INGYEN KAPJA

az Ustökös 1907. évi teljes beköltött évfolyamát.

600 oldal kép, éle és humoros elbeszélés.

Az 1908. jan. 1-seje óta megjelent számokat, köztük az 52 oldalra terjedő 50 éves jubileumi számot ingyen utána küldjük.

Az «USTOKOS» kiadóhivatala

Budapest,

V. ker. Szabadság-tér 11. sz.

A Magyar Vasuti Forgalmi Részvényszársaság igazgatósága és tisztviselő kara mely megilletődéssel tudatja, hogy hosszú éveken át volt érdemduz munkatarsa és műszaki tanácsadója

Weisz Konrád ur

nyug. m. kir. államvasuti főfelügyelő, a sváb-hegyi lovasutak vas-ut részvényszársaság és a magyar közmühelyelep r.-társ. igazgatója stb.

folyó hó 4-én Zagrabbán rövid szenvedés után jobblétre szenderült.

Hosszu tisztviselői pályáján fáradhatatlanul és mintaszerű munkaszeretettel élt hivatásának. S midőn most, fájdalom, elköltözött körünkbe, mely megrendültséggel és nagyrabecsülésünk s szeretetünk igaz érzésével kísérik utolsó útjára. Emlékét mindenkoron kegyelettel fogjuk megőrizni.

Temetése 1908. február 6-án, csütörtökön délután 4 órakor lesz a Kerespesi-uti temető halottas hazából, az ág. evang. egyház szertartása szerint.

A Magyar Vasuti Forgalmi R.-T. igazgatósága és tisztviselői kara.

KÖZGAZDASÁG.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseképtelenségeket közli: Drechsler Izidor kereskedő Putnok; — Blau József kereskedő B.-Diószeg; — Graubart Fülöp bei. kereskedő Lőcse; — Löwinger Fülöp kereskedő Tótkomlós; — Freund Ábrahám nem bei. kereskedő Ungvár; — Stern Rudolf kereskedő Sziszek; — Fischer és Társa cég Budapest, Nagymező-utca 28; — Schiffer Vilmos rövidárkereskedő Pásztó; — Goldsmann Mór utóda cég Miskolcz.

Nyugdíjalap egy malomvállalatnál. A Luiza-gőzmalom r.-t. igazgatósága már korábban elhatározta, hogy társulati résztvevői részére nyugdíjalapot létesít. A nyugdíjalap létesítésének kérdése most a f. hó 20-án tartandó közgyűlésen is napirendre kerül, amennyiben a közgyűlésen határozatot hoznak ebben a tárgyban és bemutatják a nyugdíjalap szabályait jóváhagyás végett.

Vasuti összeköttetés Budapest és Athén között. Konstantinápolyból írják, hogy a török minisztertanács tegnap tartott ülésén hozzájárult a magyar-osztrák monarchiának az uvacz—mitroviczai vasuti összeköttetésre vonatkozólag a görög kormány elé terjesztett kérelméhez. Az idevágó iradé már holnapután megjelenik. A kiépítendő vonalrész egyik lánca szemre lesz a Budapest és Athén között tervezett vasuti összeköttetésnek.

A Magyar általános takarékpénztár mérlege. A Magyar általános takarékpénztár r.-t. mérlegéről máris igen kedvező hírek vannak forgalomban pénzügyi körökben. Az idei nyereség — hirszerint — körülbelül 1½ milliót tesz ki a bőséges tartalékolás után, míg tavaly az elővitellel együtt 1,177.000 korona volt a nyereség. Az osztalék, mint már jeleztük, a tavalyi lesz. A mérleg a hó közepe táján kerül nyilvánosságra.

A Hazai Takarékpénztár sorsjegyeinek huzása. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület nyemremény-kötvényeinek ma délután 4 órakor megtartott sorsolásánál a 300.000 koronás főnyeremény a 96 sor, 43. sz. sorsjegyre, a 40.000 koronás nyeremény az 1071 sor, 23. sz. sorsjegyre és a 20.000 koronás nyeremény az 1709 sor, 27. sz. sorsjegyre esett.

Az Osztrák-Magyar Államvasut megrendelésel. Az osztrák kormány az az erőlködése, hogy az Osztrák-Magyar Államvasutat új beruházásokra szoritja, eredményre vezetett s ennek a jele az is, hogy a társaság most nagyobb megrendelést juttat az osztrák gyáraknak. A vasut ugyanis 450 teher- és 180 személykocsit rendelt meg nemrégiben s így teljesítőképességét jelentékenyen fokozza.

A miskolci áru- és értéktőzsde. Miskolczról írják, hogy a Kereskedők és Gazdák Köre által létesített heti áru- és értéktőzsde iránt most folyik a szervezés munkája s az új tőzsde — minden hét szerdáján — megkezdő működését. Kereskedők, termelők, nagyvállalkozók és részvénytársaságok jelentkeztek már, akik a tőzsdébe belépni szándékoznak. Így: Miskolci Takarékpénztár, Borsodmelyei Takarékpénztár, Egri Agrár-Takarékpenztár, Borsod-Miskolci Gőzmalom, a szikszói, az egri, gyöngyösi, szerencsi gőzmalomok stb.

Német bankok osztaléka. Mialatt a magyar nagybancok fényesen kiállották a mult év nehéz napjait s ugyszólván valamennyi intézet még a tavalyinál is kedvezőbb eredményt mutatott ki, vagy fog kimutatni, addig a német bankóriásokat nagyon megviselte a lefolyt válságos esztendő. A berlini börzén a nagy intézetek osztalékait — mint onnan jelentik — a következőképpen taksálják: Deutsche Bank 12 százalék, mint az előző évben, Diskonto-Gesellschaft 9 százalék, mint tavaly, Dresdener Bank 7 százalék (tavaly 8 és fél százalék), Darmstadter Bank 6 százalék (tavaly 8 százalék), Schaafhausenscher Bankverein kb. 7 százalék (tavaly 8 és fél százalék), Nationalbank für Deutschland 6-6½ százalék (tavaly 7 és fél százalék), Berliner Handelsgesellschaft 9 százalék (mint tavaly), Kommerz und Disconto-Bank 5½-6 százalék (tavaly 6 és fél százalék). Tehát így kettő kivételével mind kevesebbet fizetnek. A Dresdener Bankra vonatkozólag budapesti pénz-

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra

Telefon: Detail 75-26. Engros 164.

27701

Radnay Károly

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körut 80:

Sürgőnvozm: **ANTRACIT** BUDAPEST

ügvi körökben is már régebben tudják, hogy az osztalék kevesebb lesz. Ezt annak tulajdonítják, hogy ez az intézet nagy amerikai összeköttetésekkel rendelkezik s az idén megadta ennek az árat. A többi intézetnél is valószínűleg az amerikai viharokra vezethetők vissza az ideai kedvezőtlen eredmények, továbbá arra, hogy számos letétet kellett a nagy árcsökkenések idején kényszereladás után a bank veszteségei árán eladni, azonfeül a tárczában lévő papiroknál is nagyobb veszteséget szenvedtek a német bankok.

Egy szövetkezet egyik üzemeltetésének átruházása. A már hét év óta fennálló Magyar Leszámitoló Társaság mint szövetkezet, amely kizárólag nyílt tételek leszámitolása céljából alakult — habár úgy mint eddig, a lefolyt évben is kielégítő eredményt ért el — ezen üzemeltetést szövetkezeti alapon intenzívebb módon művelhetőnek nem tartja. Mivel azonban a nyílt számla leszámitolási üzemeltetés tartását az országos kereskedők és iparosok érdekében, kik váltók felett csak csekély arányban rendelkeznek, fentartandónak véli, elhatározta, hogy üzemeltetést teljes egészében a Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytársaságra ruházza át. Ez törvények szerint csakis felszámolás után lévő eszközölhető, a társaság ily irányban tesz a legközelebb megtartandó közgyűlésnek előterjesztést.

Az Iparbank mérlege. Már megirtuk, hogy az Első Magyar Iparbank igazgatósága 22 korona osztalék kifizetését fogja javasolni az e hó 15-én tartandó közgyűlésen. A bank igazgatósága ma tette közzé a lefolyt évi mérleget, mely az intézet fokozatos fejlődéséről tesz tanúságot. A banknak 1905-ben 364.059 korona, 1906-ban 407.787 korona tiszta nyeresége volt, míg az ideai a tavalyi áthozattal együtt 412.624.95 koronára emelkedett. A zárszámadás adatai ezek:

Vagyon-mérleg: Pénztárkészlet 769.025 korona 49 fillér. Váltótárca: bankszerű váltók 7.442.477 korona 80 fillér, hitelügyleti váltók 457.850 korona, kölcsönök értékpapírokra 4.155.209 korona 79 fillér, jelzálog-kölcsön 400.821 korona 79 fillér, hitelügyleti ingatlan 14.126 korona 88 fillér, intézeti ingatlan 110.423 korona 62 fillér, pénzváltó-üzlet 919.095 korona 18 fillér, értékpapírok 456.183 korona 20 fillér, nyugdíjalap értékpapírai 246.740 korona, adóssok 2.131.166 korona 63 fillér, letétemények 69.376 korona. Összes vagyon 17.172.496 korona 38 fillér.

Teher: Részvénytőke 4.000.200 korona, tartalékalapok 1.065.804 korona 75 fillér, takarékpénztári és folyó-számla betétek, valamint azok kamatai 7.131.254 korona 34 fillér, pénztárjegyek 91.600 korona, a személyi hiteltulajdonosok biztosítéki alapja 53.284 korona 61 fillér, nyugdíjalap 293.458 korona 99 fillér, fel nem vett osztalékok 2.038 korona, előre felvett kamatok 93.339 korona 46 fillér, hitelezők 3.959.515 korona 28 fillér, letétemények 69.376 korona, nyereség-áthozat 1906. évről 31.636 korona 07 fillér, tiszta jövedelem 1907. évben 380.988 korona 88 fillér. Összes teher 17.172.496 korona 38 fillér.

Forgalmi eredmény: Teher: Betétek utáni kamatok 375.455 korona 09 fillér, különféle kamatok 642.692 korona 41 fillér, különféle költségek 46.808 korona 55 fillér, adó 100.475 korona 92 fillér, tisztí fizetések 81.180 korona 10 fillér, a felügyelőbizottság 1907. évi jutaléka 4.400 korona, leírások 84.580 korona 26 fillér, nyereség-áthozat 1906. évről 31.636 korona 07 fillér, tiszta nyereség 1907. évben 380.988 korona 88 fillér. Összesen 1.748.167 korona 28 fillér.

Jövedelem: Nyereség-áthozat a múlt évről 31.636 korona 07 fillér. Kamatok: leszámitolt váltók után 1.132.853 korona 41 fillér, értékpapír-kölcsön után 240.531 korona 13 fillér, jelzálog-kölcsön után 62.338 korona 41 fillér, különféle kamatok és díjak 205.843 korona 49 fillér, bevett kamatadó 37.515 korona 95 fillér, befolyt bérek az ingatlanok után 15.285 korona 52 fillér, leírt követelésekre befolyt 2.295 korona 81 fillér, nyereség a váltóüzletből, a tőkebefektetés kamatainak és a kezelési költségek levonása után 19.867 korona 49 fillér. Összesen 1.748.167 korona 28 fillér.

Határozatképtelen közgyűlés. Megemlékeztünk már arról, hogy az Első Pesti Spodium- és Enygyár

R-T. múlt hó 31-ére hívta egybe közgyűlését. A részvényesek azonban, úgy látszik, nem mutattak sok hajlandóságot arra, hogy a jelentékeny veszteséget szemléltető mérleget a közgyűlésen bíráló alá vegyék, mert oly kevesen jelentek meg az ülésen, hogy az határozatképtelen volt. A társaság most február 15-ére új közgyűlést hívott egybe.

A budapesti kamara 1907. évi tevékenysége. A budapesti kereskedelmi és iparkamara most kiadta az 1907. évi működéséről szóló jelentését. A kamarai tevékenységről most kiadott jelentés a múlt év közgazdasági helyzetének rövid vázlatát után hosszabban foglalkozik az államvasutak ügyeivel is és az államvasutak üzemzavarainak kritikai méltatása után szorgalmazza egy önálló közlekedésiügyi minisztérium felállítását, mely kizárólag a közlekedési ügyekkel, vasuti, hajózási, közúti és csatornakereskedésekkel foglalkozna. Ekként az ország kereskedelmi forgalmának lebonyolításában meg volna a kellő garancia arra nézve, hogy a megszokott ügykörök révén a fennforgó sérelmek orvosolást nyernének. Majd beszámol a jelentés a kamarának a vasuti hálózat kiépítése, szénhiány, adótervényjavaslatok, élelmiszerek drágasága, tisztességtelen verseny, polgári perrendtartás, s a malomipar stb. ügyében kifejtett tevékenységéről, melyekről annak idején beszámoltunk.

A Credit-Lyonnais osztaléka. A világ egyik legnagyobb bankjának, a Credit-Lyonnaisnak részvényei napok óta erősen emelkednek a párisi tőzsdén. Ezt a hausszt — amint Párisból írják — az ottani pénzügyi körök azzal hozzák összefüggésbe, hogy a bank a tavalyi 55 frcs helyett 60 frcs-ot fog osztalék fejében fizetni.

Dijemelés a munkásbiztosításnál. A Budapesti Kerületi Munkásbiztosító Pénztár értesíti az összes munkaadókat és biztosított tagokat, hogy az 1907. évi XIX. t.-cz. 25. szakasz az országos munkás-betegsegélyző és balesetbiztosító pénztár 620—1907. sz. körrendelete értelmében az évi február 1-től kezdve a tagsági járulékokra vonatkozó százaléka a rendszerint ötnél kevesebb munkást foglalkoztató kisiparosokra nézve megváltozik, vagyis fenti kettőtől számítva a kisiparosok kétszázalékos, a többi munkaadók azonban háromszázalékos kules szerint fizetik a tagsági járulékot. Ugyancsak az évi február hónap 1-től kezdve a biztosítottakra nézve az eddigi öt napibérosztály helyett hat napibérosztály lép életbe és pedig az I. osztályba tartoznak azok, akiknek napi keresetük 1 koronáig terjed, a II. osztályba 1—2 korona napikeresettel, a III. osztályba 2—3, a IV. osztályba 3—4, az V. osztályba 4—6 és a VI. osztályba 6—8 korona napi keresettel. A járulékok fele részét a munkaadók alkalmazottaik keresetéből levonhatják.

Új igazgató a magántelefonár r.-t.-nál. A Magyar Magántelefon Részvénytársaság igazgatósága legutóbb tartott ülésében Tedesco Aurélt az intézet ügyvezető igazgatójának nevezte ki.

A Hengermalom közgyűlése. A Pesti Hengermalom-Társaság ma tartotta évi rendes közgyűlését a gyengélkedés miatt akadályozott Burchard-Béla váry Konrád főrendiházi tag helyett Elek Pál m. kir. udvari tanácsos, igazgatósági tag elnöke alatt. A közgyűlés a felmentvényt az 1907. évre minden irányban megadván, elhatározta, hogy a törlesztési számlára leírt 152.639 korona 70 fillér levonása után kiutalt 183.510 korona 37 fillér tiszta nyereségből 5.505 korona 30 fillér mint 3 százalék a tartalékalapra, 18.351 korona 04 fillér mint 10 százalék az igazgatóság jutalékára az alapszabályok szerint levonassék, 48.684 korona 41 fillér az 1906. évről áthozott veszteség fedezésére, 90.000 korona 6 százalékos osztalék fizetésére fordítassék és a megmaradt 20.969 korona 62 fillér nyereség az 1908. évre átvitessék. A közgyűlés határozata értelmében az április 1-én esedékes részvények és pedig az egész részvényeké 18 koronával, a tizedrészvényeké pedig 1 korona 80 fillérrel már 1908. évi február 6-tól beválthatók a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság pénztáránál.

A bab-király megbukott. Adler Károly budapesti gabonakereskedő, ki igen jó hírnévnek örvendett a piacon és kiterjedt bab-üzletével fogva a vidéken is nagy forgalmat csinált, beszüntette fizetéseit. Az inzulvenziát nagy gabona-hausse angázsementek okozták. A gabonafőzsde 150.000 koronáig van érdekelve.

A Csarnok ülése. A Magyar Kereskedelmi Csarnok választmánya, elnöke Jellinek Henrik vezetése alatt ma tartotta rendes havi ülését, amelyen mindenekelőtt örvendetes tudomásul vétetett, hogy néhai Schwartz Lajos örökösai az egyesületben az elhalt nevén alapítványt létesítettek. Ezután a közgyűlés elé terjesztendő évi jelentés tervezete tárgyalatott és megtétettek az ez évi közgyűlés megtartására vonatkozó egyéb intézkedések. A választmány ezután azon előadói javaslatokat tárgyalta, amelyeket az e célból kiküldött szűkebb bizottság az adóügyi reformjavaslatok tárgyában terjesztett a választmány elé. A választmány ezen előadói javaslatokat jóváhagyta és elhatározta, hogy azokat a legközelebb egybehívandó közgyűlésnek fogja bemutatni. Kaszab Aladár választmányi tag indítványára elhatározta a választmány, hogy a kereskedelmi miniszterhez felterjesztést fog intézni aziránt, hogy a postatakarékpénztári számlatulajdonosok javára ne csak a postatakarékpénztár által a számlatulajdonosok és ezek után a befizetni óhajtok rendelkezésére bocsájtott befizetési lapok felhasználása mellett legyenek fizetések teljesíthetők, hanem azok nélkül is közönséges postai befizetési lapokon a számlatulajdonos nevének és postatakarékpénztári számlája számának kitüntetés mellett. A nyolczórái záróra egységes szabályozása tárgyában az egyesület a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete, valamint a Pövärosi Kereskedők Egyesülete kiküldöttjeivel közös tárgyalásokat folytatván, a kiküldött választmányi tagok jelentik, hogy a kérdésben az egyesületek képviselői között megegyezés jött létre. A választmány helyeselve a nyolczórái záróra kérdésének a szabályozását, tekintettel arra, hogy egyes részletkérdésekben még nézeteltérések fognak fenn, megbizta titkárát, hogy azok tisztázása iránt közvetlen tárgyalásokat tegyen folyamatba.

A szerb kereskedelmi szerződés. Az 1904. év december hava óta vajudó szerb kereskedelmi szerződéses tárgyalások már annyira előrehaladtak, hogy a szerződés a magyar-osztrák és szerb kormányok között már e hét vége felé megkötethető lett volna. Ezt erősítették meg a bécsi híradások is, melyekről mi is megemlékeztünk. Most Belgrádból vett értesülésünk szerint az ottani körök arról értesülnek, hogy a bécsi szerződéses tárgyalások új nehézségekbe ütköztek, melyek a Szerbiával való kereskedelmi szerződésnek a legközelebbi napokra várt megkötését teljesen megghiúsíthatják. Az állategészségügyi egyezmény feltételei okozták ez újabb nehézségeket, mert azokat szerb oldalról — állítólag — nem fogadhatják el. Ezek a kőszá hírek megerősítést nyertek Stojanovics szerb kereskedelmi miniszter egy tegnapi kijelentésében, amelyből kitűnik, hogy a szerb kormány számol a kereskedelmi szerződés tárgyalásainak fiasokójával. Kijelentette a miniszter, hogy semmiféle szerb kormány sem fogadhatja el a kérdéses pontokat. Az is kitűnik a miniszter nyilatkozatából, hogy a kormány már biztosította visszautasító magatartásához a király hozzájárulását és biztosítottak látszik az is, hogy a kormány a kereskedelmi szerződések megkötésének megghiúsulása esetén is uralmon marad. Az Egyetértésben annak idején, midőn az állategészségügyi konvenczió ügye a tárgyalások folyamán szóba került, reámutattunk arra, hogy Szerbiának állati termékekkel való behozatala elé semmi akadály nem ütközik, mivel a husfeldolgozó ipar fejlesztésére az előkészületeket már megtették. Értelhetetlen tehát a szerb kormány mostani állásfoglalása, midőn a szerződés megkötése már teljesen bevezett dolog.

Megkezdődött a rendkívüli nagy elárusítás

Tennis flanel méterje	most 131/2 kr.
120 cm. angol oheviót, női ruhákra	most 39 kr.
Úri gallér, egész finom	csak 12 kr.
Fegyházban kötött női harisnya	csak 20 kr.
Kötött férfi divát harisnya	csak 38 kr.
Férfi ing puha mellő	csak 1.65 kr.
Egész finom, férfi köpper nadrág	csak 1.45 kr.
Férfi Jäger ing és nadrág	csak 1.33 kr.
12 drb. angol batistat szebkendő	csak 1.25 kr.
Flanel portöröl, egész nagy	csak 18 kr.
Férfi háló ing, egész finom	csak 1.75 kr.
Női ing ajour batistal	csak 85 kr.
6 szem. szines kávé ajour késalot	csak 2.95 kr.
Női glassé kesztyű, egész finom	csak 99 kr.
Tiszta selyem férfi nyakkendő	csak 89 kr.
Selyem lotiszeknya, ajour fodrozal	csak 6.75 kr.

3000 darab Frottil-törülköző 25 krtól kezdve. Játékaruk díjstárgyak minden elfogadható árában amíg a készlet tart.

Vidéki rendelések pontosan eszközölteinek.

Pfeifer Pál és Testvére
IV, Kecskeméti-utca 6. szám
Andrássy-ut 17. sz.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

A tegnapi hausse-aramlat ma még erősebben tört ki. Tekintettel a lisztüzletben fennálló pangásra az utolsó napokban a kontremín részéről nagy bianco-eladások történtek és ezen angazsmánok felhalmozása a mai forszírozott fedezésekhez vezetett. Természetesen ez nem olyan könnyen ment, mint azt a kontremín hitte és az összes határidők rohamosan emelkedtek ezen fedezések által. Áprilisi buza 12,25-ig emelkedett, tehát tegnap délelőtt óta 75 fillérrel, ami téli üzletnapon talán még sohasem fordult elő. Áprilisi rozs 50 fillérrel drágult, óriási forgalom mellett. A többi cikkben aránylag csekély forgalom volt, de szilárduló irányzatban. A készáru-piaczon a haussenak csak annyiban volt hatása, hogy a tulajdonosok az árakat felemelték. A malmok azonban nem vettek csak néhány vaggont, amelyért 30-35 fillérrel többet fizettek. Attól függ, hogy a lisztfogyasztók az emelkedett buzaárakkal szemben minő magatartást fognak tanúsítani. Ma még liszteladások nem történtek.

Eladatok:

Buza. Tiszavidéki: 150 mm. 77 kg. 24.40 korona. Pestvidéki: 200 mm. 78 kg. 24 korona, 250 mm. 76.5 kg. 23.70 korona.
Rozs: 100 mm. 20.30 korona (koecira).
Tengeri: 200 mm. 13.40 korona (paritás).
Zab: 200 mm. 16.50 korona, 200 mm. 16.40 korona, 350 mm. 16.40 korona.
 Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

Budapesti gabonatorgalom.

1908. február 3-tól február 4-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	1258	142
Rozs	204	199
Arpa	3121	—
Zab	314	—
Tengeri	1136	—
Liszt	—	7834
Korpa	—	2150

A határidőpiaczon kötött:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1908. áprilisra 12.05, 12.08, 12.—, 12.25. 12.08.
 Buza 1908. októberre 10.40, 10.41, 10.38, 10.55, 10.50.
 Rozs 1908. áprilisra 10.14, 10.16, 10.08, 10.27.
 Rozs 1908. októberre 8.94, 9.08.
 Zab 1908. áprilisra 8.10, 8.16.
 Tengeri 1908. májusra 6.86, 6.93, 6.88.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	12.06	12.07
októberi buza	10.47	10.48
áprilisi rozs	10.17	10.19
októberi rozs	9.02	9.03
áprilisi zab	8.09	8.10
májusi tengeri	6.85	6.86

Délutáni forgalom.

Délután élénkebb irányzatra az árak emelkedtek.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Buza 1908. áprilisra	—	—	12.15	12.16
Buza új októberi	—	—	10.52	10.53
Rozs 1908. áprilisra	—	—	10.23	10.24
Rozs új októberi	—	—	10.52	10.53
Zab 1908. áprilisra	—	—	8.10	8.11
Tengeri 1908. májusra	—	—	6.88	6.89

Értéktőzsde.

Az alapirányzat folytatódólagosan szilárd s bár a publikum hiányát még mindig érzi a tőzsde, helyette a spekuláció fokozza a tevékenységet s habár csak szerény mértékben is, de egyre jobban hozzájárul az értékek vásárlásához. Különösen a két hitelrészvény és a Magyar koronajáradék iránt igen élénk érdeklődés mutatkozik, amely értékek emelkedő irány mellett állandóan jó keresletnek örvendenek. Ma is néhány érték mutat fel áremelkedést, így a Magyar hitel 2.50 koronával, az Osztrák hitel 2.75 koronával, a Leszámitoló bank 1.50 koronával, a Jelzálogbank

2 koronával, a Hazai bank 1 koronával, az Államvasutak 1.50 koronával, a Rimamurányi 1 koronával emelkedett. A helyi értékek közül a Magyar kereskedelmi részvény, a köszénbánya és téglagyár, az Adria részvény tüntek ki emelkedésük révén.

Jobb külföldi jegyzések érkeztek be a mai előtőzsdére s így az szilárd irányzattal folyt le, az árfolyam-hullámzások azonban lényegtelenek voltak. A forgalom mérsékelte maradt. A déli tőzsde változatlan berlini jegyzésekre nyugodt irányzattal nyílt meg, az üzlet folyamán azonban bécsi arbitrázs vételekre megszilárdult. A forgalom időnkint élénk volt. Az utőtőzsdén lényegtelenek voltak az árváltozások, az irányzat nyugodt maradt. A forgalom csekély volt.

Előtőzsde.

Előtőzsde szilárd.
 Kötötték: Osztrák hitelrészvény 650.75-651.75. Magyar hitelrészvény 787.25-788.50. Osztrák-magyar államvasutai 680.25 680.50. Rimamurányi vasmű 541.—-541.75. Magyar leszámitoló bank 500.—501.—. Jelzálogbank 444.—445.—. Kőzútvaspálya 570.—571.—. Városi villamos vasut 285.75-282.50. Magyar koronajáradék 95.—95.125. Hazai bank 293.75-294.50. Saigótarjáni köszénbánya r-t. 610.—. Ganz-féle gyár 3150.—3175.— Magyar kereskedelmi r.-t. 6.4.—606.50. Első budapesti gőzmalom 1560.—.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde szilárdult.
 Kötötték: Osztrák hitelrészvény 650.25-652.50. Magyar hitelrészv. 787.—788.75 Osztr.-magy. államvasut 68.—681.—. Rimamurányi vasmű 54.25-541.75. Magyar leszámitoló bank 500.50-502.—. Jelzálogbank 444.—444.50. Közüti vaspálya 567.—569.50. Városi villamos vasut 281.50-283.—. Magyar koronajáradék 95.—. Hazai bank 294.—294.75. Orosz járadék 92.60. Kereskedelmi r-t 606.—607.—. Első hazai takarékpénztár 19050.—. Első magy. ált. biztosító 10300.—. Drasche-féle téglagyár 513.—518.—. Saigótarjáni köszénbánya 6.9-610.—. Ujlaki téglagyár 298.—302.—. Ganz-féle gyár r-t 3170.—. Weitzer-féle vagon gyár 382.—385.—. Adria tengerhajózási r-t 421.—422.—.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényeké: holnapra 4.—5.— K, 8 napra 8.—10.— K, február végére 24.—26 — K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde irányzata csekély forgalom mellett nyugodt maradt. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 651.75-651.—. Magyar hitelrészvény 788.50.—787.—. Leszámitoló-bank 5150.—50.50. Jelzálogbank 444.—445.—. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 651.—. Magyar hitelrészvény 787.50. Leszámitolóbank 500.50. Jelzálogbank 444.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, február 5. (Az Egyetértés távirata.) Lisztben a forgalom még mindig majdnem teljesen szünetel, azonban hosszabb idő óta a malmok ma először némi érdeklődést mutattak s mivel a kínálat csekély volt, a spekuláció fölve te az árakat. A magasabb budapesti árejegyzéseknek megfelelőleg az itteni piaczon is lényegesen emelkedtek az árak, így buza 40 fillérrel, rozsért pedig szükség esetén 20 fillérrel többet kellett volna megadni mint tegnap, zab 15, tengeri 5-10 fillérrel drágult. A konzum alig mutatott kedvet a vásárlásra, csak éppen egy nagyobb vidéki malom vett 78-79 kg. búzát 11.45 kor. Genserdorfából és rozsot 9.20 koronán Mährisch-Budwitzből.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.75-13.20 korona, mosoni 11.65-12.— korona, tótfelvidéki 11.60-12.05 kor., déliavasúti 11.55-11.65 korona, marchfeldi 11.30-11.70.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.25-10.50 korona, csepeli 10.25-10.45 kor., pestmegyei 10.30-10.55, korona különféle magyar 10.25-10.10 kor., osztrák 10.10-10.30 korona.

Arpa morvaországi 9.20-9.60 kor., marchfeldi 8.60-9.10 kor., bécsvidéki 8.40-9.— kor., tótfelvidéki 7.60-9.30 kor., csepeli 7.80-8.75, győri 8.—8.75 kor., déli vasúti —.— kor., tiszavidéki —.— korona.

Magyar tengeri: régi 7.25-7.45, új —.— kor., cinquantin 8.20-8.45, új —.— korona.

Magyar zab: selejtes —.— kor., közepes 8.40-8.65 korona, elsőrendű 8.65-8.90 kor., válogatott 8.90-9.15 korona.

BÉCSI ÉRTEKTŐZSDE

Bécs, február 5. A kedvező irányzat tegnapi a mai napra is áthúzódott. A pénzügyminiszternek tegnapi költségvetési bizottságban tett kijelentéséről sokat beszéltek, de az irányzatra annak nem volt hatása. Mind a két hitelrészvény, magyar jelzálogbank magyar leszámitolóbank és államvasuti részvények

tartottak voltak, míg Lloyd részvények tetemesen javultak. Vasértékek iránt is mutatkozott némi érdeklődés. A déli tőzsde nyugodtan, kevéssel változott árfolyamokkal indult. A déli tőzsde zárlata igen szilárd volt, különösen hitelrészvények és járadékok emelkedtek.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 649.25, Magyar hitelr. 786.—, Länderbank —.—, Államvasut 680.50 —.—, Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut 146.—.—, Alpési bányatársulat 625.25. Rimamurányi 541.—, Májusi járadék 97.90, Magyar koronajár. —.—, Orosz érték —.—, Török sorsjegy 187.25, Német márka 117.53.

A déli tőzsde erős irányzattal nyílt.

1 órakor jegyeztek:

Osztrák hitel 649.50, Magyar hitel 786.— Länderbank 421.—, Unio-bank 554.—, Államvasut 679.75, Anglo-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasut 146.—, Gőzhajó —.—, Alpési bányarészvény 626.—, Májusi járadék 97.50, Magyar koronajáradék 94.95, Török sorsjegy 187.25, Német márka 117.53, Elbavölgyi vasut —.—, Rimamurányi 541.—, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. —.—, Kárpáti petroleum —.—.

Bécs, február 5. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papír-járadék 98.20, 4 százalékos osztrák arany járadék 117.—, 1860-as sorsjegy 152.50, Osztrák hitelsorsjegy 457.— Angol osztrák bankrészvény 309.25, Bécsi Bankverein 541.40, Osztrák-magyar bank 173.20, Déli vasut 145.25, Dunagőzhajózási társaság 1024.—, Dohány részvény 417.50, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.60, Osztrák Lloyd 429.—, 4.2 százalék. ezüst járadék 98.20 98.05, Osztrák koronajáradék 98.—, 1864-es sorsjegy 262.50, Osztrák hitelintézeti részvény 650.75, Union-Bank 555.25, Osztrák Länderbank 419.75, Osztrák-magyar államvasut 679.75, Elbevölgyi vasut 428.—, Alpési részvény 628.—, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 240.60, Lipótkohó 453.—, Töröksorsjegy 186.50. Szilárd.

Bécs, február 5. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 113.50, Tiszai és szeg, kölcs. sorsjegy 152.25 Magyar hitelbank részvény 787.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 500.—, Rimamurányi 541.75, Magyar cukoripar 10.50, Adria hajózási részvénytársaság 420.—, Magyar koronajáradék 95.15, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 95.85, Magyar nyer.-k. sorsjegy 198.—, Kassa-Oderbergi vasut részvény —.—, Magyar jelzálogbank 445.—, Magyar keresk. bank 34.60 kor.

KÜLFÖLDI ÉRTEKTŐZSDE

Berlin, február 5. (Tőzsdejelentés.) Megnyitáskor az irányzat lanya, minthogy a mai 20 millió márka értékű kincstári szelvény beváltása lehangolt. A további folyamatban az üzleti forgalom még korlátozottabb, mindazonáltal némi javulás észlelhető. Zárlat felé az irányzat nyugodt. Bankok kezdeti veszteségeiket nem pótolhatták. Bányavértékek közül Phönix és Bochumiak javultak. Bányavértékek tartottak. Járadékok közül 3%-os birodalmi kölcsön 0.10%-ot vesztett. Hajózási értékek némi keresletnek örvendő, emelkedtek. Az általánosságban tartott amerikai vasutak közül Pennsylvania New-Yorkra emelkedett. Egyéb vasuti értékek, ugyanigy osztrák értékek, amelyek részben csökkentek, nem képezték érdeklődés tárgyát. A készpénzpiac ipari értékei csendes üzlet mellett szilárdak. Magánleszámitolási kamatláb 4 1/2%, napi pénz 5%.

Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.40, osztrák hitelrészvény 205.10, Déli vasut 26.70, orosz bankjegyek 214.30, 4 százalékos új orosz kölcsön 76.40, Disconto Commandit 176.25, Dinamitruszt 162.50, Harpeni 202.—, Unifikált török járadék 95.90, 4.2 százalékos ezüst-járadék 98.—, 4 százalékos magyar aranyjáradék 95.10, Magyar koronajáradék 95.10, Osztrák-magyar államvasut —.—, Bécsi váltóár 85.—, Olasz járadék —.—, Ált. villamossági Edison 200.25, Gelsenkircheni 186.90, Laura-kohó 218 — Gyengébb.

Frankfurt, (Zárlat.) február 5. 4.2 százalékos papírjáradék 100.20, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.45, 4 százalékos magyar aranyjáradék 95.30, Osztrák hitelintézeti részvény 204.90, Osztrák-magyar államvasut 145.60, Északnyugati vasut —.—, Bustiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 20.46, Bécsi Bankverein 136.80, Villamos részvény 148.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.40, 4.2 százalékos ezüstjáradék —.—, Osztrák koronajáradék 98.—, Magyar koronajáradék 95.15, Osztrák-magyar bank 123.58, Déli vasut részvény 26.60

Elbev...
váltóár...
bányav...
Ez...
ezüstj...
26.30...
hitelr...
145.25...
aranyj...
Lo...
Pá...
járadé...
aranyj...
vény...
dék 10...
5 szá...
kos 18...
Kons...
Amort...
Orosz...
utalvár...
—.—...
lékos...
181.25...
hitelint...
gyar je...
Banque...
vasut...
Keleti...
gépgyá...
—.—...
kőszén...
Rand 9...
—.—...
terdam...
(rövid)...
Belgium...
1/2e, Vá...
Magánk...
E...
Hizott...
héz (pá...
fillér...
terjed...
(páronk...
118 fill...
gramm...
(páronk...
nehéz...
fillérig...
súlyban...
Ser...
volt kés...
felhajta...
elszáll...
maradt...
irányzate...
E...
radt 190...
malacz...
— mala...
tés...
sen 124...
malacz...
stüld...
— 122 dr...
Mai áral...
felül...
levonás...
350 kg...
—...
fiatal k...
korona...
nyit 220...
110-122...
rona...
7...
8...
9

Buza	Kilos	100 kilogramm ára		100 kilogramm ára	
		K-101	K-102	K-101	K-102
Uzavideki u	77	8.40	28.80	24.15	24.60
" " "	77	8.60	28.80	24.25	24.70
" " "	77	8.80	28.80	24.35	24.80
fehőmegyel u	77	8.40	28.80	24.15	24.60
" " "	77	8.50	28.80	24.25	24.70
" " "	77	8.60	28.80	24.35	24.80
pestvidéki u	77	8.30	28.80	24.10	24.55
" " "	77	8.40	28.80	24.20	24.65
" " "	77	8.50	28.80	24.30	24.75
dánási u	77	8.60	28.80	24.40	24.85
" " "	77	8.70	28.80	24.50	24.95
bácskai u	77	8.80	28.80	24.60	25.05
" " "	77	8.90	28.80	24.70	25.15

Egyéb gabonafélék		10 kilogramm ára	
K-101	K-102	K-101	K-102
Rozsa elsőrendű u		20.10	20.20
" " " " " " " "		19.90	20.00
árpa elsőrendű u		15.20	15.40
" " " " " " " "		15.10	15.30
zab elsőrendű u		14.80	14.90
" " " " " " " "		14.70	14.80
fehér árpa		13.55	13.75

Buraonya		Koronatól-koronáig	
K-101	K-102	K-101	K-102
elsőrendű u		4.10-4.20	5.10-5.20
" " " " " " " "		4.20-4.30	5.20-5.30
" " " " " " " "		4.30-4.40	5.30-5.40
" " " " " " " "		4.40-4.50	5.40-5.50
" " " " " " " "		4.50-4.60	5.50-6.00

Különléte arányok		Faj	
K-101	K-102	K-101	K-102
szőlőszőlő		180	181
szőlőszőlő		180	181
szőlőszőlő		180	181
szőlőszőlő		180	181
szőlőszőlő		180	181

Allamadésság közlekedés

Magyar aranyárak 4%	84.50	84.50
koronajárak 3 1/2%	85.00	85.00
koronajárak 4%	85.50	85.50
All. kö. Vaskepe cs. ar. 6.5%	77.25	77.25
1870. ny. arany 100 fr	106.50	106.50
Horv.-szlav. r. k. r. k. 10%	106.50	106.50
M. földh. r. k. r. k. 10%	96.00	96.00
Horv.-szlav. r. k. r. k. 10%	94.50	94.50
Fiz. sz. sz. r. k. r. k. 10%	101.00	101.00
Horv.-szlav. jelz. föld. k. r. k. 10%	98.00	98.00
Konv. osztr. adom. koron. 4%	100.00	100.00
Egyes. osztr. ár. papir. 4 1/2%	116.50	117.00
Osztrák aranyárak 4%	167.00	167.00
koronajárak 4%	155.00	155.00
all. sors 1880. 100 K 4%	214.00	220.00
1860-ból 100 K 4%	214.00	220.00
1864-ből 100 K 4%	228.00	228.00
1864-ből 100 K 4%	228.00	228.00
Bosz.-herc. arsz. k. 1895. 4%	92.75	92.75
vasúti 1893. 4 1/2%	99.00	100.00
1902. 4 1/2%	99.00	100.00
Rpest. sz. kes.-f. v. k. 4%	93.00	94.00
Rpest. sz. kes.-f. v. k. 4%	93.00	94.00
Orosz államkölcsön 5%	92.40	92.40

Bankok részvényei

Angol-osztrák bank	305.00	307.00
Hudapesti bankgyűjtemény	40.00	40.00
Első magyar iparbank 5%	870.00	884.00
Első magyar hitelbank 5%	140.00	145.00
Rpesti piros és pénztár egyesít. hazai bank febr. k. 5%	294.50	295.00
Hermez-magy. áll. váltóztétel	280.00	380.00
Magy. agr. és jár. b. r. t. 5%	422.00	428.00
M. áll. hitelbank febr. k. 5%	788.00	788.50
M. jelzáloghitelb. febr. k. 5%	444.50	445.00
Magy. kereskedelmi r. t. 5%	606.00	607.00
Magy. k. sz. osztályosrsz. 5%	1500.00	1500.00
M. lez. és pénzv. bank 5%	501.00	501.00
M. pénzü. k. p. h. b. r. t.	1010.00	1020.00
M. közp. jelz.-b. 5%	1015.00	1020.00
Magyar teleph. és par. bank	800.00	870.00
Osztrák hitelint. febr. k. 5%	662.00	662.50
febr. k.		
Osztrák-magyar bank 5%	1730.00	1740.00
Pesti m. keresk. bank 5%	3490.00	3500.00
Unionbank 5%	555.00	558.00

Takarékpénztárak

Belvárosi ta. arépen-tár 5%	606.00	614.00
Budapest-Erzsébetvárosi tak.	195.00	200.00
Budapest-Lipótvárosi bank r. t.	158.00	160.00
Pesti tak. sorsz. zálogk. r. t.	434.00	440.00
Egyesült pesti fővárosi tkp.	2260.00	2270.00
Magy. áll. takarékpénz. 5%	585.00	593.00
Magyar orsz. központi takp.	1690.00	1710.00
Pesti hazai c. takarékpénz	18870.00	18975.00

Biztosító társaságok

Első magyar áll. biztosító	10300.00	10850.00
Fonciore pesti bizt. int. 5%	230.00	250.00
Magy. jég- és vízbizt. 5%	830.00	840.00
Nemzeti baleset biztosító 5%	2100.00	2200.00
Pannónia vízbizt. intézet		

Gőzmalomok

Concordia	200.00	210.00
Első budapesti	1560.00	1570.00
Erzsébet	381.00	400.00
Lujza	270.00	280.00
Pesti lengermalom	385.00	395.00
Pesti mozarok és szőlők	860.00	885.00
Pesti Viktoria	650.00	660.00

Különléte vállalatok

Bpest-sz. lörinczi tegyagyár	580.00	400.00
Egyes. tégl. és csem. gyár 5%	175.00	180.00
Eszakm. egy. köz. banya 5%	250.00	261.00
Felsőb. banya és kohóüzem 5%	630.00	640.00
Kőbányai gőztégelygyár	1150.00	1200.00
Közbenbánya és tegyagyár	515.00	518.00
Lechner rakosi tegyagyár	178.00	185.00
Magyar aszfalt r. t. 5%	570.00	580.00
Magyar kerámia gyár 5%	195.00	200.00
Szigetvári közbenbánya 5%	600.00	610.00

A TITOKZATOS HAJÓ

REGNY. - Irta: FRED VILLER

Pompás napsugár sütött az égen. Az ég teljesen derűs volt. A tenger csillogó felülete délen és nyugaton könnyen hullámozott a friss reggeli parti szélben. Északnyugat és északkelet felől huzódott el a partvidék, melyet a napsugár, mintegy megaranyozni látszott, mögötte kis fás csalikok, bent messze a sötét erdőlepte hegyhátak látszottak.

Körülbelül hat tengeri mértőldnyire voltunk a külső partoktól, a jármű a part mentén nyugatnak haladt.

Henriksen Károly — vagy csak pusztán Henriksen, amint önmagát nevezte — félbeszakított a merengéséből.

— Nekem úgy rémlik, mérnök ur, mintha vágyat érezne egy csésze kávé után; ha átvinné a kormányt, rögtön feltenném az üstöt a tüzre.

— Jól van Henriksen, átvesszem. Merre indulunk? Délnyugat — helyes, csinálja meg gyorsan a kávé és akkor kibújtatjuk a hadnagyt és Monkot.

Henriksen előre sietett s néhány perc múlva a kék füst vigan szállt fölfelé, hogy csendesen leessen a vitorla mellett a tengerbe.

A szél épen friss volt, annyira, hogy a vitorlát megtöltte és így megakadályozza a Kuttert a sekélyes vízben való háborgástól. A vitorlák egészen újak voltak még és sűrűek, a víz pedig csendes s a hajó óránként három-négy csomót tud megtenni.

Mialatt a kávé főtt, Henriksen levetette a harisnyáit, cipőjét, vödört és surolókeifét ragadott és a fedélzetet mosta. Ez reggeli munká-

jához tartozott, melyet soha el nem engedett, még akkor sem, ha a vitorlás tele volt hölgyekkel és szárazföldi patkányokkal, akik hiába sáránkoztak „a csu viz” miatt, mely a fedélzetet elborítja.

Mihelyt kész volt ezzel a munkájával, a kávé is megfőtt. Monkot és a hadnagyt felzavarták a nyugalmukból.

Most már itt az ideje, hogy megmagyarázzam, miképpen történt, hogy mi négyen a „Fram” fedélzetén voltunk; mert az olvasó nem-sokára megtudja, hogy nem közönséges utat tesszünk a partok mentén.

Egy bányavállalat létesítése alkalmából fent az északi vidéken, néhány évig összeköttetésben álltam egy gazdag párisi bankárral. Franckeville bárónak hívták és az üzlet lebonyolítása után évente egyszer felkeresett; minden nyáron feljött Norvégiába pompás gőzjachtján. Körülbelül negyven éves férfi lehetett, de a francziák szokása szerint vissza akart vonulni az üzletől, mielőtt elégséges vagyonnal rendelkezik. És ez az eset nem sokáig késhetett francia barátomnál, mert atyjától pompás, virágzó és hírneves régi banküzletet örökölt.

Az utolsó nyáron elbeszélte, hogy egy év múlva visszavonul a banktól és életének hátralévő részét kizárólag szép feleségének, gyermekeinek — és az evezős sportnak fogja szentelni.

Franckeville buzgó sportőr volt, különösen vitorlázni szeretett, bár rövidre szabott ideje mindezideig arra kényszerítette, hogy gőzerőt használjon.

Egy év előtt Jomiruland mellett a viharos tengeren érdekes versenyzést néztünk végig és Franckeville csodálkozva nézte a különös formájú kuttereket, ahol az emberek száraz lábbal járhatnak a fedélzeten, míg a többi jármű inkább a víz alatt, mint a víz fölött van.

— Egy ilyen kutteret kell, hogy vegyen nekem! — kiáltotta elragadtatva, ez a közepetgerre való kis szerszám. Ott nem ismerjük az

ön sziklás vidékét, amely mögött tetszés szerint — akár a kanálisban — vitorlázhatni; ott lent mindig van hullámteger, ámbár csak gyengén íuj a szél.

Örömmel vettem át a megbízást, hogy egy kitűnő kuttert szerezzek a számára; ennek a következő nyáron el kell készülnie és én megígértem, hogy megbízható embereket fogadok, akik szeptember elsejére Gibraltárba hozzák. Ott aztán a báró maga veszi át a kuttert, mert előbb nem tud szabadulni az üzleteitől.

A költségeket illetőleg teljesen szabad kezdet és rendelkezést biztosított részemre; így tehát érthető, hogy a fedélzetén minden elsőrendű volt.

A „Fram” talán a legnagyobb kéjvitorlás volt ebben a genreből, amelyet ezideig építettek; a vízszínen negyvenöt láb hosszú és tizen-négy láb széles s harmincz tonnát nyomott körülbelül. Olomballasztia volt és vörösréz vetetű, két pompás kajüttel, melyben hat személynek volt alvásra hely, azonkívül az előréstén a konyha és a szoba három ember számára.

Minden jól ment. A nyáron a „Fram” elkészült és utra teljesen készen állt. De sokkal nehezebb volt egy megbízható embert találni, aki a járművet Gibraltárba viszi. Bár voltak elegendő ilyen hajóval tudtak bábni, de azoknak semmi tengerészeti tudásuk nem volt. Akiknek pedig megvolt az a tudása, többnyire nagy vitorlásokkal jártak, s nem akartak ebbe a felelősségteljes állásba belemenni. Már kezdtem félni, hogy Franckeville nem kapja meg a kitűzött időre a kuttert, midőn egy nap hirtelen az utcán beleütköztem régi barátomba, Holt tengerészhadnagya.

— Mi az ördögöt csinálsz te itt a szárazföldön? — kérdeztem tőle. Megszöktél, vagy otthagyd a szolgálatodat?

(Polyt köv.)

Nem...
Örö...
Ezinn...
Báró Ap...
Blanka...
Gróf Hid...
Gróf Tat...
Ozv. Wil...
Ozv. Sám...
Gróf Keri...
Molnár...
Zinszky...
Adam...
Joska...
H. K...
Janc...
Meso 3 k...
Humperd...
Adelair...
Andris...
Panna...
Jancsi...
Juliska...
A vasoru...
Altató bá...
Harmat...
A B...
Látvány...
Szere...
Kez...
V...
Vigját...
Nagy Istv...
Anna...
Annuska...
Prépost...
Sári...
Batogh M...
Tény...
Vass Imr...
Kez...
V...
BA...
Szinn...
stein...
Lebourg...
Isabella...
Hélène...
De Brech...
De Chace...
De La Vi...
Lebourg...
Bragell...
Donlenc...
Kez...
Nepsz...
Par...
Zenedrá...
után E. é...
toltt...
Turridu...
Sanluza...
Lola...
Alfo...
Nunzia...
A fuvaros...
Kez...
Tündér...
Népszim...
ban. Irta...
Gróf Vam...
Lajos...
Ferenx...
Lóra...
Etel...
Gyuri...
Mareca...
Adam...
Eva...
Oreg bír...
Kez...
V...
BUDA...
Th...
kómik...
The...
A T...
2...
Hogod...
Vasár...
HATS...

SZÍNHÁZAK

Csütörtök 1908. február 6-án

Nemzeti színház

Örök küzdelem.

Színmű 3 felvonásban. Irtá Ferenczy Kerenzy. Báró Apor Tibor. Odry. Flanka, neje Cs. Alszegi. Gróf Hedervy Vilma. Vízvári M. G. Gróf Tatar Ervin. Gái. Özv. Willenstainné. Rákosi Sz. Özv. Sándoryné. Holvy L. Gróf Sándory. Nádai. Gróf Kernstetter. Nagy I. Molnárdi István. Mihályfi. Zlinszky. Dező. Adam. Abonyi. Jóska. Paulay. Kezdeté 7 órakor.

III. Kir. Operaház

Jancsi és Juliska

Mese 3 képm. Zenéjét szerző Hamperdnick. Szövegét írta Veza Adelaide. Fordította Abrany E. Andris. Váradi. Panna. Valent. Jancsi. Gyermek. Várady M. Juliska. Gyermek. Payer. A vasárnapi bába. Boris M. Aitató bácsi. Völgyi. Harmat bácsi. Paóczinó. Ulána. Kezdeté 5 órakor.

A BABATÜNDÉR

Irányos ötletű 2 felvonásban. Szerző F. S. és G. Kezdeté 5 órakor.

Várszínház

ANNUSKA.

Vígjáték 3 fely. Irtá Gárdonyi Géza. Személyek. Nagy István Péter. Szacsay Anna. Annuska, leányuk. Fay Sz. D. Ligeti. Frépost. Mátral. Sári. V. Molnár. Batogh Miklós. Rózsahegy. Téli. Haros. Vass Imre. Pálfi. Kezdeté 7 órakor.

Vígszínház

BACCARAT.

Színmű 3 felvonásban. Irtá Bernstein Henri. Fordította Góth Sándor. Lebourg Charles. Hegedűs Izabella, felesége. Kisa I. Haléne, leányuk. Kertész E. De Brechebel A. gr. Tapolczai De Chacery R. Góth. De La Vieillard. Balassa. Lebourg Amédée. Fenyesal. Bregelin, ék-zerész. Szerém. Donleuce marquisné. Harasztli. Kezdeté 8 órakor.

Nepszínház - Ópera

Parasztbeesület.

Zenedráma, irák Vörpá drámája után E. és G. Monleone. Fordította Váradi Sándor. Turridu. Orzelky. Sanluza. Nov L. Lola. Halmágyi A. Alfio. Székely. Nunzia. Székely A. A fuvaros. Várkonyi. Ezt követi: Tündérlak Magyarhonban. Népszínű dalokkal 3 felvonásban. Irtá: Szentpéteri Zsigmond. Gróf Várházi. Lubinszky. Lajos. Pazmán. Ferencz. Szabó. Lóra. Talián A. Etel. Abelovszky. Gyuri. Székely. Marcsa. Blahs L. Adam. Abonyi. Eva. Rózsus R. Öreg bíró. Kúrtv. Kezdeté 8 órakor.

Varieté-Színház

ezelőtti Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám. Február 1-től új műsor.

The Elrados

kómikus nyújtó tornászok.

The Great 4 Longs

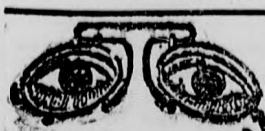
akrobata csoport.

A TOLVAJ.

Bohózat egy felvonásban. Irtá Tábori Emil. Éjjeli 12 órától, reggeli 5 óráig.

zene és táncz.

Hegedűs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez. Vasár és ünnepnapokon délután fél 4 órakor délutáni előadás másékkal helyettesítve.

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal HATSCHEK optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látóeszközök is legolcsóbban kaphatók. Ingyen értegetek bérmentve.

Király színház

Varázskeringő

Operett 3 felvonásban. Irták Dörmann és Jacobsch. Fordította Mórei Adoll. Zenéjét szerző Strauss Oszkár. XIII. Joahim. Németh. Lohár. Papir. Heléna. Petráss S. Niki. Ráthonyi. Guszl. Csapó. Francika. Orley G. Vondolin miniszter. Ötvös G. Sigmund. lakáj. Sáfány. Kezdeté 8 órakor.

Uránia színház

A szerelem története.

Kezdeté 8 órakor

Magyar színház

A császár katonái.

Dráma három felvonásban. Irtá Földes Imre. Karády István. Vágó. Karády Zoltán. Garas. Karády Erzsébet. Borostyán. Schneller Lajos. Z. Molnár. Marlay István. Réthely. Szilassy Ernő. Törzs. József Géza. Csontos. Szarossy Agóst. Vándori. Keller Gyula. Nátkay. Szodlacsák János. Papp. Pintér István. Tarnay. Ferencz. Körmeny. Kezdeté 8 órakor.

MODERNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy-ut 69. Telefon 98-16. MIOCI HERCEG. Lehár egyfelvonásos operettje. Utazás egy sík körül. Bohózat egy felvonásban. - A szerelem trombitája. - Egyfelvonásos tréfa. GÖZFÜRDŐBEN. Tréfa jelenet. 25 kabaret szám.

Szerzők: Szomaházy, Heltai, Molnár.

Szereplők: Medgyaszay Vilma

Vörös Ill., Keleti Juliska, Poor Lili, Nyárai, Sarkadi, Tibanyi, Bárány, Hóro.

Apollo színház.

(Telefon 68-39.)

Téli élet Tátralomnicon

(Téli sportok Frigyes főherceg és családja jelenlétében.)

A turista vezető menasszonya. Segítség a kello időben. Mester birkózás, Kalifornia. Dráma a gleccserek között. Utazás a Niagara vizeséhez. Afrikai hűdépítés. A züllött ember s egy gyermek. Hamis színek alatt. Faszén égetés. Téli uszóverseny a Szajnában. A Szajna átúszaása a tokos vízben. Kezdeté fél 5 órakor.

CHICAGO

színház.

VII., István-ut 39 szám.

Telefon 93-09. szám.

London. - Fel zenére! - Olasz vérbosszu (Vendetta). - Utazás a holdba. - Az elegáns Páris. - Utazás a belga partok mentén. - Csipke Rózsika. - Az orvosnő férje. Előadások kezdeté d. u. 5 órakor.

"METEOR" SZÁLLODA

Budapest, Erzsébet-körút 6. Tu'ajdonos: RENDES SZIDOR.

120 kényelmesen berendezett szoba. Melegvízfűtés. Teljes 24 órai liftszolgálat. Vácuum-Cleaner. Fűrdők a házban. Szállodai automobil. Szalonok, társalgók. Figyelmes kiszolgálás. Mérsékelt árak. Feltétlen tisztaság. Fekvés a Keleti és Nyugati pályaudvar között. A technika minden vívmányával felszerelve. A város központján.

Szobák 4 koronától.

Posti Vigadó nagyterme. Holnap pénteken, 1908 február 7. este 7 1/2 órakor, a párisi

Société de concerts d'Instruments anciens

II-ik és utolsó hangversenye. (Elnök: Camille Saint-Saëns.) Közreműködő: Buisson Mária belga dalénekesnő. Népszerű helyiárak: Jegyek kaphatók 6, 4, 3, 2. és 1 koronáért Rózsavölgyi és Társánál IV., Kristóf-ter 3.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-n. 17.

Gödöllő fénykora.

Táncképek a múlt időkől. Irtá: Regel H. E. MERIAN világhírű kutyaszínháza a »Hűtlen feleség« című darabban.

Dr. ANGELO LA NOEDIA

elő porcellánképei. Párisi star

valamint a februári műsor többi szenzációs számai.

Az előadás kezdete 3 órakor.

Jegyelővétel: 10-1 és 3-6 óráig.

A télikerthben reggel 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28

BONBONNIERE). Telefon 52-88

A Cabaret februárja!

Minden este előadásra kerül a nagyszerű februári műsor!

3 új bohózat! 25 új Cabaret-szám! 15 új színpadi tréfa!

Felépnek: Nagy Endre, László Rózsi, Ferenczy Károly, Balogh Eszka, Fábán Kornélia, Szécsny Magda, Kópi Jolán, Huszár, Bajó, Gabányi, Mátur, Kőváry.

Jegyek: Bárd-nál Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zipsor-nél Andrássy-ut 4. és a Cabaret pönztáránál, Teréz-körút 28.

TATRA-MULATO

VII., KIRÁLY-UTCZA 77.

Igazgatóság: WABITS és GRUNER.

Budapest legelőkelőbb családi mulatója.

Ma, 1908. február hó 1-től

Teljesen új szenzációs műsor.

Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul Nemzetközi Cabaret előadás.

Nemes Lessenn Melta Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard báróné cocottadok (harakiszérettel). La belle Sylvia dán soubrette. Umberto & Renardo zene-excentrikusok. Oriowa Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmidt Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrett. Sugar Elza cabaret énekesnő. Ferenczy Kamilla női baritonista. Pénztárnyitás 5 órakor. Kezdeté 8 órakor.

Telefon 15-10.

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő.

Dr. Preisz Hugó a m. kir. Állami bakteriológiai Intézet vezetője.

A Csillaghegyi forrásvíz központi irodája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-88.

Fagy-Hó-Szél

nagy ellenségei az arcbőrnek. Ez ellen a legbiztosabb és leghatásosabb óvszer a Rogátsy-féle Magyar-Pipere-Borax.

Magyar-Pipere-Borax.

Allandóan használva az arc és kéz a legdurvább időjárásnak is ellentáll; a testbőrt puhán, üdén és tisztán megtartja.

A Rogátsy-féle MAGYAR PIPE-ROBAX eltüntet szőplőt, pórsnyit, atkát mitesseert pedanást, májfoltot, a ráncos bőrt bársomysimává, a vörös vagy napbarnított bőrt fehérré teszi.

••• Gyermekekapolásnál, fűrdőzésnél nélkülözhetetlen ••• Kiváló hatással bír szemgyulladásnál, valamint for- és szájjápolásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérre és tűkorsimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártavia és tűkorsimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártavia

Ara 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz bérmentve.

Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krém K 1-.

Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K-80.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb fűszerüzletben. - Csak dobozban, nem kámerve

Egyedüli Rogátsy Kálmán drogéria Bpest, készítője. Figyeljünk a ROGATSY névre.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCZA 18.

Igazgatók: LEITNER és KELETI. Rendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/2 óra kor.

1/4 órákor: Ma Ujdonság

"A házibarát"

Bohózat irta: Nemó. Rendező: Werner Mauó.

"Kirándulás a szabadba"

(Cabaret) előadja a Folies Caprice egész személyzete. Rendezők: Rott Sándor és Geiger J. balettmester.

Was Männer tesselt? 11 órakor

Bohózat irta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.

Nappali pönztár 9-10-ig és délután 3-6 óráig.

Az 1-5 emeleti Casino de Parisban reggeli 5 óráig zene és tánc.

CIMBALMOK,

Legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartalása rendkívül jónak bizonyult, részletfizetésre is legmegszébbmően jóállásnál kaphatók. Fonografok, gramofonok, hegedűk, fuvolák, szitterák, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kiválóan elismert jó munkáert. Arjegyzéket ingyen küld. Mogyoróssy Gyula m. kir. szabadalmazott hangszergyáros Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71. Telefon 58-20.

BUDA KIRÁLY VÉZŐ

ELSŐRANGÚ HÁSHATÓ

KAPHATÓ MINDEN FÜZZEREMENY-ÉRTÉKESBEN

Nászajándékok

jubileumra díszárnyak, avó-eszközök, műipari cikkek

részletfizetésre

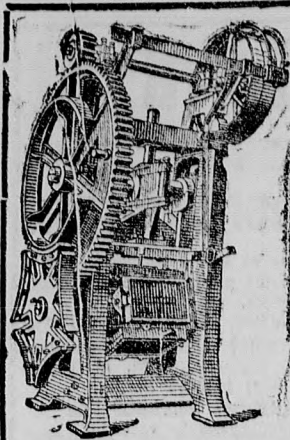
is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN

műórás ékszertelepén

Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.

Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Mindennemű
tégla és cse-
répgyári gépek
**MARCHEGGI GÉP-
GYAR és VASÖNTÖDE**
BUDAPEST,
V., Sziget-utca 4.
TELEFON: 44-81.

Siessünk

Árunkat beszerezni, mivel tetemes áremelkedés lesz. — Kérem a hirdetés kivágni és összegyűjteni, mivel mindég más árut hirdetek úgy, hogy a t. vevő közönségnek összes áruimról meg lesznek az árak.

Kiselejtezek most csészéaljakat	3 kr.
Kávé vagy tea csésze	6
6 szem. czukortartó	18
6 " kávé kanná	20
6 " tea	25
6 drb desert tányér	30
6 " lapos	42
6 " mély	54
1 " leveses tál	40-50
1 " főzelékes tál	35-40
1 " salátás	35-40
1 " pecsenyés	35-40
1 " tésztás	30-35
1 " szószos aljal	25
1 " sótartó	10
1 " gulás tál	5
1 " erős finom boros pohár	5
1 " vi zes pohár	6
1 " köpöláda azelőtt	80
most	30

Tessék figyelemmel lenni a legközelebbi hirdetésre.

Nászajándékok nagy választékban,
Ingyen láda, ingyen csomagolás!

Takács Ferencz

BUDAPEST,

VIII., Baross-tér 4. sz.

Ekszerek

ezüstneműek, egyházi szerek, divósművek, órák, angol ezüst különleges ségek a legutányosabb árban beszerezhetők
részletfizetésre is
SÁRGA JÁNOS Ékszergyárosnál
KOLOZSVÁRT. Képes nagyrajegyzék ingyen.
Gyár: Örög templom-a. Főraktár: Mátyás k.-t. 13.

Telefon II-21,

Helyiségváltás

miatt

NEUMAYER FÜLÖP

Bpest, V., Váci-körút 2. és 4. sz.

Árukészletet rendkívül előnyösen árusítja ki.

Tetemes ármérséklés:

szőnyegek, függönyök, átvétők, ág- és asztaltartók, butorszövedék és mstraoz osinva- tokban, továbbá minden szak- ., mába vágó cikkekben. „

Az üzlet

Deák Ferencz-tér 1. sz.

alá helyeztetik át.

Telefon II-21.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár

XXXVI. rendes közgyűlését

1908. évi február hó 15-én délután 4 órakor az intézet helyiségében (IV., Deák Ferencz- utca 7. szám, I. emelet) tartja meg.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. Zárszámadások előterjesztése a felügyelő- bizottság jelentésével.
3. Mérieg megállapítása, nyeremény felosztása és kifizetés iránti határozathozatal.
4. Két igazgatósági tag választása.

Azon t. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni szándékoznak, sziveskedniük rész- vényeiket az alapszabályok 23. §-a értelmében* f. évi február 12-ig d. e. 12 óráig az intézet pénztáránál letenni, mely alkalommal a mérieg is rendelkezésükre álland. **Az igazgatóság.**

* 23. §. Közgyűlésen részt vehetnek mindazon részvé- nyesek, kik három nappal a közgyűlés megtartása előtt a le nem járt szelvényekkel együtt oly részvényt tesznek le a társulatnál, mely legalább két héttel előbb iratott a le- tő saját nevére.

Meghívás.

A Beregszászi Hitelintézet

XXXVII-ik évi rendes közgyűlését

1908. évi február hó 23-án d. e. 10 órakor Beregszászon az intézet helyiségében fogja megtartani, melyre a t. rész- vényesek tisztelettel meghívotnak,

Tárgysorozat.

1. Az igazgatóság jelentése az 1907. üzletéről,
2. Felügyelőbizottság jelentése a mérieg és zárszá- madás megvizsgálásáról, javaslat a nyereség felosztása és a felmentvény megadása iránt,
3. Az igazgatóságnak az alapszabályok 152. §-a értelmében kiegészítse és a felügyelőbizottság választása.
4. Az alapszabályok 74 § értelmében netán bea- dandó indítványok.

Egyidejűleg felhívjuk a t. részvényesek figyelmét az alapszabályok 148 § következő rendelkezésére «A for- galomban levő ideiglenes részvényeknek új részvények- kel való kicserélésére határnapul 1902 évi június 30-ika állapittatik meg.

Ezen határidőig ki nem cserélt részvények 1910. december 31-ig csak az igazgatóság engedélye alapján cserélhetők ki, azontul pedig a tartalék alap javára el- évülnek.

Az 1907. évi megvizsgált mérieg intézetünk helyi- ségében közszemlére ki van téve, hol is az a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Az 1907. évi szelvények f. évi április hó 1-től az intézet pénztáránál és Budapesten a „Magyar Pénztár- zetek Központi Hitelbankja R.-T.-nál díjmentesen bevál- tatnak.

Beregszász 1908. január 26.

Az igazgatóság.

HA FÁJ A FEJE,

24 pasz-
tillát tar-
talmazó
doboz 1 kor.
20 fill.

netőforrással hánom használja azonnal
Beretvás-féle MIGRAIN-pasztillát
Minden
gyógyász-
tárban és
drogeriában
kapható.

Főrak-
tár: Beretvás Tamás gyógy-
szorészánál Kispest, Hárközi
utca 8.
Ingyen postal szállítás 3 doboz rendelésnél.

6 évi jótállással 6

ÓRÁK

arany- és ezüst-lánczok,
ÉKSZEREK

CEKELY

**RÉSZLET-
FIZETÉSRE.
DIAMANT S.**

**BUDAPEST,
JÓZSEF-KÖRUT 9. szám
az udvarban.**

Képes árjegyzék ingyen.

Csekely részletfizetésre.

Téli üdülő- és gyógyhelyek a déli vasut mentén.

Vonatösszeköttetések ésmenetárok Budapestről (déli vasut pályaudvaráról).

Abbazia	Nagykanizsa— Pragerhofon át	Budapest d. v. ind. gy. v. 8 ⁰⁵ reggel, 8 ⁰⁰ este. Abbazia-Mattuglia érk. > > 9 ³⁸ este, 9 ²¹ d. e.	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 109.10 K, II. oszt. 77.90 K, III. oszt. 49.50 K.
Görz	Nagykanizsa— Pragerhofon át	Budapest d. v. ind. gy. v. 8 ⁰⁵ reggel, 8 ⁰⁰ este, sz. v. 10 ⁰⁰ este. Görz érk. > > 9 ⁵⁰ este, 10 ⁰⁴ d. e., > > 6 ²⁶ >	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 109.10 K, II. oszt. 77.90 K, III. oszt. 49.50 K.
Bozen- Gries	Nagykanizsa—Pra- gerhof—Marburg Franzensfesten át	Budapest d. v. ind. sz. v. 6 ⁵⁵ regg., gy. v. 8 ⁰⁵ regg., 8 ⁰⁰ este, sz. v. 10 ⁰⁰ e. Bozen-Gries érk. gy. v. 12 ⁰² d. u., > > 5 ⁵⁸ > 4 ⁰³ d. u., > > 12 ²¹ éj.	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 132 K, II. oszt. 94.80 K, III. oszt. 60.70 K, továbbá 90 napig érvényes menetjegyeket megszakítható utazások v. gyorsvonatokra: I. oszt. 138 K, II. oszt. 102.80 K, III. oszt. 70.90 K.
Meran	Nagykanizsa—Pra- gerhof—Marburg Franzensfesten át	Budapest d. v. ind. sz. v. 6 ⁵⁰ regg., gy. v. 8 ⁰⁵ regg., 8 ⁰⁰ este. Meran érk. > > 1 ¹⁹ d. u., > > 7 ²⁵ d. e., 5 ³⁴ d. u.	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 138.80 K, II. oszt. 101.60 K, III. oszt. 64.80 K.
Arco	Nagykanizsa—Pra- gerhof—Marburg Franzensfesten át	Budapest d. v. ind. sz. v. 6 ⁵⁰ regg., gy. v. 8 ⁰⁵ regg., 8 ⁰⁰ este. Arco érk. > > 3 ²³ d. u., > > 9 ¹⁵ d. e., 7 ¹⁷ este.	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 144.80 K, II. oszt. 105.— K, III. oszt. 60.80 K.

GRAND PRIX PARISI VILÁGKIÁLLÍTÁS 1900.

KWIZDA-FLUID
Kigyó-védjegy.
(TURISTA-FLUID)

Régóta kitűnően elismert illatos bedörzsölés az izmok és ízületek erősítésére. Erősítés és erőmegújítás céljából használják az összes turisták, kerekpárosok és lovagló turák után.

Ára 1 egész kor. 2.—, fél üveg kor. 1.20.

KWIZDA-fle FLUID
VALÓDI A GYÓGYTÁRAKBAN KAPHATÓ.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetnek.
Főraktár: TOROK JOZSEF gyógyszerésznél.
BUDAPEST, Király-utca 12. sz. és Andrássy-ut 26.

**Fényképezőgépek
Grammofonok
Hangszerek
Látcsövek és
Fegyverek**

esekély havi
részletfizetésre

kaphatók

Aufrecht és Goedschmied
áruházában
Budapest, VII., Rákóczi-ut 26.

Külön-külön képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

FRIED J.
műbutoraktár, kárpitos és diszítő
Bpest, V., Nádor-u. 14

Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint mindenféle kárpitos- és diszítómunkákat. 27881

Mintaraktár művesszi kivitelű butorokból, franczia és angol szövetelekből.
Költségvetés díjmentes.

Urasági butor

Eladók és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzs és szmírna szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Allandó nagy lakberendezési kiállítás!

IV., Semmelweis-(Ujváros) utca 21., kapubejárát Az egész házban. Telefon 17--77.

Főközlöt nincsen.

Polgár Sándor
m. kir. szabad nyert orvos m.b. és kőbuzerész
BUDAPEST
VII., Erzsébet-körut 50.

Legelőnyösebben beszerelők orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök: Gumifűrészek, Süspensórium, Irigátor fesskendők stb. legújabb találmánya csász. és kir. szabad Polgár-féle - eszközök has. és kőbuzák kötésk. Valódi francia kőbuzák (országok) (országok) (országok) Árjegyzék ingyen és bérmentve. Fentemre-tessek ügyelni

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsóválaszték.

== MÜLLER J. L.-féle ==

Szalicil-szájvíz és fogpor

használatát ellátó minden fogájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását a kórokozókkal. — Egy üveg szájvíz Ára 40 krajczár, 80 krajczár. nagyobb üveg 1 forint 80 krajczár és 3 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

szaliczil vízzel használva fehérré teszi a fogakat, hanem a már lerodott fogbetegségeket tovább terjedését is megakadályozza. Doboza 80 krajczár és 1 frt 20 krajczár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpóp

darabja 35 krajczár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden főt elcsorított kőbuzák orvosi eszközökkel készíthetők.

MÜLLER J. L.
os. és kir. udvari linczserész és pipere-szappan gyárosnál.
Budapest, IV., Koronaheczeg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

A m. kir. szabadalm.
osztály-sorsjáték
IV-ik osztályának

HUZÁSA
f. é. február
11-én, 12-én és 13-án

IV. oszt. sorsjegyek árai:
(melyek a III. osztályban játszottak)

1/1 sorsjegy 40.— K.
1/2 sorsjegy 20.— K.
1/4 sorsjegy 10.— K.
1/8 sorsjegy 5.— K.

IV. osztályu vételár:
(uj vevők részére)

1/1 sorsjegy 104.— K.
1/2 sorsjegy 52.— K.
1/4 sorsjegy 26.— K.
1/8 sorsjegy 13.— K.

A XXI. sorsjátékban rövid idő alatt

14 millió 521.250 korona
készpénz lesz kisorsolva.

Török A. és Tsa Bankház R.-T.
Budapest.

Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet.

Központ: Szervita-tér 3/c. (saját palota.)

Fiókok: Vaczi-körut 4. sz. - Terez-körut 46. sz.

PÉNZSZEKRENYEK
GELLÉRI ÉS SCHULLER CZÉGNÉL
BUDAPEST, IX., RAKOS-U. 4.

GYARTANAK: TŰZ- ÉS BETÖRÉSMENTES PÉNZSZEKRENYEKET, KÖNYV- ÉS OKMÁNSZEKRENYEKET, ANYAKÖNYVI SZEKRENYEKET, PÁNCZÉLSZEKRENYEKET ÉS PÁNCZÉLSZOBÁKAT LEGJOBB KIVITELBEN.

Allandó nagy raktár. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

STANDARD
életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon
ALAPÍTTATOTT 1825.

Magyarországi fiók:
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
(Standard palota.)

Evi bevétel . . . . . 80.000.000 korona
Kiválti azereményrészek . . . 170.000.000 "
Vagyon . . . . . 285.000.000 "
Balázesetek folytán kifizetve . . 600.000.000 "

A „Standard“ kötvényeinek nevezetesebb előnye.

Késztelen biztonság — Alacsony díjak — Szabad világkötvények érvényben tartása díjmentesen elmulasztásánál. — Tőkésítés és előre megállapított visszaváltási érték — Megtámadhatatlanság. — Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. — Szabad háboru-biztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek

E hirdetés rovaton minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovaton minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és ajak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 60. 286

Vadászfegyver

örökségből származó gyűjtemény, potom áron esyenként is eladó. Modern Toplewer kulcsu 18 ftt. Grenier záru angol lakatu visszazugró kakasu 25 ftt. Ontöltő és töltényvető sörétes Winchester 35 ftt. Több szép Hammerles és Drilling feltűnő olcsó áron. Ismétlőpisztolyok és revolverek köztük velodoghammerles és Brauning is ugyszintén fényképező gépek alkalmi vételárban. Radó. Egvetem tér 5E

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak terveését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes telkeket föriesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsodv építésiroda Bpest, Rákóczi-ut 71. 27792

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kénes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben. Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47 27750

Könyveket,

regénysorozatokot, egész könyvtárakat jó áron vásárolok. Ajánlatokat "Könyvkezelő" feljelle alatt a kiadóhivatal továbbít

Lakást,

bérlhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába "Huszárhoz" kell menni. Telefon 81-08 Elsőrangú ajánlatok Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérlhelyiség naponta nyilvántartva

Csunya kezeket

3 nap alatt báronysimává és hófehérré teszi a Kerpel kezinhomító üvegeje 90 fill. 4 üveget bérmentve küld Kerpel gygysz. Bpest, Lipót-körut 28. 27947

Zálogcedulákat,

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER IZIDOR. Sip-utca 8. 27133

Nem kell

már semmire futár, gyorsan szerez mindent "Huszár" Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, telket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok, Teljes garancia. Minden bérlhelyiség, ingatlan naponta anilvántartva. 27665

Gimnáziumban

zínjelesen érett, tanításban jártas, perfekt német, kitűnő ajánlatokkal bíró egyetemi hallgató helyben nevelőnek, korrepetitornak ajánlkozik. B. Ferencz, VIII., Mária-utca 5. I. 26.

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szönyegek, kényseritő körülmények miatt eladók; mahagoni hálószoba 180 ftt, íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 ftt nagy perzaszönyegek, lámpák, 3 águ villany 14 ftt. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utca sarkán. 26616

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítgyakból is) költözve, Budapestre ugyszintén államszámvetés tan államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium. Budapest VI. Róza-u. 44. III. 8

Veresáfonyabelfőt

BARTA-féle, 5 kilós postakosártyog 6.-korona FELKA, KONZERVGYAB Felka. Szepeszm. 86972

Parketagyár

Gyöngyösön alapítja gyártmányait. 27733

Szabók részére

mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytársaság Nagymező-utca 46. 27903.

1000 családnak

azonnalra szerzett "Huszár" lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérlhelyiség ingatlan naponta nyilvántartva. 27665

Singer varrógépek,

egész új 30 ftt, szakértőleg javítottak 12 fttől följebb, jótállás mellett szállít Habán József műszerész, Almássy-tér 14. Képes árjegyzék ingyen. Javítások jutányos árban. 27965

Modern

urasági butorok

alkalmi vétel és eladás háló-, ebédlő-, szalonnarizszoza és irodai teljes berendezések Dus raktár szönyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 6. sz. ezeltől Gyár-utca Telefon 14-09

Polgari, gimnaziumi

kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnázium különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegét kérek. 278-8

Kolozsvári

logtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójából speciális tanfolyam melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen oskely díjazás al. Levélbeli érdeklődésekre kiemertően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Ki a YES-OUI-SI

ezimű lapot megrendeli, látszva minden megérőltetés nélkül és önállóan az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulhatja előfizetési ár negyedében. Ken! minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványzatokat küld a kiadót hivatal. Budapest, Andrássy-u. 97. szám. 27798

Szepességi csomagok

BARTA-féle veresáfonya belfőt, maina, szamócza-, csipkefogóirt, gomba- és húskezelőket, pastetomokat aál a FELKA KONZERVGYAB Felka, Szepesmege. Kérjen árjegyzéket.

Magán építő iparos

iskola előkészít építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat. Vagi József műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 27225

Lakást,

üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérlhelyiség és ingatlan nyilvántartva.

STENOGRAFIA

Ha eleptályán boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenografia országos Gabelberger gyorsíró- és gépiró iskolában Sokszorosított tanfolyamok, copying office. Biztos állásközvetítés. V. Váci körut 33

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter á 7.50, 4 liter 8.- bérmentve. FELKA KONZERVGYAB Felka, Szepeszm 26973

Csemegezőllöt

tagymentesen csomagolva, 5 kilónként 5 koronáért, leginomabb tablaalmát 4 koronáért, mézdes narancsot 3 koronáért szállít Rottmann Hermin Kisunhalason. 27850

Urasági butorokat,

szönyegeket, osillárokat és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleket is) veszek és eladok.

Nagy Zsigmond

VI, Lázár-utca 3 (a Váci-körut mellett). Gyöngyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédlő, urszoba és szalonnabutorokban. Rézhálószobák, borganitarrák és kárpitoslélekben Perzsa, smyrna és más szönyegekben és függönyökben modern bronzcsillárokkal, gáz, villamos stb.-hez. 6

Aczelsodrony-

ágybetétek a legjobb kivitelben kaphatók, fake-rettel 3.50 ftt, vaskerettel 5.50 ftt és feljebb. odronykerítéséről kérjen költségvétést. Heizer és társ sodronykerítés- és ágybetégyárban. Népszínház-utca 4-3. sz. 27910

Polgáriskolai

gymnázium és bármely más magánvizsgára előkészíttetnek rendes és magántanulók, valamint felgőntek (hölgyek is) kik tanulmányaitak felszabakították legrovidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktanárokoz vezetése mellett. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátolt számban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál "Tanár" Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

Régi ezüsttárgyakat

és zálogcedulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerárut, ugymint régiségeket, drágakövet, arany- és ezüstórákat, lánczokat, gyűrűket, ezüst-éveszközöket. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utóda Budapest, IV., Váci-utca 18, I. emelet. 26764

Ajtók ablakok,

VASREDÖNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használata és ajak olcsón kaphatók

Lefkóvits Jakabnál

Bpest, V., Csáky-utca 26 Korall-utca sarok. Lipót körut közelében.

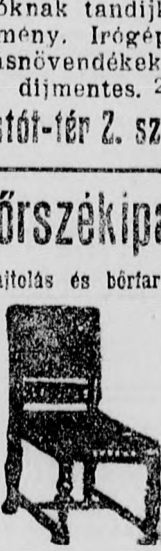
Gyorsírás

(Gabelberger) Gereben gyorsíró nőiskolája kiképzés után állást garantál Németül tudóknak tandíjkezevmény. Irógépek-tatásnövendékeknek díjmentes. 27643

Kristóf-tér 2. szám.

Bőrszékikar

bőrszittolás és bőrtaragás.

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2 az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékében, jóval olcsóbb árban, mint eddig. Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

A Falkogen

üdőbajt gyógyít, zsúrást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszertár, Budapest, VIII Rákóczi-ér 2. sz. 27 96

Eladó birtokok.

1000 hold Békés-megyében, 1600 hold Szabolcs-megyében, 3300 hold Arad-megyében 400.000 korona. 350 hold Pest-megyében 460 korona holdanként. Ugyanott 1500 holdas is, ebből 2/3 erdő, 1/3 mező 200.000 korona. 3300 hold Zala-megyében, 286 hold erdő és mező Szatmár-megyében igen olcsón. Ugyanitt 700 hold elsőrendű talaj gvárral együtt 30.000 gyümölcsfa 260.000 kor. Felvilágosítást ad: Hoffmann Jakab bankbizom. iroda, Budapest, Teréz-körut 1/a. II. em. 8.

Izlelesen

butorozott különbejáratu utcai szoba egy vagy két intelligens ur részére fürdő használattal azonnal kiadó. Csepregi utca 2. szám, I. emelet 9 ajtó.

Csemegealma

léli nemes fajlama és óriás birsalma postakosárankint 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Házilag főzött barackok levár 2.40 kor. Kitűnő birsalma-sajt 2 kor., Cukorédes szilvaiz 1.40 K. kilója. Fajboroknak hecclitertét 50 koronáért szállítja Szabó X. L. Csongrád. 28010

Asszonyok vigyazzatok!

Tulnagy gyermekáldás ellen okvetlen megtanít védekezni Fischer Róza kézikönyve. Több ezer közzönő és hálairat. 1 koronáért (esetleg bélyegekben) megküldi Fischer Róza asszony Budapest, Damjanich-utca 28. B. 2. 28015

30 korona

finom szövehből dívatos főtöltény vagy telöltő mérték után csak szabás és finom kivitelben. Hazai versenyszabásár. Budapest, VII. Thököly (Csömört)-ut 3. I. em. Vidékre minták bérmentve.

Zálogcedulákat

veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán

Rekedtség

biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle cukorka 60 fillérért mindenütt kapható.

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapnyvas-rácsokat, kerlikortések, keramitlapok, Kőhőim, apok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,

épület-bontás vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72-74. 100k szel! Személy 5

Polgári árkak!

Pontos kiszolgálás! Kitűnő szabás! Vidékre minták kiadó, nagyobb rend-lésnél személyesen elmegyek.

Zeliszka Janos

angol uri szabóterme BUDAPEST, Andrássy-ut 56. I. em. Allandó választék a legdivatosabb angol és bel-töldi szövetekből.

Önök övni kell a feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a túlbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálairatok szrei igazolják, diszkrétan küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

BUTOR

árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon bőrfotellek, gyönyörű (tűkő) diván, bőrszék, íróasztal, porzaszönyegek és egyen darabok; Földes B., VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Drága hus, olcsó hal!

Kilója Kábelian folt nélkül 80 fill. Tongeri lazac 80 » Tőkehal kicsi 70 » Tőkehal nagy 100-110 » Sima lepényhal nagy 130 »

Halsz kácskőnyv ingyen. Házhoz szállítás díjtalan.

Magyar

Halkonservgyár és Walkereskedelmi r.-t. Budapest, Közp. vásárcsarnok, Garay-teri halcsarnok Király-utca 60. Battlyányi-terti vásárcsarnok. Ujpest, Árpád-ut.